

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VAVREČKA

TEXTOVÁ ČASŤ

NÁVRH

<p>Názov ÚPD: ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VAVREČKA</p> <p>Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo obce Vavrečka</p> <p>Číslo uznesenia: ..... dátum schválenia: .....</p> <p>..... Mgr. Ladislav Šnapko, Starosta obce</p>	<p>pečiatka</p>	<p>spracovateľ ÚPN-O</p>
---	-----------------	--------------------------

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

NÁZOV ELABORÁTU:	ÚZEMNÝ PLÁN OBCE VAVREČKA
OBSTARÁVATEĽ:	OBEC VAVREČKA Mgr. Ladislav Šnapko , starosta obce
SPRACOVATEĽ:	PRO ARCH, Ružomberok
HLAVNÝ RIEŠITEĽ:	Ing. arch. Katarína Konfálová
Základná koncepcia a urbanizmus:	Ing. arch. Katarína Konfálová
Technická infraštruktúra:	
Doprava:	Ing. Janka Dunajská
Zásobovanie plynom:	Ing. Miroslav Božek
Vodné hospodárstvo:	Janka Rechteriková
Zásobovanie el. energiou, spoje:	Ing. Anton Galas
Poľnohospodárska pôda a lesné pozemky:	Ing. arch. Marianna Bošková Ing. Vladimír Boško
Ochrana prírody:	Ing. arch. Katarína Konfálová
Grafické práce:	Jaroslav Varga
POVERENÝ OBSTARÁVATEĽ:	Ing. arch. Beáta Mikušová odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD podľa § 2a stavebného zákona

OBSAH TEXTOVEJ ČASTI

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	2
1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI.....	6
1.1.1 Hlavné ciele rozvoja územia	6
1.1.2 Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	7
1.1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním	7
1.1.4 Doplnujúce údaje	7
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	8
2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	8
2.1.1 Vymedzenie riešeného územia	8
2.1.2 Geografický opis riešeného územia	8
2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA.....	11
2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE	17
2.3.1 Vývoj a charakteristika demografického potenciálu.....	17
2.3.2 Zamestnanosť a pracovné príležitosti	20
2.3.3 Bytový fond	21
2.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE	22
2.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia	22
2.4.2 Väzby obce na záujmové územie.....	23
2.4.3 Technická infraštruktúra	23
2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	23
2.5.1 Urbanistická koncepcia a kompozícia obce	23
2.5.2 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch 24	23
2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE.....	25
2.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY	30
2.7.1 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce	30
2.7.2 Národná kultúrna pamiatka.....	32
2.7.3 Objekty pamiatkového záujmu.....	32
2.7.4 Archeologické hodnoty v katastrálnom území obce	33
2.7.5 Prírodné hodnoty územia.....	33
2.8 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	33
2.8.1 Bývanie	34
2.8.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	35
2.8.3 Zdravotníctvo	37
2.8.4 Služby a ubytovanie	37
2.8.5 Správa, verejná správa, inštitúcie	38
2.8.6 Ostatné zariadenia	38
2.8.7 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti	38
2.8.8 Výroba	38
2.8.9 Poľnohospodárstvo.....	39
2.8.10 Lesné hospodárstvo	40
2.8.11 Rekreácia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo	41
2.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE.....	41
2.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	42
2.10.1 Ochranné pásma.....	42
2.10.2 Chránené územia	43
2.11 RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	43
2.11.1 Riešenie záujmov obrany štátu	43
2.11.2 Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva	43

2.11.3	Riešenie ochrany pred požiarmi.....	44
2.11.4	Riešenie ochrany pred povodňami.....	44
3.	OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES	45
3.1	Prírodné dedičstvo	46
3.1.1	Chránené územia.....	46
3.1.2	Lokality medzinárodného významu	46
3.1.3	Európska sieť chránených území – NATURA 2000	47
3.1.4	Biotopy európskeho a národného významu	47
3.1.5	Navrhované manažmentové opatrenia sú predovšetkým:	47
3.2	Územný systém ekologickej stability (ÚSES).....	48
3.2.1	Genofondové významné lokality	48
3.2.2	Biocentrá nadregionálne.....	49
3.2.3	Biokoridory nadregionálne	49
3.2.4	Biocentrá regionálne.....	49
3.2.5	Biokoridory regionálne	49
3.2.6	Miestny ÚSES.....	49
3.2.7	Návrhy na zlepšenie ekologickej kvality krajiny a kvality životného prostredia	50
3.2.8	Návrh opatrení pre zvýšenie hodnoty stupňa ekologickej stability	50
4.	NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA.....	51
4.1	DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA	51
4.1.1	Letecká doprava.....	52
4.1.2	Železničná doprava	52
4.1.3	Širšie dopravné vzťahy – cestná doprava.....	52
4.1.4	Obslužné a prístupové komunikácie.....	55
4.1.5	Hromadná doprava.....	56
4.1.6	Statická doprava	57
4.1.7	Pešie a cyklistické komunikácie	58
4.1.8	Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy	59
4.2	VODNÉ HOSPODÁRSTVO	60
4.2.1	Zásobovanie pitnou vodou.....	60
4.2.2	Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd	62
4.2.3	Kanalizácia dažďová	64
4.2.4	Vodné toky.....	64
4.2.5	Hydromelioračné zariadenia	64
4.3	ENERGETIKA	65
4.3.1	Energetické zariadenia	65
4.3.2	Zásobovanie elektrickou energiou.....	65
4.4	ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM	68
4.4.1	Zásobovanie plynom	68
4.4.2	Zásobovanie teplom	70
4.5	TELEKOMUNIKÁCIE	70
4.5.1	Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia.....	70
4.5.2	Obecný rozhlas	70
5.	KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	71
5.1.1	Základné zložky životného prostredia.....	71
5.1.2	Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia	71
5.1.3	Odpadové hospodárstvo.....	71
5.1.4	Biota	74
5.1.5	Zeleň	74

---

6. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	75
6.1.1 Ťažba nerastných surovín	75
6.1.2 Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory, staré banské diela	75
6.1.3 Svahové deformácie	75
6.1.4 Skládky	75
7. VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	75
7.1.1 Záplavové územie	75
7.1.2 Územie znehodnotené ťažbou, svahovými deformáciami	76
7.1.3 Chránené územia	76
8. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP	76
9. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	76
10. NÁVRH ZÁVAZNEJ ČASTI	77

1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Obec Vavrečka má spracovanú územnoplánovaciu dokumentáciu z roku 1993 spracovateľmi Ing. arch. Jánom Kubinom a Ing.arch. Zaťkovou, schválený obecným zastupiteľstvom 29.11.1993. Tento dokument však svojím obsahom, rozsahom ako aj cieľmi nespĺňa podmienky pre rozvoj obce. Dôvodom spracovania územného plánu je získať ucelenú dokumentáciu, ktorá bude riešiť aktuálne problémy územného rozvoja obce vyplývajúce z ekonomického a technického rozvoja a požiadaviek vyplývajúcich z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie - Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj (Združenie VÚC Žilina, 1998, m 1: 50 000), záväzná časť ÚPN VUC Žilinského kraja bola vyhlásená nariadením Vlády SR č.223/1998 zo dňa 26.5.1998. Zmeny a doplnky č.4 ÚPN VUC Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.26 / 2011 schválené zastupiteľstvom ŽSK dňa 27.06.2011, ktorými sa vyhlasujú záväzné regulatívy, a ktoré majú dopad na katastrálne územie obce Vavrečka.

Postup obstarania územného plánu bol stanovený v zmysle §19a, odst. 1 a §21, odst. 2 zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), v zmysle ktorého sa zabezpečuje vypracovanie Prieskumov a rozborov, Zadaní, Konceptu a Návrhu ÚPN-O.

Prípravné práce na obstaraní územného plánu obce boli začaté v roku 2012 Oznámením o začatí obstarávania. V prvej etape prác je vypracovaná dokumentácia Prieskumov a rozborov (október 2012). Na základe výstupov z etapy Prieskumov a rozborov bolo v októbri 2012 spracované Zadanie pre vypracovanie Konceptu a Návrhu ÚPN-O (ďalej len Zadanie).

Dokumentácia Zadanie, po prerokovaní v súlade s § 20, ods. 2 stavebného zákona s verejnosťou a dotknutými orgánmi štátnej správy, dotknutými obcami, samosprávnym krajom, s dotknutými organizáciami, právnickými a fyzickými osobami, a po zapracovaní uplatnených pripomienok a schválení v Obecnom zastupiteľstve obce Vavrečka, je základným zadávacím dokumentom, v ktorom sú stanovené hlavné ciele a požiadavky na riešenie územného plánu obce.

1.1.1 Hlavné ciele rozvoja územia

Ciele riešenia územného plánu obce vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z potrieb riešenej obce v oblasti územného rozvoja vyplýva, že je potrebné v územnom pláne obce sa zamerať na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnuť územný rozvoj obce zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obce pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Pri spracovaní Územného plánu obce Vavrečka budú tieto ciele rozvoja obce zohľadnené a premietnuté do návrhu rozvoja územia obce. V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia riešenej obce,
- vymedziť funkčné usporiadanie sídelnej a krajinnej štruktúry, určiť základné zásady organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- vytvoriť územnú ponuku pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľnočasových potrieb,
- podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
- prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
- navrhnuť komplexný územný rozvoj obce na obdobie cca 15 – 30 rokov,
- v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj - Zmeny a doplnky č.4 2011 /ÚPN – VÚC/, schválené uznesením Zastupiteľstva ŽSK č.26/2011 dňa 27.06.2011 a záväznú časť vyhlásenú Všeobecne záväzným nariadením č.26/2011, t.z. záväzné regulatívy, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce,

- v návrhu koncepcie územného rozvoja obce riešiť obec ako administratívne a územne samostatný celok a v rámci širších nadlokálnych väzieb zohľadniť vzťahy a väzby na mesto Námestovo a susedné obce časti okresu Námestovo,
- obsah a rozsah dokumentácie ÚPN - O obce spracovať v súlade s platnou legislatívou pre územné plánovanie a v hĺbke a podrobnosti riešenia stanovenej touto legislatívou (zákon č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).

1.1.2 Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

Územný plán obce

Doterajším nástrojom na riadenie výstavby v obci je ÚPN-Z Vavrečka, vypracovaný v r. 1993 spracovateľmi: Ing.arch.Kubina Ján a Ing.arch.Zaťková Eva, schválený obecným zastupiteľstvom 29.11.1993. Počas platnosti predmetného územnoplánovacieho dokumentu sa časť záväzných rozvojových zámerov zrealizovala, časť je v predprojektovej a projektovej príprave, niektoré zámery sú neaktuálne. Tento dokument však svojím obsahom, rozsahom ako aj cieľmi nespĺňa podmienky pre rozvoj obce, nie je ani dostatočným podkladom pre možnosti čerpania finančných prostriedkov z fondov európskej únie na rozvoj obce a nie je dostatočným podkladom pre jednoznačné a právne nespochybniteľné rozhodovanie stavebného úradu. Tento základný územnoplánovací dokument bol za 20 rokov vo svojich základných smeroch rozvoja vyčerpaný, čo signalizuje potrebu novej územnoplánovacej dokumentácie, ktorá určí rozvojové plochy pre bytovú výstavbu, možnosti obce v oblasti rozvoja vybavenosti, rozvoja cestovného ruchu, ako aj následne v potrebnej súvisiacej technickej infraštruktúre.

1.1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním

1.1.3.1 Chronológia spracovania

Pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie bolo vypracované Zadanie územného plánu v zmysle § 20 stavebného zákona, ktoré je po jeho prerokovaní a schválení obecným zastupiteľstvom základným zadávacím dokumentom pre spracovanie konceptu Územného plánu obce Vavrečka.

Obec Vavrečka, ako obstarávateľ územného plánu zadanie prerokovala podľa príslušných ustanovení stavebného zákona. Po preskúmaní Krajským stavebným úradom v Žiline bolo zadanie schválené dňa 20.12.2012 uznesením Obecného zastupiteľstva vo Vavrečke č.7/2012.

Návrh riešenia je plne v súlade s požiadavkami na riešenie, ktoré boli stanovené v zadaní, tak z hľadiska ich obsahového vymedzenia, ako aj koncepčného smerovania. Štruktúra textovej a grafickej časti korešponduje s podmienkami týkajúcimi sa rozsahu a úpravy dokumentácie územného plánu obce určených v Zadaní, ako aj vo vyhl. č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

Predmetná územnoplánovacia dokumentácia určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby pre časový horizont do roku 2030 s výhľadom do roku 2040. Územný plán obce je spracovaný v zmysle Zákona č. 50/76 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č.55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sú hlavné výkresy v rozsahu katastrálneho územia riešené v M 1: 10000, výkresy zastavaného územia obce v rozsahu navrhovanej výstavby v M 1:2000, výkres navrhovaných záberov použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely v mierke 1:2000. Širšie územné vzťahy sú riešené v M 1: 50 000. Výsledkom územného plánu je zosúladenie všetkých vzťahov s vytvorením optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

1.1.4 Doplnujúce údaje

Súpis podkladov a zhodnotenie miery ich záväznosti

Pre spracovanie konceptu Územného plánu obce Vavrečka boli získané a využité nasledovné podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, záväzná časť ÚPN VÚC Žilinského kraja bola vyhlásená nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.5.1998
- Územný plán veľkého územného celku Žilinský kraj zmeny a doplnky (Ing.arch. Marián Pivarčí, Ing.arch. Pavel Kropitz, 2005). Záväzná časť ÚPN VÚC Žilinský kraj zmeny a doplnky bola vyhlásená všeobecne záväzným Nariadením Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov ÚPN VÚC Žilinský kraj

- Zmeny a doplnky č.3 Územného planu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 17/2009 zo dňa 17.03.2009
- Zmeny a doplnky č.4 Územného planu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 26/2011 schválené zastupiteľstvom ŽSK dňa 27.06.2011
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žilina- aktualizácia (SAŽP, Hájniková), jednotlivé závery boli do riešenia prevzaté
- Program sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce Vavrečka 2007-2016
- Konceptcia územného rozvoja Slovenska 2001 /KURS/ a Zmeny a doplnky KURS 2009
- Rozvojové zámery podnikateľských subjektov pôsobiacich na riešenom území
- Geometrické plány, územné rozhodnutia a stavebné povolenia pripravovaných stavieb v riešenom území
- zosuvy, ložiská vyhradených a nevyhradených nerastov a skládky v riešenom území doporučená pri riešení rozvoja obce orgánov obce
- CHKO Horná Orava
- V riešení ÚPN-O sú využité aj ďalšie dostupné relevantné krajské, regionálne a lokálne koncepcie a dokumenty s dopadom na rozvoj územia obce. V rámci prípravných prác boli poskytnuté podklady dotknutých orgánov štátnej správy, organizácií právnických a fyzických osôb
- Prieskum bol prevedený priamo v teréne, nové budovy, stav, veľkosť a plocha sú zakreslené a určené odhadom (spracovateľ PaR).

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

2.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie pre spracovanie Územného plánu obce Vavrečka sa vymedzuje v rozsahu celého administratívneho územia obce, ktoré je tvorené jedným katastrálnym územím. Riešené územie sa vymedzuje tak, aby v návrhu koncepcie rozvoja obce bolo možné riešiť funkčné a priestorové usporiadanie zastavaného územia obce, riešiť rozvojové plochy vo väzbe na toto územie a premietnuť výsledky prieskumov a rozborov v oblasti krajinoekologického plánu v rámci celého katastrálneho územia obce. Najbližšími susediacimi obcami sú na severozápade ,severe a severovýchode Námestovo, na východe Ústie n .Priehradou, na juhovýchode Štefanov a Tvrdošín (mestská časť Krásna Hôrka) a na juhozápade Ťapešovo.

Na základe administratívno-správneho členenia SR z roku 1996 bola obec Vavrečka zaradená do Žilinského kraja, okres Námestovo. Urbanisticky sa rozvíja pozdĺž terajšej cesty II/502 Tvrdošín - Krásno nad Kysucou, ktorej trasa sa dotýka okraja zastavaného územia sídla. Najbližšia železničná stanica je Tvrdošine. Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu-mesto Námestovo ,kde je sústredený priemysel. Prevažujúcou funkciou v obci je obytná funkcia.

Nadmorská výška stredy obce je 648 m.n.m. Celková rozloha obce je 902 ha katastrálneho územia ,priemerná hustota obyvateľstva k 31.12.2011 je 161,3 obyvateľa / km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi husto zaľudnené obce.

Katastrálne územie obce Vavrečka leží na rozhraní dvoch geomorfologických celkov- Oravská Magury(časť Budín) a Oravskej kotliny(časť Hruštínske Podolie).Rozprestiera sa na juhozápad od Oravskej priehrady. Na severozápade a severe hranica katastra prebieha pozdĺž rieky Biela Orava a Oravskej priehrady, na severovýchode je tvorená dolinou Jelenieho potoka, na východe a juhovýchode hrebeňom Oravskej Magury- medzi Starou Horou, Magurkou a na juhozápade dolinou potoka Adamka.

2.1.2 Geografický opis riešeného územia

Katastrálne územie Vavrečky sa orograficky začleňuje do sústavy vonkajších (flyšových) Západných Karpát. Leží na rozhraní dvoch geomorfologických celkov, Oravskej Magury a Oravskej kotliny. Chotár sa rozprestiera juhozápadne od Oravskej priehrady pod Magurkou (1112 m n.m).Kataster Vavrečky je ohraničený Bielou Oravou a vodami Oravskej priehrady na severozápade, dolinou Jelenieho potoka a hrebeňom Oravskej Magury. Chotár Vavrečky má vrchovinový charakter

a rozprestiera sa vo výške 610 m n.m. až 1112m n.m.

2.1.2.1 Geologické a geomorfologické pomery

GEOLÓGIA

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny paleogénu, neogénu a kvartéru. Paleogén predstavujú hlavne drobové pieskovce s vložkami šedých i pestrých ílovcov. Na rozhraní pieskovcov a ílovcov vznikajú menšie vrstevné, puklinovo-vrstevné pramene S pomerne stálou výdatnosťou. Prevládajúcou horninou v neogénnej výplni Oravskej kotliny sú sivomodré íly s nepravidelnými slojami lignitu. Neogénne i paleogénne podložie je prikruté rôzne mocnými alúviami, ktoré prechádzajú miestami do kamenitých a hlinito-kamenitých sutí. Charakter sedimentov závisí od podložných hornín. Hydrogeologicky najvýznamnejšou časťou kvartérnych sedimentov sú aluviálne náplavy rieky Biela Orava. Ich mocnosť je pomerne malá - 5-9 m. Štrky sú hrubozrnné až balvanité, valúny alebo až dobre spracované. Materiál valúnov tvoria prevažne pieskovce (80 %), zlepenca (13 %), bridlice, kremence, vápence.

Podložie je zložené z flyšových hornín, ktoré vznikali ukladaním a striedaním vrstiev pieskovcov až zlepenecov, ílovcov až slieňovcov v paleogénom (staršie treťohory) mori. Takto sa utváral typický flyš, ktorého názov pochádza z nemeckého slova fliessen - tiecť, resp. zo švajčiarskeho dialektu - hornina náchylná na zosun, čo značí, že priepustne pieskovcové vrstvy sa veľmi ľahko kľžu (tečú) po nepriepustných ílovcových vrstvách a tak utvárajú možnosť tvorby zosuvov a iných procesov svahovej modelácie.

Masívy okolitých pohorí sú tvorené horninami tzv. magurského flyšu. Rôzna odolnosť flyšových hornín sa odrazila na tvaroch zemského povrchu, ktorý budujú. V oblastiach s prevahou pieskovcových vrstiev, ktoré sú odolnejšie, vznikli mohutné horské chrbty, v oblastiach, kde majú prevahu ílovcové vrstvy nad pieskovcom vznikli zníženiny tzv. "brázdy" (napr. Podbeskydská brázda a i.) v ktorých sú sústredené sídla - obce.

Začiatkom štvrtohôr nastali v podnebí zemského povrchu veľké zmeny. Silné ochladenie klímy viedlo ku vzniku ľadových dôb. V Severnej a strednej Európe existoval rozsiahly ľadovcový štít, ktorý v čase najväčšieho rozsahu siahal od Škandinávie až k severnému úpätiu Karpát a Sudet. Naša oblasť ležala vtedy v tzv. príľadovcovej - periglaciálnej zóne, kde vládlo studené tundrové podnebie. Následkom týchto zmien nachádzame ešte i dnes - v malom množstve - nad hornou hranicou lesa niektoré špecifické formy zemského povrchu, periglaciálne kamenné moria. Hrebeňové časti Babej hory sú narušené gravitačnými trhlinami a rozsadlinami.

Vrcholové časti pohorí v štvrtohorách pokrývali horské ľadovce. Poľský geograf Sawicki udáva, že na území bola celkom zaľadnená plocha.

Aj v masíve Magury podobne ako v ostatných pohoriach veľkému výškovému rozpätiu zodpovedá určité pásmovité zoradenie pôdnych typov. V nižších častiach masívu prevažujú hnedé lesné pôdy. S narastaním nadmorskej výšky podnebie sa stáva chladnejším a vlhkejším a hnedé lesné pôdy prechádzajú do zóny podzolovaných až podzolových lesných pôd. Najvyššie časti pohorí ležia v zóne humusovo-železitých podzolov. Vrcholy predstavujú primitívne kamenité pôdy (litosoly). Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny paleogénu, neogénu a kvartéru. Paleogén predstavujú hlavne drobové pieskovce s vložkami šedých i pestrých ílovcov. Na rozhraní pieskovcov a ílovcov vznikajú menšie vrstevné, puklinovo-vrstevné pramene S pomerne stálou výdatnosťou. Prevládajúcou horninou v neogénnej výplni Oravskej kotliny sú sivomodré íly s nepravidelnými slojami lignitu. Neogénne i paleogénne podložie je prikruté rôzne mocnými alúviami, ktoré prechádzajú miestami do kamenitých a hlinito-kamenitých sutí. Charakter sedimentov závisí od podložných hornín. Hydrogeologicky najvýznamnejšou časťou kvartérnych sedimentov sú aluviálne náplavy rieky Biela Orava. Ich mocnosť je pomerne malá - 5-9 m. Štrky sú hrubozrnné až balvanité, valúny alebo až dobre spracované. Materiál valúnov tvoria prevažne pieskovce (80 %), zlepenca (13 %), bridlice, kremence, vápence.

Vrcholy predstavujú primitívne kamenité, v nižších plochách nachádzame i pôdy s rôznym stupňom oglejenia alebo zglejenia, ako aj pôdy rašelinové až močaristé.

Z hľadiska ochrany prírody má veľký význam erózia pôdy, náchylnosť na tvorbu zosuvov a iných procesov svahovej modelácie. Na zabránenie vzniku týchto negatívnych javov je vhodným činiteľom stabilizovaný vegetačný kryt, a to vo všetkých jeho formáciách (od bylinného cez krovitý až po stromovitý). Jeho zachovanie ma teda nesmierny celospoločenský význam.

Inžiniersko-geologické rajóny sú zastúpené nasledovne:

Rajón flyšoidných hornín(Sf) sa v horninovom prostredí striedajú ílovce, prachovce, slieňovce, pieskovce so zlepencami alebo karbonátmi vo vrstvách, ktoré sú priepustné až nepriepustné. Je tu premenlivá agresivita podzemných vôd.

Reliéf tvoria prevažne mierne až stredné svahy a ploché chrbty, strmé svahy sú na masívoch s prevahou pieskovcov. Vyskytujú sa tu plytké povrchové zosuvy a hlboké zvetranie hornín. Pre miestne účely možno využiť len horninové komplexy s prevahou pieskovcov (lomový kameň, štrk). Zhoršené podmienky pre výstavbu vyplývajú z intenzívneho zvetrávania, namázania hornín a výskytu zosuvov. Pre ukladanie odpadov je možné využiť stabilné horninové masívy s prevahou ílovcovo-prachových hornín.

Rajón deluviálnych sedimentov (D) má v závislosti od predkvartérneho podkladu veľmi rôznorodé a priestorovo premenlivé litologické zloženie. Najčastejšie sú to hliny a hlinito-kamenité suty. Trvalejší horizont podzemnej vody je iba v nižších častiach svahov, najmä na prechodoch do rajónov F, T. Reliéf tvoria mierne až strmé svahy, členené miestami intenzívnou výmoľovou eróziou. Z geodynamických javov je tu veľmi častý výskyt zosuvov najmä v regióne karpatského flyšu. Využitelnosť zdrojov je pre tehliarske suroviny, pôdy sú tu zväčša úrodné. Zhoršené inžiniersko-geologické podmienky pre výstavbu sú zapríčinené značnou litologickou premenlivosťou, výskytom zosuvov a miestami strmých svahov. Pri výstavbe je možnosť vyvolania zosuvov. Pre ukladanie odpadov sú vhodné jemnozrnné delúviá na miernych a stabilných svahoch.

Rajón údolných riečnych náplavov (F) má horninové prostredie štrky a piesky, na ktorom sú obyčajne hlinité, ílovité a piesčité sedimenty. Hladina podzemnej vody je obyčajne 2-4 metre hlboko. U podzemných vôd je častá agresivita rôzneho typu. Reliéf sa vyznačuje priehlbeninami s výskytom rašelinísk. Vyskytuje sa tu bočná erózia a podmáčanie územia. Podmienky pre výstavbu sú zhoršené vysokou hladinou podzemnej vody a nízkou konzistenciou povrchových polôh jemnozrnných zemín prípadne neúnosnými organickými sedimentmi. Územie je nevhodné pre ukladanie tuhých odpadov - ľahké znečistenie podzemných vôd.

GEOMORFOLÓGIA

Obec Vavrečka leží v severovýchodnej časti v Húštinskom úvale a v juhozápadnej časti v Oravskej Magure. Reliéf územia tvorí pahorkatina mierne zvlnená, vo vyšších polohách je terén značne členitý. Sklon svahov je mierny až stredný 10°-15°, miestami 5°-7°. Nadmorská výška na najnižšom položenom mieste je 608 m n.m. Najvyššie položené miesto je na Magure 1112 m n.m.

Klimaticky územie patrí do mierne chladnej oblasti, s priemernými teplotami júla 14-16 stupňov Celzia, január -6 až -8 stupňov Celzia, s priemernými ročnými zrážkami 850-900 mm (500-550 mm za vegetačné obdobie).

2.1.2.2 Hydrologické pomery

Územie obce sa nachádza v povodí rieky Biela Orava, na pravostranných svahoch jej údolia. Je súčasťou hydrogeologického regiónu PN 025, paleogén povodia rieky Bielej Oravy a neogén Oravskej kotliny. Vysoko vyzdvihnutá antiklinálna stavba Oravskej Magury podmienila intenzívne erózne procesy. Mnohé paralelné toky stekajúce z pohoria rozčlenili horské úbočia na sústavu rázsochovitých chrbtov a hlbokých dolín. V centrálnom chrbte prevládajú pieskovce, čo sa odráža vo väčšej sklonovitosti svahov. Nižšie časti, ktoré predstavujú odlesnené stráne, sú postihnuté výmoľovou eróziou a častými zosuvmi. Reliéf Oravskej kotliny je máľko modelovaný. Vo vyšších častiach na málo odolných horninách prebieha povrchová až výmoľová erózia, časté sú menšie zosuvy. Uvádzané územie je odvodňované pravostrannými prítokmi rieky Biela Orava. Tieto v hornej a strednej časti svojho toku tečú v hlbokých zárezoch na dne nevýrazných údolí. V dolnej časti sú zarezané do pokryvných hĺn, prípadne vlastných náplavov. Toky nie sú hydrologicky sledované, avšak pre celú oblasť je charakteristický stredohorský typ režimu odtoku, s maximálnymi prítokmi v apríli a významným zvýšením už v marci. Toky sa vyznačujú výraznou reakciou na zrážky s intenzívnym z nánosom materiálu pri zvýšení stavov.

2.1.2.3 Klimatická charakteristika

Priebeh zrážok je charakterizovaný dlhodobými mesačnými priemermi zo stanice Lokca:

Tab. 2 Priebeh zrážok v obci a jej okolí.													
Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
mm	53	51	51	56	82	94	106	105	69	61	50	53	840
www.vavrecka.sk													

Klimaticky územie patrí do mierne chladnej oblasti, s priemernými teplotami júla 14-16 stupňov Celzia, januára -6 až -8 stupňov Celzia, s priemernými ročnými zrážkami 850-900 mm (500-550 mm za vegetačné obdobie).

2.1.2.4 Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblastí a STN 73 0036 patrí záujmové územie do neseizmickej oblasti s výskytom zemetrasení o maximálnej intenzite do 6. stupňa stupnice MSK 64. (makroseizmická intenzita)

2.1.2.5 Radónové riziko

Na základe spracovaných prognóz do katastrálneho územia obce Vavrečka zasahuje oblasť s malým radónovým rizikom. Objemová aktivita v pôdnom vzduchu v základných pôdach podľa plynopriepustnosti zemín - malá $\leq 30\%$.

2.1.2.6 Pôda

Podľa kódu BPEJ je kvalita a hodnota produkčno – ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy zaradená do skupiny.

Katastrálne územie	Skupina BPEJ	BPEJ 7. miest. kód
Vavrečka	6	09 06 045
	7	10 63 212
		10 63 315
		10 63 345
		10 63 415
		10 63 445
		10 63 515
		10 63 545
		10 63 315
		10 69 515

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Žilinského kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení Územného plánu obce rešpektovať.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre Územný plán obce Vavrečka je ÚPN VÚC Žilinský kraj schválený vládou SR ktorého záväzná časť bola vyhlásená Nariadením Vlády SR č. 223/1998 zo dňa 26.5.1998 a následne boli spracované aktualizácie:

- Zmeny a doplnky č.1 Územného planú veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 6/2005 zo dňa 27.04.2005,
- Zmeny a doplnky č.2 Územného planú veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená Dodatkom č.1 k VZN ŽSK č. 6/2005 zo dňa 04.09.2006
- Zmeny a doplnky č.3 Územného planú veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 17/2009 zo dňa 17.03.2009,
- pre ÚPN – VÚC Žilinského kraja boli v roku 2011 obstarané Žilinským samosprávnym krajom Zmeny a doplnky č.4, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č.26/2011 schválené zastupiteľstvom ŽSK dňa 27.06.2011.

V Návrhu riešenia Územného plánu obce Vavrečka je potrebné rešpektovať tie záväzné časti tejto nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktoré majú dopad na uvedenú obec.

Záväzné časti ÚPN – VÚC Žilinského kraja a schválených Zmien a doplnkov, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce (znenie regulatívov prevzaté z VZN Žilinského samosprávneho kraja) :

I.ČASŤ – Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré naväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR 1033 z 31.10.2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR 528/2002Z.z. zo 14.08.2002.

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- 1.1. vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblasti osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovávaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,

- 1.5. formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni na území Žilinského kraja prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
  - 1.14. formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
  - 1.15. upevňovať vnútroštátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
  - 1.16. vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry,
  - 1.17. napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
    - 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
    - 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry
    - 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,
    - 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života
  - 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene, národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (Ramsarské lokality, lokality NATURA).....
  - 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútroštátnu a vnútroareálovú zeleň.
- 2. V oblasti sociálnej infraštruktúry**
- 2.1. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja,
  - 2.5. zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
  - 2.12. riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnu základňu v regiónoch,
  - 2.14. zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.
- 3. V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva**
- 3.2. podporovať diferencovane regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti ,najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekonvalescencie obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina ,Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
  - 3.6. využiť polohu Kysúc a Oravy, ktoré sú dobre dostupné z veľkých sídelných aglomerácií v Českej republike a v Poľskej republike, na budovanie vybavenosti pre zahraničnú návštevnosť pri Oravskej Priehrade a v Oraviciach, s rozvojom športového a rekreačného vybavenia je potrebné uvažovať plošne vo všetkých horských a podhorských sídlach,
  - 3.11. podporovať aktivity súvisiace s rozvojom vidieckeho turizmu v podhorských oblastiach najmä na Kysuciach, Orave a v Turci,
  - 3.14. podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.
- 4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu, ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva**

- 4.1. rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách :
- 4.1.2. biocentrá nadregionálneho významu - Malá Rača - Skalka, Malý Polom - Veľký Polom, Ladonhora - Brodnianka, Veľký Javorník, Bzinská hoľa- Minčol, Choč, Osičiny - Ráztoky, Lysec, Západné Tatry - Roháče, Prosečné, Nízke Tatry - Kráľovohorská časť, Nízke Tatry Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Kľak - Ostrá skala - Reváň - Partizán, Zniev -Sokolov - Chlievska - Kláštorne lúky, Marské vršky, Borišov - Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa - Korbelka - Pilsko, Babia hora, Žiar - Oravská priehrada, Skalná Alpa, Smrekovica-Šiprúň, Sokol - Žiar, Oravská priehrada - Sosnina, Kľak - Reváň, Kozol, Šujské rašelinisko – Strážov
- 4.1.3. biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu
- 4.2. rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3. dodržiavať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky,
- 4.3.1. pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
- 4.3.2. pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.3.3. pre poľnohospodárske ekosystémy podľa osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia(trvalé trávne porasty),
- 4.3.4. pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.3.5. pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky, stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
- 4.3.6. pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany.
- 4.8. zachovať územné časti s typickou rázovitosťou krajinnej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec)
- 4.8.2.preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniovom zábere krajiny, alebo inom technickom diele:
- a) dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu - krajinný obraz (harmóniu, kompozíciu, vyváženosť a mierkovitosť)
- b) dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajinnej panorámy miesta alebo línie,
- c) bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérií alebo zmenu,
- 4.9. zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10. prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11. eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability(pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie tokov a pod.)
- 4.12. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako limitujúci urbanistický rozvoj kraja definovaný v záväznej časti územného plánu, osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.17. rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcií rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- 4.19. zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti(vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v ochranných pásmach národných parkov) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú skutočnosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- 4.20. vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,

- 4.21. zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkopošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovanie charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V oblasti rozvoja nadriadenej dopravnej infraštruktúry

5.1 Dopravná regionizácia

5.1.1 v návrhovom i výhľadovom období realizovať opatrenia, stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno-gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko; v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, vrátane podpory funkcie dopravno-gravitačného centra Žilina - Martin,

5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T

5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T:

5.2.1.b) rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú v trase multimodálneho koridoru č. VI., súčasť koridorovej siete TEN-T, Žilina - Čadca - Skalité - Poľská republika, schválené pre diaľnicu D3, modernizované železničné trate č. 127 a 129,

5.3 Infraštruktúra cestnej dopravy

5.3.19 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cesty I/59, súběžná s rýchlostnou cestou R3, v kategórii C 9,5/70-60, v trase a úsekoch:

- Trstená - Tvrdošín, peáž s navrhovaným cestným ťahom I. triedy (II/487 a II/520), cesta celoštátneho významu,
- Tvrdošín - Oravský Podzámok, cesta nadregionálneho významu,

5.3.30 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty I/78 v trase a úsekoch:

- Lokca - križovatka Vavrečka v kategórii C 9,5/70-60, peáž s cestou II/520 cestným ťahom celoštátneho významu

5.8 Infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.8.1 chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch:

c) Oravsko-liptovská cyklomagistrála zo sedla Demänová s pokračovaním v trase lesnej cesty cez kótu Tanečník a po pôvodnej ceste II/520 cez kótu Kubínska do Oravskej Lesnej, v trase cesty II/520 Oravská Lesná - Lokca - Oravská priehrada prístav, v trase cesty III/05944 Ústie nad Priehradou - Trstená, v trase cesty II/520 Trstená - Vitanová, v trase opusteného telesa železničnej trate Trstená - Suchá Hora - štátna hranica SR/PR, v trase cesty III/52019 Vitanová - Oravice - Zuberec, v trase cesty II/584 Zuberec - Liptovská Sielnica a po lesnej ceste cez Kvačiansku dolinu, nasledujú vetvy v trase cesty II/584 Liptovská Sielnica - Liptovský Mikuláš a v trasách ciest III/018104 Liptovská Sielnica - Liptovský Michal, I/18 Liptovský Michal - Ružomberok,

6. V oblasti vodného hospodárstva

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

6.4.16 dokončenie rozostavaných obecných verejných vodovodov,

6.6 zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. To znamená:

- 6.6.1 zabezpečiť zodpovedajúcu úroveň odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd s odstraňovaním nutrientov z aglomerácií s produkciou organického znečistenia väčšou ako 10 000 EO v časovom horizonte do 31. 12. 2010 v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,
- 6.6.4 zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovaní a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,
- 6.6.5 vylúčiť vypúšťanie čistiarenského kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,
- 6.7 prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb:
- 6.7.1 pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :
- h) Námestovo, vybudovanie kanalizácie v obciach Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novot', Oravské Veselé, Hruštín, Hruštín m.č. Vaňovka, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhlade Bobrov, Mútne, Oravská Lesná (zrušenie obecných ČOV Bobrov, Mútne, Oravská Lesná),
- 6.13. na ochranu územia pred povodňami
- 6.13.2 navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak ,aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie,
- 6.14. rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb
- 7. V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry**
- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja, zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
- modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
- 7.4. v energetickej náročnosti spotreby
- 7.4.1. realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
- 7.4.2. minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.6. chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhlade po roku 2015:
- 7.6.12. 2x110 kV vedenie TR Vavrečka - TR Námestovo PP
- 7.7. podporovať rozvoj plynifikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8. zvýšiť percento plynifikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia(národné parky, ich OP,CHKO a pod.)
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.
- 8. V oblasti odpadového hospodárstva**
- 8.1. zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých environmentálnych zařízení do roku 2015,
- 8.2. sanovať prednostne lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia
- 8.3. zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 8.4. zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- 9. V oblasti usporiadania územia z hľadiska hospodárskeho rozvoja**
- 9.3 podporovať budovanie priemyselných parkov regionálneho významu v nasledovných sídlach:
- 9.3.6 Námestovo

10. V oblasti telekomunikácií

10.1. zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov stanovených v Telekomunikačných projektoch

11. V oblasti pôšt

11.2. zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami(RPC):b) rpc Liptovský Mikuláš pre okresy :Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš ,Námestovo, Ružomberok a Tvrdošín,

11.3 skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov:

d) pokračovať v modernizácii interiérov pôšt vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, Námestovo a Tvrdošíne; ako aj v plynofikácii pôšt v kraji.

II.ČASŤ - Verejnoprospešné stavby

Z verejnoprospešných stavieb vymedzených v ÚPN VUC Žilinského kraja a jeho Zmenách a doplnkov sa na riešené územie vzťahujú:

2. Dopravné stavby

2.4. stavby cyklistickej dopravy

2.4.1. výstavba cyklomagistrál na segregovaných komunikáciách, Rajecká cyklomagistrála Žilina - Rajec, Kysucká cyklomagistrála, Krásno nad Kysucou - Nová Bystrica, Oravská cyklomagistrála štátna hranica SR/PR Suchá Hora - Trstená (na násype bývalej železničnej trate), Donovalská cyklomagistrála Ružomberok - hranica Žilinského a Banskobystrického kraja.

3. Technická infraštruktúra

3.1. vodohospodárske stavby

3.1.2. skupinové vodovody pre zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a s nimi súvisiace stavby
p) dokončenie rozostavaných obecných vodovodov

3.1.3. kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby:

h) Námestovo, vybudovanie kanalizácie v obciach Oravská Polhora, Rabča, Rabčice, Sihelné, Vavrečka, Novot', Oravské Veselé, Hruštín, Hruštín-Vaňovka, Zákamenné, Breza, Krušetnica, Babín, Lomná, vo výhlade Bobrov, Mútne, Oravská Lesná (zrušenie ČOV Bobrov, Mútne, Oravská Lesná),
odstraňovanie povodňových škôd

3.1.11. preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov

3.2. energetické stavby

3.2.2. VVN 110 kV vedenia:

a) 2x110 kV Kysucké Nové Mesto - Čadca (SME II. etapa),

3.2.4. stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja,

3.3 pošta a telekomunikácie

3.3.2. stavby súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT: digitalizácia telefónnej siete: Kysucké Nové Mesto, Námestovo, Ružomberok

3.4. stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

3.4.2. stavby a zariadenia na zneškodňovanie, triedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov

3.5.3 strediská turizmu regionálneho významu,

Pri návrhu verejnoprospešných stavieb rešpektovať verejnoprospešné stavby vyplývajúce zo záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja v znení schválených Zmien a doplnkov č.1. 4.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke

práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek 0 – 14 rokov
- produktívny vek muži 15 – 59 rokov, ženy 15 – 54 rokov
- poproduktívny vek muži 60 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – +2 %
regresívna	pod -2 %

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	Stabilizovaná
101 – 120	Stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

2.3.1 Vývoj a charakteristika demografického potenciálu

Na základe administratívno-správneho členenia SR z r. 1996 bola obce Vavrečka zaradená do Žilinského kraja, okres Námestovo. Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu aj kraja – mesto Námestovo, kde je sústredený priemysel. Prevažujúcou funkciou v obci je obytná.

Demografický vývoj v obci Vavrečka je totožný s väčšinou obcí na severnom Slovensku. V roku 2005 žilo v obci 1343 obyvateľov.

K 31.12.2012 podľa údajov obecného úradu v obci žilo 1470 obyvateľov (nárast oproti roku 2011 o 67 obyvateľov), z toho 340 detí do 15 rokov (nárast o 18) a 1130 dospelých.

K 31.12.2013 podľa Štatistického úradu SR v obci žilo 1424 obyvateľov, z toho 708 muži a 716 ženy.

Podľa počtu obyvateľov je obec totožná s väčšinou obcí na severnom Slovensku. Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období narastajúci trend a následne mierny pokles, ktorý má však znovu začal rásť.

Obec	Rok						Index rastu 1999-1994
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	
Vavrečka	1054	1060	1082	1127	1169	1193	1,138

Obec	Rok						Index rastu 2005-2000
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	
Vavrečka	1218	1238	1257	1268	1377	1343	1,102

Obec	Rok						Index rastu 2011-2006
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Vavrečka	1377	1379	1401	1423	1432	1445	1,049
Počet obyv.							

Obec	rok			Index rastu 2014-2012
	2012	2013	2014	
Vavrečka	1470	1424	1455	0,989
Počet obyv.				

Podľa výsledkov sčítania ľudí, domov a bytov z roku 2011 (zdroj Štatistický úrad SR) je prehľad obyvateľstva nasledovný:

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov						Podiel z trvale býv. obyv.vo veku %		
	Celkom	muži	ženy	0 -14	15 – 59 M	15 – 59 Ž	60+ M	60+ Ž	Nezistené	Predprod. vek	Produk. vek	Popro. vek
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vavrečka	1403	700	703	322	447	432	65	137	0	22,95	62,65	14,40

V roku 2011 podľa údajov obecného úradu v obci žilo 1445 obyvateľov (nárast oproti roku 2010 o 13 obyvateľov).

Podľa výsledkov sčítania ľudí, domov a bytov z roku 2012 (zdroj obecný úrad Vavrečka) je prehľad obyvateľstva nasledovný:

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov			Veková štruktúra obyvateľov						Podiel z trvale býv.obyv.vo veku %		
	Celkom	muži	ženy	0 -14	15 – 59 M	15 – 59 Ž	60+ M	60+ Ž	Nezistené	Predprod. vek	Produk. vek	Popro. vek
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vavrečka	1470	737	733	340	463	472	60	135	0	23,12	63,60	13,26

K 31.12.2012 podľa údajov obecného úradu v obci žilo 1470 obyvateľov (nárast oproti roku 2011 o 67 obyvateľov), z toho 340 detí do 15 rokov (nárast o 18) a 1130 dospelých.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 – 2010

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Počet obyvateľov	1257	1268	1296	1343	1377	1379	1401	1423	1432
Počet dospelých	1243	1245	1272	1318	1365	1359	1377	1398	1409
Počet detí	14	23	24	25	12	20	24	25	23

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. Uvedený trend možno z pohľadu jej ďalšieho sociálno-hospodárskeho rozvoja považovať za značne pozitívny bez sklonu k starnutiu obyvateľstva. V sledovanom období vzrástol počet obyvateľov v predproduktívnom veku o viac ako 28,4 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín			
Ukazovateľ /Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
2001	264	877	124
2002	279	889	153
2003	293	900	141

Textová časť

2004	316	907	147
2005	339	918	158
2011	323	922	167
OcÚ Vavrečka			

K .31.12.2011 bol počet obyvateľov 1412. Z toho 703 mužov a 709 žien.

Predproduktívny vek(0-14)spolu	323
Produktívny vek (15-54) ženy	434
Produktívny vek(15-59) muži	488
Poproduktívny vek(55+Ž,60+M)spolu	167

Vekovú štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva prezentuje nasledujúca tabuľka. Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu mužov od 30 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria ženy od 60 do 64 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 30. 6. 2006			
Vek	Muži	Ženy	Spolu
15 – 19	-	3	3
20 – 29	86	56	142
30 – 39	95	54	149
40 – 49	83	64	147
50 – 54	30	22	55
55 – 59	23	7	30
60 – 64	4	0	4
Spolu	321	206	530
Obec Vavrečka			

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 49 rokov.

Podľa výsledkov sčítania ľudí, domov a bytov z roku 2011 (zdroj Štatistický úrad SR) je prehľad o ekonomickej aktivite obyvateľstva nasledovný:

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov	Ekonomická aktivita										
		pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodcovia	Osoby na materskej dovolenke	nezamestnaní	študenti	Osoby v domácnosti	dôchodcovia	Deti do 16 rokov(nar.po 20.05.1995)	iná	nezistená	z toho ekonom. aktívni
Vavrečka	1403	500	18	12	113	149	6	177	345	11	9	643

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci 98,57% slovenskej národnosti.

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov	Národnosť										
		slovenská	maďarská	rómska	rusínska	ukrajinská	česká	poľská	moravská	bulharská	ostane	nezistená
Vavrečka	1403	1383	0	0	0	0	2	1	1	0	1	15

Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 96,57%, bez vyznania je 3,43%.

Obec	Počet trvale bývajúcich obyvateľov	Náboženské vyznanie									
		rímsko-katolícka	grécko-katolícka	pravoslávna	evanjelická cirkev ausburského vyznania	reformovaná kresťanská cirkev	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovi	evanjelická cirkev metodistická	kresťanské zbory	apostolská cirkev	bratská jednota baptistov
Vavrečka	1403	1355	4	0	1	0	0	0	0	0	0

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovnú štruktúru. Najväčší počet obyvateľov v mužskej populácii disponuje učňovským vzdelaním bez maturity. V prípade ženskej populácie pripadá najviac obyvateľov na základné vzdelanie. Minimálne percento pripadá na obyvateľov s vyšším odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním. Treťou najväčšou skupinou sú obyvatelia s úplným stredným vzdelaním s maturitou.

Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s úplným stredným vzdelaním. Čo možno považovať za významne negatívny trend, je zvyšovanie počtu obyvateľov vyučených. Nárast bol zaznamenaný aj v skupine obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva v obci je 24,16% obyvateľov je bez vzdelania, so stredoškolským vzdelaním s maturitou je 6,05% a 11,26% je s vysokoškolským vzdelaním. Ekonomická štruktúra odráža vzdelanostnú štruktúru.

počet obyvateľov	Najvyššie dosiahnuté vzdelanie											
	Základné	učňovské (bez maturity)	stredné odborné (bez maturity)	úplne stredné učňovské	úplne stredné odborné	úplne stredné všeobecné	vyššie odborné	vysokoškolské bakalárske	vysokoškolské mgr., ing., dr.	vysokoškolské doktoranske	bez vzdelania	iezištné
1403	200	325	100	102	80	67	18	51	103	4	339	14

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania a ekonomická štruktúra v r. 2011

Zdroj: Štatistický úrad SR

Z hľadiska demografických prognóz má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov k 31.12.2011 dosahuje hodnotu 159,4 pričom hodnoty nad 110 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. V prípade, že nedôjde k zmene demografickej situácie, možno v budúcnosti očakávať nárast počtu obyvateľov.

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci 98,57% slovenskej národnosti. Z náboženského vyznania sa k rímsko-katolíckej cirkvi hlási 96,57%, bez vyznania je 3,43%.

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období narastajúci trend. Za obdobie 2001-2005 vzrástol počet obyvateľov o 8,4%. Priemerný koeficient rastu dosiahol hodnotu 1,020369, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 2%. V prípade, že sa zachová doterajší trend vývoja, počet obyvateľov by sa mal v sledovanom období vyvíjať rovnomerne v smere nárastu počtu.

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje vcelku rovnomerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku.

V samotnej obci sa po redukcii poľnohospodárskej aj priemyselnej výroby nachádza obmedzený počet pracovných príležitostí. Časť obyvateľov odchádza za prácou mimo obec, predovšetkým do okresného mesta Námestovo.

2.3.2 Zamestnanosť a pracovné príležitosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Najviac obyvateľov v obci je zamestnaných v oblasti textilnom a drevárskom priemysle. Ďalej sú obyvatelia zamestnaní v sieťových odvetviach, ťažbe nerastných surovín a polygrafickom priemysle. Celkovo v priemyselných odvetviach pracovalo v sledovanom období od 20-100 obyvateľov. Od roku 2005 bol zaznamenaný pokles obyvateľov pracujúcich v priemysle. V nepriemyselných odvetviach bolo najviac obyvateľov obce zamestnaných v stavebníctve, vrátane poľnohospodárstva, obchodu a verejnej správy, obrany a sociálneho zabezpečenia. Najmenší podiel v nepriemyselných odvetviach pripadol na poštu a telekomunikácie, dopravu, skladovanie a zdravotníctvo.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov žijúcich v obci podľa priemyselných odvetví			
Odvetvie/Roky	2003	2004	2005
Priemysel spolu	400	400	345
Ťažba nerastných surovín	20	20	20
Potravinársky	30	30	35
Textilný, odevný a obuvnícky	60	70	100
Drevársky	50	50	60
Polygrafický	20	10	10
Chemický a farmaceutický	-	-	-
Výroba, rozvod energií a vody	20	20	20
OcÚ Vavrečka			

Celkovo v priemyselných odvetviach pracovalo v sledovanom období od 20 do 100 obyvateľov. Od roku 2005 bol zaznamenaný pokles obyvateľov pracujúcich v priemysle.

V nepriemyselných odvetviach bolo najviac obyvateľov obce zamestnaných v stavebníctve, vrátane poľnohospodárstva, obchodu a verejnej správy, obrany a sociálneho zabezpečenia.

Priemerný počet zamestnancov žijúcich v obci pracujúcich v nepriemyselných sektoroch			
Odvetvie/Roky	2003	2004	2005
Pôdohospodárstvo vrátane lesného hospodárstva	50	50	50
Stavebníctvo	100	100	100
Obchod	50	50	50
Doprava, skladovanie	30	20	20
Pošta a telekomunikácie	5	10	10
Peňažníctvo a poisťovníctvo	40	38	40
Verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie	50	50	60
Školstvo	30	40	50
Zdravotníctvo, soc. starostlivosť	30	34	34
Ostatné služby	50	50	50
OcÚ Vavrečka			

Najmenší podiel v nepriemyselných odvetviach pripadol na poštu a telekomunikácie, dopravu a skladovanie a zdravotnú starostlivosť.

2.3.3 Bytový fond

V súčasnosti je bývanie hlavnou funkciou v riešenom území. Táto funkcia je reprezentovaná predovšetkým tradičnou zástavbou rodinných domov, ako aj zástavbou rodinných domov, ktoré vznikli v poslednom desaťročí. Zvyšok tvoria byty v bytových domoch.

V obci bolo v roku 2005 evidovaných 388 domov, z čoho 10 domov bolo neobývaných. V obci sa nachádzal jeden bytový dom, v ktorom sa nachádza 6 bytových jednotiek.

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemer pripadalo 3,8 osôb, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 25,4 m².

V roku 2011 bolo trvale evidovaných 402 rodinných domov, z toho 30 neobývaných domov.

V roku 2013 (údaje obecný úrad Vavrečka) bytový fond tvorí 405 rodinných domov, z ktorých je 375 trvalo obývaných. Ďalej dva bytové domy s celkovo 30 bytovými jednotkami.

Za obdobie rokov 1997-2013 bolo postavených z celkového bytového fondu 137 domov. Je možné konštatovať, že stavebno-technický stav obytných domov je relatívne vyhovujúci.

V posledných rokoch bola dokončená plynifikácia. V obci je vybudovaný verejný vodovod. Kanalizáciu obec nemá vybudovanú ale je vypracovaná PD s odkanalizovaním obce a pripojením na ČOV Námestovo. Je možné konštatovať, že všetky byty majú možnosť pripojenia na vodovod a plynovod.

Intenzita novej bytovej výstavby sa v posledných rokoch zvýšila. V budúcnosti možno za istých okolností predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch. Napomôcť tomu by mohol aktuálny trend sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí, čo sa prejavuje už aj v súčasnosti.

Nasledujúca tabuľka prezentuje stav bytového fondu v roku 2005. V obci bolo v roku 2005 evidovaných 388 domov, z čoho 10 domov bolo neobývaných. V obci sa nachádzajú bytové domy, v ktorých sa nachádza 9 bytov.

Domový a bytový fond (byty, domy) v roku 2005				
Ukazovateľ / Domy	Domy spolu	Neobývané domy	Byty spolu	Neobývané byty
Počet domov	388	10	9	0
OcÚ Vavrečka				

Domový a bytový fond

	Domy spolu	Trvale obývané domy		Neobývané domy	Byty spolu	Trvale obývané byty		Neobývané byty
		Spolu	Z toho rodinné			Spolu	Z toho v rod. domoch	
Vavrečka	400	390	390	10	18	18	0	0

Zdroj: Obecný úrad Vavrečka

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadalo 3,8 osôb, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 25,4 m².

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti domácností					
Ukazovateľ	Priemerný počet				Podiel trvalo obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (v %)
	trvalo bývajúcich osôb na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt	obytných miestností na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na osobu	
Obec Vavrečka	3,8	100	3,8	25,4	70%

Zdroj: Obecný úrad Vavrečka

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je navrhované:

- na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu,
- plochy v jestvujúcich prielukách s možným obojstranným obstavaním uličného priestoru,
- plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad – lokalita prieluky „regulačný celok 04, 09, 10, 17“;
- plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia – lokalita mimo zastavaného územia „regulačný celok 24, 26, 27, 29“;
- plochy pre sociálne bývanie a bývanie v obecných bytoch – lokalita juhovýchodná časť mimo zastavaného územia obce, regulačný celok 25“.

2.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE

2.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia

Na základe administratívno-správneho členenia SR z r. 1996 bola obec Vavrečka zaradená do Žilinského kraja, okres Námestovo. Podľa počtu obyvateľov patrí medzi husto zaľudnené obce v kraji, podľa údajov z obecného úradu k 31.12.2011 mala obec 1403 obyvateľov. Prevažujúcou funkciou v obci je obytná.

Obec Vavrečka, rovnako ako okolité obce, má vzhľadom na svoju polohu v hodnotnej krajine a v štruktúre osídlenia funkciu obytnú, rekreačnú, plochy v katastrálnom území majú lesohospodársku a poľnohospodársku funkciu. Výrobné plochy reprezentuje areál poľnohospodárskeho družstva a priemyselný areál PUNCH CAMPUS Námestovo, spol.s.r.o. na severovýchodnom okraji obce.

Z hľadiska Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), kde navrhovaný sídelný systém Slovenskej republiky vytvára sieť ťažísk osídlenia, rozvojových osí, sídelných centier a ostatných sietí mestských a vidieckych sídiel, obec podľa štruktúry osídlenia patrí do vidieckeho priestoru. Pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru.

2.4.2 Vázby obce na záujmové územie

Najbližším sídlom vyššieho významu je sídlo okresu aj kraja – mesto Námestovo (4,9 km, 58549 obyvateľov), ktorá je správnym, obchodným aj priemyselným centrom. Hlavné mesto SR Bratislava leží 275 km juhozápadným smerom. Možno konštatovať, že poloha voči okresnému mestu a celkovej sieti osídlenia v regióne predstavuje dobrý predpoklad pre budúci harmonický rozvoj obce.

Najdôležitejšou cestnou komunikáciou v obci je cesta II. triedy č. 520. Tá sa pri obci Lokca napája na komunikáciu č. 521. Uvedená cestná komunikácia prepája región na severe s Poľskou republikou a v smer na juhozápad s okresom Dolný Kubín a okresom Ružomberok. Cestná komunikácia č. 520 spája oblasť s okresom Tvrdošín. Územím obce neprechádza železničná trať.

Obec Vavrečka sa nachádza pod Oravkou Magurou, neďaleko vodnej nádrže Oravská Priehrada a Babej Hory. Obec má výhodnú polohu na uskutočňovanie poznávacej turistiky.

Poloha obce v špecifickom prostredí

Špecifickosť prostredia skúmaného územia je v polohe:

- na cestnej dopravnej trase (cesta II/520) miestneho významu,
- v suburbánnom pásme okresného mesta Námestovo

2.4.3 Technická infraštruktúra

V obci je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti Dolný Kubín a.s. a prenájme. Verejný vodovod pre obec je zásobený z dvoch zdrojov a to: Vodné zdroje pitnej vody Javorina č.1-3 a z Oravského skupinového vodovodu. Obec Vavrečka nemá vybudovanú kanalizáciu, ale je vypracovaná PD. Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do potoka a na terén.

Obec Vavrečka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 1303, ktorá obchádza obec severným okrajom. Západným okrajom obce prebieha vzdušná VN linka č.1303 (AlFe6 3x50) na TV vysielateľ Magurka. Z hlavnej trasy VN linky sú napojené existujúce TS vzdušnými VN prípojkami ako koncové TS.

Samotná obec je v súčasnosti napájaná zo 6 TS, ktoré sú rôznych typov a výkonov do 630 kVA.

Telekomunikačné rozvody patria do primárnej oblasti Námestovo s digitálnou ústredňou HOST Námestovo.

Mobilnú telekomunikačnú sieť na území obcí zabezpečuje spoločnosť Orange Slovensko, a.s. a T-mobil Slovensko, a.s.

V súčasnej dobe je príjem rozhlasového a televízneho signálu zabezpečený prostredníctvom individuálnych antén cez televízny vysielateľ Magurka, nachádzajúci sa v k.ú. obce. Káblová televízia nie je k dispozícii.

Riešená obec je plynofikovaná. Dodávka plynu je zabezpečená z jestvujúcej RS Vavrečka, ktorá je umiestnená v poli vedľa obce.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 Urbanistická koncepcia a kompozícia obce

V stanovení urbanistickej koncepcie je potrebné rozdelenie plôch osídlenia v riešenom území. Z hľadiska sídelných štruktúr sa v katastrálnom území nachádza:

- obec Vavrečka vymedzená existujúcou zastavanou časťou obce
- rekreačná oblasť Oravská priehrada a krajinná oblasť Horná Orava

Forma a spôsob zástavby obce sa vyvíjali na základe prírodných daností a terénnych daností reliéfu. Polohopisné trasy komunikácií vychádzajú z terénnych daností zastavanej časti.

Pre priestorovú štruktúru je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná zástavba rodinných domov postavených prevažne v povojnovom období. Sú tu objekty občianskeho vybavenia a malé výrobné a nevýrobné prevádzky.

Dominantou obce Rímskokatolícky kostol Sv. Anny. Ďalšou dominantou je obecný úrad s kultúrnym domom, dom smútku.

Z hľadiska širších väzieb je pre obec špecifické, že sa nachádza na ceste tr. II, miestneho významu, leží v suburbánnom pásme okresného mesta Námestovo a v turisticky zaujímavom prírodnom prostredí Hornej Oravy.

Návrh urbanistickej koncepcie rešpektuje princípy priebežne udržateľného života, optimalizuje predpokladané rozvojové procesy prírodných a antropologických štruktúr územia katastra.

Z tohto hľadiska rozvoj sídla sleduje dva rozvojové horizonty:

- plánovací horizont – návrh do roku 2030
- prognózný horizont – výhľad do roku 2040

2.5.2 Vymedzenie potrieb bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie, výroby, dopravy, zelene a ostatných plôch

2.5.2.1 Obytná zástavba

Zastavané územia má prevažne obytnú funkciu. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. V celej obci prevláda zástavba povojnová (rok výstavby cca 50-80 roky). Táto zástavba je zastúpená približne 60% z celkového počtu stavieb. Domy majú manzardové a sedlové strechy. Objekty postavené v tomto období sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii.

Návrh

Z hľadiska urbanistickej kompozície sa navrhuje obec rozvíjať v súlade s jej terajšou kompozičnou štruktúrou formou uličnej zástavby.

Z výsledkov prieskumov a rozborov a spracovaného konceptu vyplynula obmedzenosť možností identifikácie plôch v zastavanom území a potreba záberov plôch mimo zastavaného územia.

Pri spracovaní návrhu sa vychádzalo aj z týchto obmedzujúcich faktoroch:

- východná a južnej strany zastavaného územia obce Vavrečka je územie so zaregistrovanými zosuvmi (viď. poskytnutý podklad: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, zo dňa 1.8.2012, č.j.109/2012). Výstavbu na území, kde sú lokalizované zosuvy územia je možné povoliť iba za podmienky podrobného geologického prieskumu a následnej stabilizácie svahu.
- zo severnej strany je rozvoj obmedzený cestou tr. II/520
- zo severnej strany je rozvoj obmedzený Ramsarskou lokalitou Mokrade Oravskej kotliny, navrhovaným územím európskeho významu SKUEV 0658 Ústie Bielej Oravy, CHKO Horná Orava, Chránené vtáčie územie Horná Orava SKCHVU008, do tejto časti katastra zasahuje hydrický biokoridor a biocentrum nadregionálneho významu Oravská priehrada
- do južnej časti katastra zasahuje teristický biokoridor nadregionálneho významu Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry
- územie, na ktorých sa nachádza najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda (pôda BPEJ: 0906045, 10 63 212, 10 63 315 10 63 345, 10 63 415, 10 63 445, 10 63 515, 10 63 545, 10 69 315, 10 69 515 a hydromelioračné zariadenia.

Pre rozvoj bytovej výstavby je navrhované prioritne zastavať voľné parcely v existujúcej zástavbe nachádzajúce sa v prielukách, ako nezastavané, prípadne ktoré vzniknú asanáciou pôvodnej zástavby. Nové plochy sú navrhované v častiach s existujúcou komunikáciou, prípadne inou technickou infraštruktúrou, alebo v miestach jej plánovaného umiestnenia.

Pri všetkých novostavbách a rekonštrukciách rodinných domov navrhujeme vychádzať z princípov uplatňovania regionálnych prvkov so šikmými strechami, rešpektujúc merítko a výraz týchto stavieb a zladit' s ich funkčnou vybavenosťou. Pri samostatne stojacích domoch navrhujeme objekty orientovať na úzkych pozemkoch štítom do ulice. Tento princíp navrhujeme uplatňovať aj v samotnom materiálovom prevedení.

Navrhované miestne komunikácie sú napájané na existujúcu sieť komunikácií.

Navrhované obmedzenia pre jestvujúcu zástavbu, ktoré sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti ochranného pásma VN elektrického vedenia 22 kV sa stanovujú podmienky v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike.

2.5.2.2 Občianska zástavba, vybavenie športu a rekreácie

V územnom pláne navrhujeme pre občiansku zástavbu:

- občianska vybavenosť lokalita reg.celok [28] – sociálne vybavenie a zariadenie služieb (občerstvenie a stravovanie),

Nové plochy pre výstavbu zariadení športu a rekreácie:

- lokalita reg.celok [16] vzletová a pristávacia plocha pre športové lietajúce zariadenia
- výhľadovo navrhujeme lyžiarsky areál s rekreačnou plochou – lokalita reg.celok [31]

2.5.2.3 Plochy poľnohospodárskej výroby a priemyselnej výroby

V územnom pláne navrhujeme pre zástavbu tieto plochy:

- lokalita reg. celok [19] - poľnohospodárska výroba- severovýchodná časť zastavaného územia obce
- lokalita reg.celok [20,30] - priemyselná výroba- severovýchodná časť katastrálneho územia

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Navrhovaným urbanistickým riešením sa má dosiahnuť principiálne funkčné zónovanie obce a hierarchizované usporiadanie jeho vnútornej štruktúry a vonkajších väzieb. Vylúčenie prevádzkových konfliktov a vzájomných negatívnych vplyvov.

V obci prevláda funkčné územie - obytné územie. Doplnené je o plochy občianskej vybavenosti, verejného dopravného a technického vybavenia, zelene a plochu pre športové lietajúce zariadenia .

K dosiahnutiu zámerov urbanistickej koncepcie sa v územnoplánovacej dokumentácii stanovujú regulácie funkčného využitia územia. Určuje prípustnosť funkčného využitia jednotlivých konkrétnych plôch, ktorá je záväzným regulatívom pri plánovaní výstavby a pri rozhodovaní o prípustnosti jednotlivých stavieb. Reguláciou funkčného využitia sa definuje a špecifikuje funkcia každej konkrétnej plochy v obci, zároveň sa stanovuje lokálna prípustnosť druhu zástavby formou prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok pre objekty a funkcie.

2.6.1.1 Bytová zástavba

Lokality navrhované v súčasne zastavanom a mimo zastavané územie obcí do r. 2030

maximálna podlažnosť	1 podz. podlažie, 1 nadzem. podlažie a obytné podkrovia,
veľkosť pozemkov	1000 – 1500 m ²
šírka stavebného priestoru	15 m, 9 (10) m od osi prístupovej komunikácie
šírka uličného priestoru	10 m
doporučené využitie	polyfunkčné rodinné domy, bývanie, služby, komerčná vybavenosť
doplnková funkcia	drobné doplnkové objekty
nedoporučené funkcie a činnosti	v predzáhradkách výsadba zeleniny

Stavby pre chov drobného zvieratstva umiestňovať na pozemkoch rodinných domov, pokiaľ je prevádzka takých stavieb hygienicky nezávadná, alebo spĺňajú nasledovné požiadavky:

- objekty s hygienicky závadnou prevádzkou v obytnej zástavbe (stajne, nádrže na tuhé a tekuté exkrementy) situovať v nasledovnej vzdialenosti od objektov rodinných domov: Nevyhnutným je zabezpečenie vyprázdňovania žúmp a hnojísk, kapacita hnojísk musí byť vypočítaná na 6 mesiacov.

Maximálne kapacity živočíšnej výroby v obytnej zástavbe dediny, výbehy sa nepovoľujú:

- ošípané vo výkrme do 3 VDJ (10 ks)
- kravy do 3 VDJ (3 ks)
- hydina do 1 VDJ (30 ks)

Vzťah obytného domu a objektu živočíšnej výroby vychádza z mikrobiálnej ochrany proti šíreniu zápachov, zdrojom zápachov a šírenia baktérií sú ošípané a hnojiská.

Výstavba hospodárskeho stavu musí zodpovedať vo vzťahu k objektu suseda:

- zásadám požiarneho zabezpečenia v závislosti na požiarnej odolnosti stavebnej konštrukcie, murované hospodárske stavby (chov a skladovanie)

Zásady veterinárnej ochrany:

- v jednom ustajňovacom priestore je možné ustajniť všetky kategórie zvierat, ošípané so samostatným vchodom v samostatnej časti. Hydina sa musí chovať v samostatnom objekte. Veterinárne ochranné pásma sa v malo chovoch nestanovujú.

Vybudovanie nepriepustných hnojísk pre slamený hnoj s odtokom močovky do žumpy.

V ochrannom pásme studní nie je možné budovať poľnohospodárske prevádzky.

Dôležitým je zriaďovanie hygienického zariadenia (filtra) medzi časťou určenou na chov hospodárskych zvierat a čistým dvorom.

Regulácia štruktúry zástavby

V obci je navrhnutá otvorená zástavba - prerušovaná štruktúra zástavby (samostatne stojace domy, dvojdomy).

V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí nasledovná funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia:

Funkčné územie rodinných domov (BI) - funkčné využitie: hlavná funkcia je bývanie v rodinných domoch a vilách. Zastavanosť pozemku stavbami na bývanie max. 35%.

❖ *Prípustné sú:*

1. Rodinné domy, vily s maximálnym počtom 2 b.j. max. 2 nadzemné podlažia, alebo 1NP a podkrovia.
2. Občianska vybavenosť, malé stravovacie zariadenia, rekreačné ubytovanie – penzióny a pod., max.2 nadzemné podlažia.
3. Pre obsluhu územia slúžiace športové zariadenia – bazén, malé ihriská a i..
4. Doplnková funkcia (záhradné domky a vodné plochy, drobné hospodárske objekty) – umiestňovať prednostne v zadných častiach parciel.
5. Obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
6. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch rodinných domov.

❖ *Výnimočne prípustné sú:*

7. Komerčné záhradníctva
8. Zariadenia pre výchovné, cirkevné, kultúrne, sociálne, zdravotné a športové účely.

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

9. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
10. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

11. Servisy, garáže mechanizmov pre nákladné automobily.
12. Hygienicky závadná výroba.
13. Veľkokapacitné objekty.
14. Chov dobytka vo veľkom rozsahu.

Funkčné územie pre bytové domy(BH) do 3 nadzemných podlaží - funkčné využitie: - hlavná funkcia je bývanie v nájomných domoch, v nízkopodlažnej zástavbe. Zástavba je samostatne stojacimi alebo radovými objektmi. Zastavanosť pozemku stavbami na bývanie max. 65 %. Stavby so šikmou strechou, max. s dvoma nadzemnými podlažiami a využitelným podkrovím. Stavby s plochou strechou sa vylučujú.

❖ *Prípustné sú:*

1. Obytné budovy do výšky 3 nadzemné podlažia.
2. Doplnková funkcia (záhradné domky, menšie ihriská a vodné plochy, drobné hospodárske objekty) – umiestňovať prednostne v zadných častiach parciel.

3. Obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
  4. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch bytových domov .
- ❖ *Výnimočne prípustné sú:*
5. Ubytovacie a stravovacie zariadenia.
  6. Nerušivé remeselnícke prevádzky.
- ❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*
7. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku.
  8. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.
- ❖ *Nepripustné sú:*
9. Servisy, garáže mechanizmov pre nákladné automobily.
  10. Hygienicky závadná výroba.
  11. Chov dobytka vo veľkom rozsahu.

2.6.1.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra, šport a rekreácia

Objekty občianskej vybavenosti sú sústredené v centre obce. Občianske vybavenie v rámci sociálnej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, kultúra, osveťta, šport a sociálna starostlivosť) je v obci zastúpené nasledujúcimi zaradeniami:

Zo základnej školskej vybavenosti v obci sú dve materské školy – jedna súkromná a druhej je zriaďovateľom obec. V obci je jedna základná škola (4 triedy v štyroch ročníkoch) s počtom detí 75. Jej areál je vybavený multifunkčným športovými zariadeniami. Materská škola má kapacitu 60 detí. V súkromnej materskej škole je jedna trieda so 6 deťmi. Základná škola ,klub mládeže, školská jedáleň a sú umiestnené v reg. celku 14. V objekte rodinného domu v reg. celku 05 sú súkromné jasle Slniečko a základná materská škola je v reg. celku 15. Kultúrny dom s kapacitou 500 sedadiel a Obecná knižnica s cca 2400 zväzkami sa nachádzajú v budove obecného úradu (reg. celok 04). V obci rozvíja svoju činnosť divadelný súbor Magurka. Svojou činnosťou nadviazal na bohatú tradíciu ochotníckeho divadla vo Vavrečke ,ktorá sa datuje už pred rokom 1930. Ďalej je tu i tanečná skupina moderného tanca Maya. Z pravidelných akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí ,dňa matiek, detský karneval ,fašiangový manželský večierok ,detská diskotéka na záver školského roka ,Rozprávkové rozprávanie, Odpustové slávnosti sv. Anny, Strašidelný večer alebo Vavrečka v povestiach, Mikuláš medzi deťmi ,Predvianočné posedenie s dôchodcami, Silvestrovský obecný ples ,Aerobik-show.

V areáli školy je multifunkčné školské ihrisko, ktoré zodpovedá potrebám školy a školský klub.

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov - všeobecný lekár pre dospelých, lekár pre deti a dorast, zubný lekár, očný lekár a gynekológ. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo(všeobecní lekári odborní lekári, poliklinika, nemocnica).

Z verejných služieb je v obci úradovňa obecného úradu. Objekt obecného úradu s kultúrnym domom s kapacitou 500 stoličiek, s kuchyňou a sociálnym zariadením. V obci sa nenachádza budova pošty.

Cirkevné objekty:

Rímskokatolícky kostol Sv.Anny, neorománsky, postavený v roku 1932 podľa projektu arch. E.Ormayho a L.Kohúta.

Jestvujúci cintorín sa nachádza v regulovanom celku 13. Rozšírenie cintorína sa nenavrhuje. Súčasná kapacita je dostačujúca a poskytuje ešte aj možnú rezervu. Pri obecnom cintoríne je postavený dom smútku. Poskytované služby pohrebníctva. Ochranné pásmo cintorína je 50m Kultúrne objekty vyhovujú.

Špecifickým druhom vybavenosti je finančníctvo a bankovníctvo, ktoré nie je v obci zastúpené.

Sociálne služby sú poskytované v rámci opatrovateľskej služby poskytovanej obcou.

Obchodné služby sú poskytované v 1 maloobchodnej predajni potravín- COOP-JEDNOTA a 1 súkromnej predajni potravín a rozličného tovaru. Taktiež sú prevádzkované dve pohostinstvá.

Šport - futbalové ihrisko s plochou 1,66 ha, sa nachádza v severozápadnej časti obce.

V návrhu územného plánu obce je navrhované :

- v súvislosti s rozvojom bytovej výstavby a s potrebou zvýšenia kvality sociálneho prostredia, dobudovanie adekvátnych kapacít občianskeho vybavenia a verejných a komerčných služieb,
- zariadenie sociálnej starostlivosti pre postupne sa zvyšujúci podiel starších vekových skupín obyvateľstva
- v oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké

možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy na Maguruň, poľovníctvo, rybolov,

- v riešení územného plánu v lokalite Uhliská pod futbalovým ihriskom navrhujeme umiestnenie vzletovej a pristávacej plochy pre lietajúce športové zariadenia v smere severovýchod – juhozápad o rozmeroch 40 x 400 (reg. celku 19),
- rozšírenie športových aktivít prevažne ich intenzifikáciou v existujúcich zariadeniach,
- na východnom okraji katastrálneho územia, v údolí Jelenieho potoka sú výhľadovo navrhnuť plochy športovej a rekreačnej vybavenosti – zjazdová trať z lyžiarskym vlekom 550 m. (reg. celok 31- výhľad).

Funkčné územie občianskej vybavenosti (OV) - funkčné využitie: - pre umiestnenie komerčnej a nekomerčnej občianskej vybavenosti miestneho významu. Súčasťou sú stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii, verejná zeleň, drobné účelové stavby, drobná architektúra. Parkovanie musí byť zabezpečené na pozemku prevádzkovateľa, alebo na vyhradených parkoviskách na verejných komunikáciách. Zastavanosť pozemku stavbami max. 50%. Stavby so šikmou strechou, max. s tromi nadzemnými podlažiami a využitelným podkrovím. Stavby s plochou strechou sa vylučujú.

❖ *Prípustné sú:*

1. Obchody, služby. Cirkevné, výchovné a kultúrne zariadenia.
2. Zariadenia pre verejnú správu, administratívne a správne zariadenia.
3. Zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti.
4. Stravovacie a ubytovacie zariadenia (penzióny).
5. Školské zariadenia
6. Nerušivé remeselnícke zariadenia.
7. Športové plochy a športové aktivity ako doplnková funkcia.

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

8. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
9. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

10. Chov úžitkových zvierat
11. Výroba.

Funkčné územie zmiešanej občianskej vybavenosti a bývania lokalita reg. celok 02, 04, 05, 13 - funkčné využitie: - pre umiestnenie komerčnej a nekomerčnej občianskej vybavenosti miestneho významu, ktoré podstatne nerušia bývanie v lokalite. Súčasťou sú stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii, verejná zeleň, drobné účelové stavby, drobná architektúra. Parkovanie musí byť zabezpečené na pozemku vlastníka, alebo na vyhradených parkoviskách na verejných komunikáciách. Zastavanosť pozemku stavbami max. 50%.

❖ *Prípustné sú:*

1. Rekreačné ubytovanie, penzióny, max. 3 nadzemné podlažia, alebo 2NP a podkrovie
2. Občianska vybavenosť, ubytovacie a stravovacie zariadenia, obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva, max. 2 nadzemné podlažia.
3. Rodinné domy, vily s maximálnym počtom 2 b.j., max. 2 nadzemné podlažia, alebo 1NP a podkrovie.
4. Pre obsluhu územia slúžiace športové zariadenia – bazén, malé ihriská a i..
5. Doplnková funkcia (záhradné domky a vodné plochy, drobné hospodárske objekty) – umiestňovať prednostne v zadných častiach parciel.
6. Garáže pre osobné automobily na pozemkoch rodinných domov

❖ *Podmienky prevádzkovania uvedených činností:*

7. Odstavné plochy musia byť riešené na pozemku prevádzkovateľa služieb,
8. Uvedené služby nesmú mať negatívny vplyv na životné prostredie (hluk, vibrácie, zápach, odpadové vody znečistené ropnými látkami a pod.,

❖ *Nepripustné sú:*

9. Výroba

Funkčné územie plochy pre vzlety a pristávanie športových lietajúcich zariadení (PSLZ) - funkčné využitie:

umiestnenie vzletovej a pristávacej plochy a parkovacie plochy. Neoddeliteľnou súčasťou areálu je ochranná zeleň.

❖ *Prípustné sú:*

1. Dopravné plochy, parkovanie ,odstavné plochy

❖ *Nepripustné sú:*

2. Ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

Funkčné územie plochy pre šport, rekreáciu a cestovný ruch (ŠR) - funkčné využitie: je zastúpené hlavne športovým areálom s futbalovým ihriskom, ktoré sa nachádza v severnej časti obce zastavaného územia a individuálnymi rekreačnými objektmi. Tie zabezpečujú funkciu zotavenia a majú predpoklad pre priaznivý rozvoj.

❖ *Prípustné sú:*

3. Dopravné plochy, parkovanie ,odstavné plochy

❖ *Nepripustné sú:*

4. Ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

Funkčné územie plochy verejnej zelene (Z) - funkčné využitie: Hlavná funkcia – estetická ,rekreačná ,ekologická doprovodná. Sú to plochy sídelnej zelene- plochy verejne prístupné. Slúžia pre zachovanie ekologickej stability obytného prostredia, pre oddych a rekreáciu obyvateľov. Tvoria ju verejné priestranstvá, ktoré sú doplnené zeleňou vrátane odpočinkových plôch, chodníkov, uličnej zelene a alejí. Môžu sa tu umiestňovať prvky drobnej architektúry, menších vodných plôch, detské ihriská ,pešie komunikácie a p.

❖ *Nepripustné sú:*

1. Vysádzať nevhodné druhy drevín
2. Ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

2.6.1.3 Výrobné a hospodárske územia

Hospodársku základňu v obci tvorí priemyselná výroba, ktorá je zastúpená predovšetkým firmou Campus Námestovo, spol.s.r.o. Priemyselná výroba sa začala rozvíjať na konci 19. storočia, ktorá sa kontinuálne rozvíjala vo všetkých obdobiach. Aj napriek industrializácii si poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo si zachovalo svoj veľký význam.

Na území obce Vavrečka pôsobí niekoľko výrobných prevádzok. Jedná sa o malé prevádzky a sklady prevažne s počtom zamestnancov do 20 ľudí, orientujúce sa na drevospracujúci priemysel, drevovýrobu, nábytkársku výrobu. Sú to nasledovné: Drevoprodukt P+P,s.r.o, Autobusová doprava Feribus, Autobazár. Memons.r.o.,Plechoprodukt s.r.o, Carion Slovakia s.r.o.,Tovercom – vysielateľ, Trade engineering, Heineken,

Roľnícke družstvo Vavrečka-Ťapešovo so sídlom v Ťapešove, má dva dvory – dva samostatné areály – na okraji zastavaného územia obce k.ú. Vavrečka a na okraji zastavaného územia k.ú. Ťapešovo.

V súčasnosti družstvo sa zaoberá rastlinnou aj živočíšnou výrobou. Obhospodaruje 409,2205 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho je 142,0466 ha orná pôda a 267,1739 ha sú trvalé trávne porasty. má dlhodobý charakter.

V katastrálnom území obce Vavrečka Obvodný lesný úrad v Dolnom Kubíne eviduje 199,82 ha -200 ha lesných porastov, ktoré sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov a ochranných lesov(subkategória ostatné lesy s prevažujúcou ochranou pôdy).

V územnom pláne obce je navrhované:

- rešpektovať podmienky ochrany a využívania nerastných surovín evidovaných na území obce,
- riešiť rozvoj, resp. stabilizáciu existujúcich hospodárskych subjektov na území obce,
- riešiť rozvoj nových výrobných a nevýrobných aktivít a služieb vytvorením ponuky nevyužitých objektov a priestorov na území obce – plochy pre priemyselnú zónu (obnoviteľné zdroje energie),
- priemyselnú zónu situovať na takých plochách, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvňovaniu rodinnej bytovej zástavby,
- vytvoriť podmienky pre umiestnenie malých remeselných prevádzok.

Funkčné územie zmiešanej vybavenosti (ZV) – lokalita reg. celok 16,18 - funkčné využitie: - územie pre drobné

podnikanie s ekologicky čistou výrobou, pre výrobné služby, remeslá, pre umiestnenie komerčnej a nekomerčnej občianskej vybavenosti miestneho významu. Súčasťou sú manipulačné a odstavné plochy. Na ploche môžu byť stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii. Neoddeliteľnou súčasťou areálu je ochranná zeleň.

❖ *Prípustné sú:*

1. Výrobné služby, účelové predajne plochy, podnikateľské aktivity.
2. Sklady a pomocné prevádzky drobného charakteru.
3. Podniková administratíva, správne zariadenia, stravovanie.
4. Pohotovostné (služobné) bývanie v nebytových domoch.
5. Malé stravovacie zariadenia a drobné zariadenia.
6. Parkovanie, odstavné plochy.
7. Čerpacia stanica PHM.

❖ *Nepripustné sú:*

8. Ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

Funkčné územie poľnohospodárska výroba (PHV) – lokalita reg. celok 16 - funkčné využitie: - územie pre živočíšnu a rastlinnú výrobu (kapacitný chov dobytka, sklady, mechanizačné areály, spracovanie poľnohospodárskych produktov a pod). súčasťou sú manipulačné a odstavné plochy. Na ploche môžu byť stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii, drobné účelové stavby. Neoddeliteľnou súčasťou je ochranná zeleň.

❖ *Prípustné sú:*

1. Podniková administratíva, správne zariadenia, stravovanie.
2. Účelové predajne plochy, podnikateľské aktivity, menšia výroba.
3. Budovy pre ustajnenie hospodárskych zvierat.
4. Súvisiace dielne, sklady a garáže pre špeciálnu techniku, osobné a nákladné automobily.
5. Ďalšie stavby súvisiace s poľnohospodárskou výrobou.
6. Pohotovostné (služobné) bývanie v nebytových domoch.
7. Agroturistika.
8. Čerpacie stanice PHM

❖ *Nepripustné sú:*

9. Bývanie
10. Občianska vybavenosť (okrem podnik. administratívy, správnych zariadení a stravovania).

Funkčné územie výroby, skladov, odpadového hospodárstva (PR) regulačný celok 20 a 30 - funkčné využitie: umiestnenie zariadení výroby a skladov. Neoddeliteľnou súčasťou areálu je ochranná zeleň.

❖ *Prípustné sú:*

2. Hygienicky nezávadná výroba.
3. Skladové hospodárstvo.
4. Pohotovostné (služobné) bývanie v nebytových domoch.
5. Malé stravovacie zariadenia a drobné zariadenia.
6. Služby, malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva.
7. Čerpacie stanice PHM.

❖ *Nepripustné sú:*

8. Ostatné funkcie, ktoré nesúvisia s hlavnou funkciou.

2.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY

2.7.1 Vývoj a súčasný stav urbárnej štruktúry obce

Zo starších dejín odbornej historickej literatúry a encyklopédiách sa doteraz uvádzal rok 1600 ako dátum najstaršej zachovanej písomnej zmienky o obci Vavrečka. Mnohí autori tento rok považovali aj za rok založenia obce. V skutočnosti môžeme s istotou datovať vznik obce O dvanásť rokov skôr. Podľa dobových zvykov zemepáni Thurzovci dávali obyvateľom

nových obcí dvanásťročnú lehotu na vyklčovanie pôdy, stavbu obydlií, osídlenie a dopestovanie úrody. Po uplynutí dohodnutej lehoty stanovili výšku peňažných, naturálnych a robotných povinností voči panstvu i výšku župnej (štátnej) dane.

Pôvodný názov obce bol Žigmondka alebo Žigmundka, pravdepodobne preto, lebo v tejto časti chotára začalo klčovanie lesa a osídľovanie. Žigmondka susedila s obcami Štefanov a Lavkov, ktoré v polovici 14. storočia dostali od panovníka Ľudovíta Veľkého zemanu Kubínyiovci. V roku 1590 jednali Thurzovci o prenájme Štefanova a Lavkova od zemanov Kubínyiovcov a v chotárnej listine obcí sa spomínala Žigmondka. O dva roky neskoršie sa rozdelil Štefanov na Horný a Dolný a pri obhliadke chotárnych hraníc sa opäť spomínala hoľa Žigmundka, kde boli lazy a nejaké klčoviská.

V roku 1677 bolo o Vavrečke zaznačené, že má chudobný chotár Počas kuruckých bojov vyšla na mizinu, obyvateľstvo sa rozprchlo a usadlosti vypálili zbojníci. V roku 1685, po nešťastnom prechode litovského vojska Oravou, ostala v obci len jedna celá usadlosť a z druhej dve tretiny. Toto najťažšie obdobie v živote obce opísal významný Vavrečský rodák Ján Herkel starší v almanachu Zora v roku 1832 a A. Kavuljak v diele Hrad Orava.

V 18. storočí sa Vavrečka zmenila. Zvýšil sa počet obyvateľov a ralií. Do zavedenia tereziánskeho urbára dedinu spravovali dediční richtári z rodov Slepka, Vavrečský, Janota a Mišudík. Urbár z roku 1774 zrušil systém dedičných richtárov a zaviedol systém každoročne volených richtárov. Pred vrchnosťou mal richtár veľkú zodpovednosť za poriadok v dedine i včasné plnenie poddanských povinností. Richtár vyberal od poddaných dane a naturálne dávky pre panstvo a vojsko, súdil drobné susedské spory, zastupoval obec pred vrchnosťou. Pomáhali mu prisažní, zvaní tiež „boľenici“. Voľby prebiehali po skončení jesenných poľných prác a potvrdzoval ich panský úradník. Volili len gazdovia platiaci dane. Richtár opatroval dôležité chotárne listiny i richtársku reťaz, podľa ktorej vo Vavrečke merali polia pri predaji, kúpe a dedení. Vešci uznávali a povalovali „richtárske merníky“ za spravodlivé. U richtára bola aj pečať obce s erbovým znakom.

Podľa súpisu domov a hospodárskych stavieb z roku 1828 bolo vo Vavrečke 100 domov, z toho 3 želiarske a 95 patrilo gazdom. Želiari vlastnili dom, ale nie pole, čiže extravilán. Gazdovia užívali pole rôznej veľkosti od 3 do 64 jutár, pričom jedno katastrálne jutro malo 0,575 ha. Priložená tabuľka ukazuje užívanie pôdy podľa veľkosti extravilánu:

V 30. rokoch 19. storočia obraz dediny dopĺňal mlyn, mangel, farbiareň plátna, panská krčma, ktorú mal v prenájme židovský obchodník a obyvatelia si postavili kaplnku v barokovom štýle s originálnym dreveným oltárom.

Koncom 19. storočia bol na Orave nekvalitný dobytok, zakrpatený, ba často i degenerovaný. Pre drobného roľníka bolo jednoduchšie a výhodnejšie rozmnožovať stavy svojho dobytku v rámci dedinských možností i za cenu horšej kvality. Negatívnym faktorom bol každoročný výskyt pľúcnej choroby dobytku, spôsobený nešetným chovom na studených horských stráňach i nekvalitným krmivom (prevažne slamou) cez zimu v maštaliach. Uhorské ministerstvo poľnohospodárstva malo záujem na skvalitnení chovu a dotáciami podporovalo šľachtené plemená. Po dedinách sa vytvárali spolky pre chov pinzgauského plemena, aj vo Vavrečke založili dobytkárske družstvo. Dobytok kupovali na okolitých trhoch v Námestove, Lokci, Trstenej, Zákamennom a Oravskom Veselom.

Od roku 1871 Vavrečka patrila do obvodného notárskeho úradu v Lokci, ale matrične a cirkevne do Námestova. Občania opakovane žiadali o pričlenenie Vavrečky do notárskeho úradu v Námestove z dôvodu lepších komunikačných i dopravných podmienok. Do Námestova mali dva kilometre, do Lokce šesť. Do roku 1853 chodili do námestovskej Ľudovej školy i deti z Vavrečky. Obchodníci, remeselníci i drobnochovatelia sa stavovsky združovali do námestovských spolkov, napríklad plátneníci, včelári, rybári i dobytkári. V nevelkej Vavrečke mali zastúpenie remeselné, koncesované i slobodné živnosti. Najpočetnejší boli obchodníci.

Roky prvej svetovej vojny boli plné biedy, hmotného nedostatku a chorôb. Koncom vojny sa rozšírila po obciach hornej Oravy epidémia chrípky tzv. španielka, sprevádzaná vysokými horúčkami. Neobišla ani Vavrečku.

V rokoch 1939 a 1940 obyvatelia Vavrečky neodchádzali za prácou do zámoria, ale do Nemecka, ktoré vyrábalo pre vojnu. Naši Oravci pracovali na poľnohospodárskych veľkostatkoch. Plány na výstavbu obce od začiatku storočia boli rozsiahle, ale uskutočnilo sa veľmi málo, lebo prvá svetová vojna v rokoch 1914-1918, veľká hospodárska kríza v rokoch 1929-1933 a druhá svetová vojna pochovali úsilie obecného zastupiteľstva.

Prvú školu v obci postavili v roku 1853. Už v 90. rokoch minulého storočia však nevyhovovala. Richtár Ján Martinček s Jánom Krasulom navrhoval poštátniť obecnú Ľudovu školu, lebo v tom prípade by náklady na výstavbu uhradil štát. To však znamenalo úplné pomaďarčenie školy a rodičia mali nedôveru k maďarskej škole. Pre poštátnenie Ľudovej školy nahováral občanov aj richtár Ondrej Rentka v roku 1900. Výstavbu školy oddialila najprv nerozhodnosť občanov a potom prvá svetová vojna. Počas vojny štát bral občanom aj z toho mála, ktoré slúžilo na živobytie. Rekvirovali dobytok, seno, slamu a v roku 1916 vzali vo Vavrečke aj tri zvony na výrobu delostreleckých granátov. Starú školu opravili občania svojpomocne a drevo dodal miestny spolok bývalých urbarialistov. V 20. rokoch sa na rokovanie obecného zastupiteľstva opäť dostala otázka výstavby novej školy.

V prvej polovici 20. storočia bola Vavrečka roľnícka obec so silnou migráciou obyvateľov. Obec mala slabé príjmy z daní a dávok: zo zábav, z prírastku hodnoty nemovitostí, z nápojov, za zveropolicajnú prehliadku dobytku a mäsa, od držania psa a

hasičskú. Počet gazdovstiev vo Vavrečke sa pohyboval od 100 do 125 a závisel od majetkových prevodov medzi obyvateľmi. Uviedli sme počet gazdov s veľkosťou pôdy v roku 1828. O 120 rokov neskôr bolo v obci 125 gazdovstiev

V roku 1943 sa obec elektrifikovala. Cez zimné a jaré mesiace sa uskutočňovala štátna stravovacia akcia. Jaré práce v roku 1944 začali dňa 17. apríla a skončili dňa 10. mája. Vytrvalé a výdatné dažde neboli dobrým znamením pre roľníkov, tušili slabú úrodu zemiakov a nekvalitné seno.

V rokoch 1961-1963 bol postavený miestny rozhlas, rozšírená elektrická sieť, ukončená výstavba požiarnej zbrojnice, opravená budova MNV, vybudované mosty cez potok k MNV, škole a ku kostolu, vybudovaná nová cesta popri dvore JRD. V obci bola zriadená materská škola. V roku 1964 sa uskutočnila rozsiahlejšia údržba miestnych komunikácií a opravené boli verejné studne. V nasledujúcich rokoch sa uskutočnila prístavba kinosály, výstavba cesty v novej časti obce, pracovalo sa na skupinových vodovodoch - od kapličky, z Lánov a Medvedľky. Každý z nich mal viac účastníkov. Skupinový vodovod od kapličky mal od počiatku 40 účastníkov.

Katastrálne územie obce ma výmeru 902 ha vrátane intravilánu. Priemerná hustota obyvateľstva k 31.12.2011 je 161,3 obyvateľa/km². V porovnaní s ostatnými obcami Slovenska patrí medzi husto zaľudnené obce.

2.7.2 Národná kultúrna pamiatka

Na katastrálnom území Vavrečka sa nenachádza žiadna národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR. Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne plochy, ktoré by boli pamiatkovými územiami vyhlásenými podľa pamiatkového zákona –pamiatková zóna, resp. pamiatková rezervácia. Na riešenom území sa nenachádzajú žiadne NKP evidované v ÚZPF ako chránená zeleň, nenachádzajú sa žiadne archeologické náleziská evidované v CEAN. (Centrálne evidencie archeologických lokalít Slovenska vedená ÁUSAU).

Pri ochrane kultúrneho dedičstva je nutné sa riadiť zákonom NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

2.7.3 Objekty pamiatkového záujmu

Domy č.41 a č. 42 (v súčasnosti č.147 a č.148, parc.č.313,č.312), postavené v polovici 19.storočia. Je to typ murovaných trojpriestorových domov s deleným pitvorom a sýpkami, situovanými oproti domu (v súčasnosti sú bez sýpok). Fasády sú členené na spôsob klasicistických stavieb.

Kostol Sv. Anny – (rímskokatolícky) neorománsky, postavený v roku 1932 podľa projektu arch. E. Ormayho a L. Kohúta.

Kaplnka – pri cintoríne, postavená v roku 1829-1830 v retardovanom baroku. Je to obdĺžnikový priestor s polkruhovým zakončením a valenou klenbou s lunetami. Uprostred klenby je štukový ornament.

Prícestná socha sv.Jána Nepomuckého – z roku 1831.

Kaplnka Panny Márie Lurdskej.

Návrh

Pamätihodnosti obce

Na území obce Vavrečka je potrebné zachovať a chrániť architektonické pamiatky a solitéry, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú nesporne urbanistické, architektonické a historické hodnoty.

Do evidencie ako pamätihodnosť obce navrhujeme v súlade s § 14 odst. 4 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu zaradiť tieto nehnuteľnosti:

- Domy č. 41 a č. 42 (v súčasnosti č.147 a č.148, parc.č.313, č.312),
- Rímskokatolícky kostol Sv. Anny,
- Kaplnka Sv. Anny – pri cintoríne, postavená v roku 1829-1830 v retardovanom baroku,
- Kaplnka Panny Márie Lurdskej,
- Prícestná socha sv.Jána Nepomuckého – z roku 1831.
- Kríž pri Starom mlyne
- Kríž pri Zalesnenom
- Kríž pri škole
- Kríž pri Kaplnke Panny Márie Lurdskej

V záujme ochrany zvyškov pôvodnej hodnotnej zástavby ľudovej architektúry je potrebné rešpektovať pôvodnú historickú urbanistickú štruktúru, parceláciu, historický pôdorysný architektonický výraz uličných priečelí so zachovanými hodnotnými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry.

Pre akúkoľvek stavebnú činnosť (rekultivácia, hrubé terénne úpravy a pod.) na území katastra obce Vavrečka, musí byť oslovený KPÚ Žilina, ktorého stanovisko bude podkladom pre ohlasovanie prác, vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Pri uplatňovaní územného plánu v praxi, pri príprave stavby a jej realizácii, bude v oprávnených prípadoch rozhodnutím KPÚ Žilina uplatnená požiadavka na zabezpečenie archeologického výskumu.

2.7.4 Archeologické hodnoty v katastrálnom území obce

Archeologický ústav SAV neeviduje archeologického náleziská.

Územie celého regiónu je z hľadiska archeologického výskumu pomerne slabo preskúmané. Je možné, že aj stavebnou činnosťou v novonavrhovaných lokalitách môže dôjsť k narušeniu neznámych archeologických vrstiev, či objektov.

Územie Oravy bolo bohato osídlené od praveku, o čom svedčí početnosť známych archeologických lokalít, ktorá sa každým rokom zvyšuje. Evidované sú archeologické lokality z blízkeho okolia, Námestovo - štiepaná industria z neskorého paleolitu, Vasil'ov - hromadný nález mincí zo 17. stor. Tieto skutočnosti môžu túto domnienku len potvrdiť.

S ohľadom na to, že na území katastra obce Vavrečka sa doteraz nerobil systematický archeologický prieskum, je odôvodnený predpoklad, že na tomto území sa môžu nachádzať nateraz neznáme archeologické lokality a môžu vzniknúť archeologické situácie, resp. nálezy.

Pre funkčné využívanie územia vyplývajú povinnosti uvedené § 40 ods. 4 pamiatkového zákona a § 127 zákona Č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. V prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas zemných prác musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác, nález ihneď ohlásiť KPÚ Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do ohliadky. KPÚ Žilina alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do ohliadky je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne príslušný stavebný úrad po dohode s KPÚ Žilina.

Zaujímavosťou je však že na rozhraní tridsiatich a štyridsiatich rokov 19. storočia bol v Oravskej Magure nájdený väčší počet kusov meteoritického železa. Pravdepodobne išlo o pád väčšieho počtu meteoritov.

2.7.5 Prírodné hodnoty územia

V riešenom území sa nachádzajú veľkoplošné a maloplošné chránené územia:

- Chránená krajinná oblasť Horná Orava - na jej území platí druhý až piaty stupeň ochrany prírody a krajiny. Pôvodne vyhlásená vyhláškou MK SSR č. 110/1979 Zb. a novelizovaná vyhláškou MŽP SR č. 420/2003 Z.z.
- Chránené vtáčie územie Horná Orava – vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 173/2005 Z.z.
- Významný strom – 400-ročná Vavrekova lipa

Z európskeho hľadiska je v riešenom území zastúpené jedno územie koncepcie Natura 2000:

- Chránené vtáčie územie Horná Orava – SKCHVU008
- Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy

Biokoridory:

- nadregionálne terestrický biokoridory: Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry
- hydrický biokoridor: Oravská priehrada
- regionálne biokoridory: Aluvium Bielej Oravy (hydrický)

Biocentrá:

- nadregionálne biobiocentrá: Oravská priehrada
- regionálne biocentrá: Volarčická dolina, Slanický grúň

2.8 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

2.8.1 Bývanie

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce, možno konštatovať, že bývanie v rodinných domoch predstavuje najrozšírenejšiu formu bývania v obci. V zásade sa jedná o tradičnú zástavbu rodinných domov, zväčša jednopodlažných s obytným podkrovím. Pri rodinných domoch, ktoré boli postavené v druhej polovici minulého storočia, sa preferovalo využívanie záhrad pre pestovanie, drobných ovocných stromov, pri domoch, ktoré sa zrealizovali od r. 2000 sa preferuje oddychová a estetická funkcia záhrad. V obci bolo v roku 2005 evidovaných 388 domov, z toho 10 domov bolo neobývaných. V obci sa nachádzajú dva bytové domy, v ktorých je 30 bytových jednotiek. Bývanie v bytových domoch je reprezentované v regulovanom celku 04 a 12. V regulovanom celku 12 sa jedná o bytový dom pre pracovníkov roľníckeho družstva. Takýmto spôsobom boli vytvárané podmienky pre stabilizáciu zamestnancov roľníckeho družstva. Charakterizované nedostatočným počtom parkovacích miest, výrazovo korešponujú s celkovým výrazom zástavby v obci. Z hľadiska hustoty zástavby nie je žiaduce tieto plochy zahusťovať ďalšou výstavbou, je potrebné okolie bytových domov upraviť, doplniť zelenou, parkovacími miestami a celkovo ho zrevitalizovať. Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné : na jeden byt v obci v priemere pripadlo 3,8 osôb, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 25,4 m².

V roku 2011 bolo trvale evidovaných rodinných domov 402, z toho neobývaných 30 domov. Za obdobie rokov 1997-2011 bolo postavených z celkového počtu bytového fondu 133 domov. Stavebno-technický stav obytných domov je relatívne vyhovujúci. Jedná sa prevažne o regulačné celky 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07, 08, 09, 10, 11, 12, 13. Zástavbu považujeme za stabilizovanú, rozvoj bývania je možný prestavbami podkroví rodinných domov hlavne za účelom skvalitnenia bývania. V regulačných celkoch 04, 09 a 10 je možné umiestňovať v prielukách ďalšiu novú výstavbu rodinných domov. V plochách rodinných domov týchto celkov je prípustné umiestňovať drobné stavby plniace doplnkovú funkciu k hlavnej stavbe rodinného domu, resp. prestavby podkroví existujúcich domov. Časť pozemku, ktorá je určená vymedzenou hranicou, je učená len pre záhrady, resp. privátnu zeleň, nie je prípustné umiestňovať žiadne stavby. V regulačných celkoch 01, 02, 03, 05, 06, 07, 08, 11, 12, 13 nie je možné umiestňovať ďalšie rodinné domy na pôvodných pozemkoch, nakoľko nie je možné zrealizovať samostatný prístup. Prístupné sú prestavby, dostavby a nadstavby na zvýšenie kvality a komfortu bývania v zmysle regulatívov uvedených v záväznej časti a doplnenie prieluk pri dodržaní podmienok o odstupoch medzi rodinnými domami a preslania a zatienenie obytných budov.

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je navrhované:

- obnova existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu,
- navrhované plochy pre obytnú funkciu v rámci zastavaného územia na plochách nadmerných záhrad lokalita regulovaný celok 04,09,10
- výstavba pre sociálne bývanie a bývanie v obecných bytoch – lokalita regulovaný celok č.25- juhozápadná časť mimo zastavaného územia obce, kde je možné umiestniť cca 36 bytových jednotiek v troch objektoch.
- v existujúcich prielukách s možným obojstranným obstavaním uličného priestoru,
- navrhnuť plochy pre obytnú funkciu na potenciálne vhodných plochách mimo zastavaného územia – lokalita regulovaný celok č.17, 24, 26, 27 29

V obci sú navrhované nové plochy pre výstavbu bytov:

V obci sa navrhujú pre výstavbu rodinných domov tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia do r.2030 a 2040 :

Vavrečka	Prírastok zastavaného územia podľa rozvojových plôch		
	V zastavanom území	Mimo zastavaného územia plocha v ha	Zastavanosť %
Regulovaný celok 04 (prieluka) BI	0,94	0	BI – 35%
Regulovaný celok 09 (prieluka) BI	0,31	0	BI – 35%
Regulovaný celok 10 (prieluka) BI	1,19	0	BI – 35%
Regulovaný celok 17 (južná časť) BI	0	1,13	BI – 35%
Regulovaný celok 24 (juhozápadná časť) BI	0	2,97	BI – 35%
Regulovaný celok 26 (západná časť) BI	0	3,09	BI – 35%
Regulovaný celok 27 (západná časť) BI	0	8,51	BI – 35%
Regulovaný celok 29 (severozápadná časť) BI	0	8,11	BI – 35%
Regulovaný celok 25 (juhozápadná časť) BH	0	2,43	BH – 65%

Spolu navrhované plochy	2,44	26,24	
--------------------------------	-------------	--------------	--

Zoznam hlavných funkcií:

BI Bývanie individuálne - bývanie v rodinných domoch

BH Bývanie hromadné – bývanie v bytových domoch

Rekapitulácia

Dôsledné využitie existujúcich prieluk na novú výstavbu je však podmienené obmedzeným trhom jednotlivých parcel vlastníckmi pôdy.

Intenzifikácia zastaveného územia má predpoklady vytvoriť spolu až 154 nových bytových jednotiek, 118 – rodinných domov a 36 je v bytových domoch. Nároky nového demografického vývoja pri obložnosti bytovej jednotky – rodinného domu / 3,4 predstavujú navrhovanú potrebu bytových jednotiek.

Po zhodnotení trhovej situácie, vlastníckych vzťahov v obci Vavrečka, v oblasti nehnuteľností nie je možné predpokladať dosažiteľnú ponuku stavebných pozemkov v prielukách.

Staré domy navrhujeme na rekonštrukciu, prípadne na asanáciu a výstavbu nových objektov. Tento fond nie je dostatočný pre možný rozvoj obce. V obci je nevyhnutné vytvoriť podmienky trhu so stavebnými pozemkami, čo znamená vytvorenie väčšej ponuky stavebných pozemkov, ako je predpokladaná potreba vyvodená z demografického rastu obyvateľov (blízkosť mesta Námestovo a Tvrdošín).

2.8.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Zariadenia občianskeho vybavenia sú v skúmanom území členené do troch kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné
- ostatná infraštruktúra – administratíva, verejná správa, kultúra a osвета, telovýchova a šport, a iné.

Prieskumy a rozboru zariadení občianskeho vybavenia sú vypracované na základe údajov poskytnutých pracovníkmi obecného úradu a priamym prieskumom v teréne. Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v obci, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu obce v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k ostatným sídelným štruktúram, možnosti finančného zabezpečenia potrieb zariadení občianskej vybavenosti v minulosti a iniciatíve obyvateľov po roku 1989.

Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v skúmanom území dokumentuje nasledujúci prehľad.

2.8.2.1 Školstvo a výchova

Zo zariadení predškolskej výchovy a základného školstva sa v riešenom území nachádza objekt základnej a materskej školy.

Predškolská výchova

Materská škola – v obci sú dve materské školy – jedna súkromná a druhej je zriaďovateľom obec. Materská škola má kapacitu 60 detí. Zastavaná plocha budovy MŠ je 1300 m², je umiestnená v reg. celku 15. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy. Pre MŠ je 4 parkovacie miesta.

V súkromnej materskej škole je jedna trieda so 6 deťmi. V objekte rodinného domu v regulovanom celku 05 sú súkromné jasle Slniečko.

Základné školstvo

Zo zariadení základného školstva sa v riešenom území nachádzala areál základnej školy s 4 triedami, s ročníkmi 1.- 4 s počtom žiakov 75, počet pedagogických pracovníkov 8, nepedagogických pracovníkov 2. Zastavaná plocha budovy ZŠ je 780 m², plocha areálu 0,99 ha. V škole je zabezpečené stravovanie v školskej jedálni. Pri ZŠ je telocvičňa a súčasťou školského areálu sú športové plochy. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody a odkanalizovaný do žumpy. Pre ZŠ je vybudovaných 15 parkovacie miesta

Návrh

Predškolská výchova

K výhľadovému roku objekt materskej školy bude kapacitne vyhovovať. Navrhujeme objekt rekonštruovať. Navrhovaná kapacita je do 70 detí. Pri vizuálnom zhodnotení stavebno-technického stavu budovy materskej školy možno skonštatovať, že stavba si vyžaduje modernizáciu vnútorných priestorov, výmenu krytiny, okien a zateplenie.

Základné školstvo

K výhľadovému roku objekt základnej školy bude kapacitne vyhovovať (100). Objekt je po rekonštrukcii. V areáli školy je multifunkčné školské ihrisko, ktoré zodpovedá potrebám školy a školský klub.

Kultúra a osveťa

Možnosti kultúrneho vyžitia občanov obce sú pomerne dobré. V strede obce sa nachádza objekt obecného úradu s kultúrny dom s kapacitou 500 stoličiek. Súčasťou je kuchyňa a soc. zariadenie. Pre obecný úrad a kultúrny dom je 10 parkovacích státí.

Kapacitne bude objekt postačovať aj vo výhľadovom období.

Obecná knižnica s cca 2400 zväzkami sa nachádzajú v budove obecného úradu (regulovaný celok 04). V obci rozvíja svoju činnosť divadelný súbor Magurka. Svojou činnosťou nadviazal na bohatú tradíciu ochotníckeho divadla vo Vavrečke, ktorá sa datuje už pred rokom 1930. Ďalej je tu i tanečná skupina moderného tanca Maya.

2.8.2.2 Cirkevné zastúpenie

Farské úrady:

- Rímskokatolícky farský úrad

Kostol, chrám:

- Rímskokatolícky kostol Sv. Anny, neorománsky ,postavený v roku 1932 podľa projektu arch. E .Ormayho a L.Kohúta.
- Kaplnka Sv. Anny pri cintoríne – postavená v roku 1829 -1830 v retardovanom baroku, obdĺžnikový priestor s polokruhovým zakončením a valenou klenbou s lunetami, uprostred štukový ornament
- Kaplnka Panny Márie Lurdskej
- Prícestná socha Sv.Jána Nepomuckého- z roku 1831.
- Dom smútku - na miestnom cintoríne nachádza domu smútku

Okrem uvedených cirkevných objektov sa na území obce nachádzajú prícestné kríže:

- Kríž pri Starom mlyne
- Kríž pri Zalesnenom
- Kríž pri škole
- Kríž pri Kaplnke Panny Márie Lurdskej

Návrh

Cirkevné objekty sú po stavebno- technickom stave vyhovujúce.

2.8.2.3 Cintorín

V obci sa nachádza v juhovýchodnej časti zastavaného územie obecný cintorín. V areálu cintorína je novostavba Domu smútku, kde sa vykonávajú pohrebné obrady. Rozloha cintorína je 0,14 ha.

Návrh

Pásma hygienickej ochrany 50 m od oplotenia cintorína sa stanovuje v zmysle §15 odst. 7 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve. V zmysle § 36 odst. (3) zákona č. 131/2010 Z.z. sa v ochrannom pásme môžu umiestňovať len tie budovy, ktoré boli schválené v územnom pláne pred 1.11.2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50 m od pohrebiska pred 1.11.2005 zostanú zachované.

2.8.2.4 Šport

Športové zariadenia

Ťažiskom športovej vybavenosti obce je futbalové ihrisko v severnej časti zastavaného územia o celkovej ploche 1,69 ha. Školský areál má viacúčelové ihrisko, volejbalové a hádzanárske ihrisko, bežecká dráha, doskočisko.

Návrh

Plocha areálu futbalového ihriska postačuje aj pre výhľadové obdobie. V rámci areálu je potrebné vytvoriť parkovacie plochy s kapacitou min 20 parkovacích miest + 1 pre autobus.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (značkové turistické trasy na Oravskú Magurku, poľovníctvo, rybolov). V obci v regulovanom celku 31 výhľadovo navrhujeme lyžiarsky vleč (550m).

2.8.3 Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov - všeobecný lekár pre dospelých, lekár pre deti a dorast, zubný lekár, očný lekár a gynekológ. Obyvatelia využívajú zdravotnícke služby v okresnom meste Námestovo (všeobecní lekári, odborní lekári, poliklinika, nemocnica).

Návrh

S ohľadom na prognózy demografického vývoja je potrebné v obci uvažovať so zriadením zariadení pre seniorov. – klub pre seniorov, denný stacionár, resp. ubytovacie zariadenie pre dlhodobý pobyt seniorov a sociálne zariadenia pre seniorov. Zariadenia tohto charakteru sú navrhnuté v reg. celku 28. Umiestnenie komerčnej a nekomerčnej občianskej vybavenosti miestneho významu. Súčasťou sú stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii, verejná zeleň, drobné účelové stavby, drobná architektúra. Parkovanie musí byť zabezpečené na pozemku prevádzkovateľa, alebo na vyhradených parkoviskách na verejných komunikáciách. Zastavanosť pozemku stavbami min. 50%. Výšková hladina max. 3 nadzemné podlažia.

2.8.4 Služby a ubytovanie

Rozsah služieb nevýrobného charakteru je počas spracovania územného plánu premenlivý, sú však zastúpené len nepatrným množstvom. Občania obce Vavrečka využívajú služby v okresnom meste Námestovo. Na území obce pôsobia firmy alebo podnikajúce osoby aj vo výrobných službách v rozsahu: zemné a výkopové práce, autoservis, pneuservis, servis strojov.

Základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria: Potraviny – COOP – Jednota, 1x súkr. Prevádzka predajne potravín. Zariadenia obchodného charakteru a služieb sa vyvíjajú podľa aktuálneho dopytu. Keďže obec má výrazný rekreačný a kultúrny potenciál, rozsah a charakter služieb sa bude prispôbovať rozvíjajúcemu sa cestovnému ruchu.

Ubytovacie zariadenie

Zariadenie prechodného ubytovania a stravovanie je umiestnené severovýchodnej časti obce centre. Ubytovacie služby poskytuje hotel PUNCH s kapacitou 24 dvojlôžkových izieb a možnosťou stravovania. Tieto služby sú prístupné širokej verejnosti.

Stravovacie zariadenia bez ubytovania sú zastúpené dvoma pohostinstvami a možnosťou stravovania i v školskej jedálni.

V návrhovom období územný plán navrhuje realizáciu 50 lôžok hotelového ubytovania vyššej kategórie v centre obce. Hotel je existujúci v reg. celku 20, v ploche s najvyššou koncentráciou vyššej vybavenosti vo väzbe na navrhovaný letný a zimný rekreačný areál. V návrhu sa nevylučuje realizovanie nízkokapacitného ubytovania v súkromí s počtom lôžok do 8/jedno zariadenie vo všetkých regulovaných celkoch s možnosťou doplnkovej občianskej vybavenosti (drobný predaj – suveníry, večierka, základné potreby drogerijného tovaru a pod.) za podmienky rešpektovania ostatných obmedzení vyplývajúcich z ostatných legislatívnych predpisov.

Návrh

Maloobchodné zariadenia základného potravinárskeho sortimentu navrhujeme aj naďalej riešiť formou rozptýlených objektov po celej obci. Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a úpravy spevnených plôch a okolia.

Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia, zariadenia spotrebného tovaru a elektroniky) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využívaním, alebo účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity. Ostatné výrobné služby a výkup druhotných surovín v obci nenavrhujeme.

Jestvujúce zariadenia si vyžadujú modernizáciu a terénne a sadové úpravy okolia.

Ubytovacie zariadenie

Lokalita reg. celok 28 - areál pre umiestnenie komerčnej a nekomerčnej občianskej vybavenosti miestneho významu. Súčasťou sú stavby dopravného a technického vybavenia slúžiace základnej funkcii, verejná zeleň, drobné účelové stavby,

drobná architektúra. Parkovanie musí byť zabezpečené na pozemku prevádzkovateľa, alebo na vyhradených parkoviskách na verejných komunikáciách. Zastavanosť pozemku stavbami min.50%. Výšková hladina min. 3 nadzemné podlažia.

2.8.5 Správa, verejná správa, inštitúcie

Samospráva

Obecná samospráva obce sídli v účelovom objekte. Objekt je dvojpodlažný, vyžaduje si čiastočnú rekonštrukciu. Postavený je v 80 r. je napojený na prívod vody, plynu, elektriny. Odkanalizovanie je do žumpy. V pôsobnosti obce je starostlivosť o verejné priestranstvá, zeleň, čistotu, zber komunálneho odpadu, činnosť územného plánovania, miestneho rozvoja, bývania, zariadení služieb sociálnej starostlivosti, kultúry.

Návrh

Objekt obecného úradu si vyžaduje rekonštrukciu formou prestavby.

2.8.6 Ostatné zariadenia

Pošta

Objekt pošty sa v obci nenachádza. Pošta je v okresnom meste Námestovo.

Dom smútku

Objekt postavený v 80 rokoch na miestnom cintoríne. Kapacitne vyhovuje a preto sa neuvažuje o jeho rozšírení.

Čistička odpadových vôd,

Kanalizáciu obec nemá vybudovanú. V súčasnosti je vypracovaná projektová dokumentácia pre stavebné povolenie s odkanalizovaním obce a pripojením na ČOV Námestovo.

2.8.7 Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Občianska vybavenosť	Terajšia kapacita	Poznámka
Základná škola	Zast.plocha 780 m ² 4 triedy, 75 detí, 8 pedagógov, 2 nepedagógov	Objekt kapacitne vyhovuje.
Materská škola	Zast.plocha 1300 m ² 60 žiakov	Objekt kapacitne vyhovuje.
Súkromná materská škola	Zast.plocha 670 m ² 6 žiakov	Objekt po obnove , kapacitne vyhovuje.
Kultúrny dom	500 stoličiek	Objekt po obnove ,kapacitne vyhovuje.
Rímskokatolícky kostol		Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Farské úrady		Objekt kapacitne a stavebnotechnicky vyhovuje
Obecný úrad	Zast.plocha 1100 m ² počet zamest. 2	Objekt kapacitne vyhovuje.
Verejná knižnica	2400 zväzkov	Plocha kapacitne vyhovuje.
Klub mladých	50 stoličiek	Plocha kapacitne vyhovuje.
Hasičská zbrojnica	92,7 m ²	Komplexná rekonštrukcia.
Športové plochy	0,56 ha	Plocha kapacitne vyhovuje
Cintorín	0,14 ha	Plocha kapacitne vyhovuje.
Dom smútku	75 stoličiek	Objekt kapacitne.

2.8.8 Výroba

Charakteristické pre urbanistickú štruktúru obce sú výrobné a skladové zóny, sústredené do plošne rozsiahlych areálov v severovýchodnej časti obce. V severovýchodnej časti je plocha priemyselného areálu oddelená od zastavanej časti obce voľnou nezastavanou plochou. Ostatné plochy sú síce na okraji obce, ale v jej zastavanom území. Celkovo v priemyselných odvetviach pracovalo v sledovanom období od 20 do 100 obyvateľov. Od roku 2005 bol zaznamenaný pokles obyvateľov

pracujúcich v priemysle.

Punch Campus Námestovo, spol.s.r.o. Súčasný výrobný program tvorí výroba elektronických komponentov do Tv. osadzovanie dosiek plošných spojov, montáž mechanických a elektronických častí pre digitálne a kopírovacie zariadenia. Počet zamestnancov je 1000.

V areále Punch Campus Námestovo, spol.s.r.o. pôsobia iné spoločnosti, ktoré nie sú priamo naviazané na výrobu spoločnosti Punch Campus: Počet zamestnancov 200. (SLC RALLY SPORTS s.r.o., EASTERN ELECTRONICS s.r.o., TFC CABLE ASSEMBLIES s.r.o., AWS- SLOVAKIA s.r.o., TONREC SLOVAKIA s.r.o.).

Na území obce Vavrečka pôsobí niekoľko výrobných prevádzok. Jená sa o malé prevádzky a sklady prevažne s počtom zamestnancov do 20 ľudí, orientujúce sa na drevospracujúci priemysel, drevovýrobu, nábytkársku výrobu. Sú to nasledovné: Drevoprodukt P+P, s.r.o., Autobusová doprava Feribus, Autobazár. Memons. r.o. Plechoprodukt s.r.o., Carion Slovakia s.r.o., Tovercom – vysielateľ, Trade engineering, Heineken,

Návrh

Rozsah týchto výrobných území je pre obec Vavrečka je v súčasnosti postačujúci, no navrhujeme možnosť vybudovať nový priemyselný areál v regulovanom celku č. 30. Rozvoj priemyselných a výrobo-skladovacích prevádzok a zariadení bude zameraný na vytváranie podmienok pre nezávadnú výrobu a služby a dopravné služby v jestvujúcich plochách. Neoddeliteľnou súčasťou areálu je ochranná zeleň

V obci sa navrhujú tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavaného územia do r. 2030 a 2040:

Vavrečka	Prírastok zastavaného územia podľa rozvojových plôch		
	V zastavanom území	Mimo zastavaného územia plocha v ha	Zastavanosť %
Regulovaný celok 20 (severovýchodná časť) PR	0	4,55	PR – 80%
Regulovaný celok 30 (juhovýchodná časť) PR	0	3,99	PR – 80%
Spolu navrhované plochy	0	8,54	

Zoznam hlavných funkcií: PR Priemyselná výroba, sklady, odpadové hospodárstvo

2.8.9 Poľnohospodárstvo

Výrobná zóna so zameraním na poľnohospodársku činnosť a chov domácich zvierat je situovaná vo východnej časti obce.

Poľnohospodárstvo bolo odjakživa základným spôsobom rozvoja obce. Hospodársky najsilnejšou skupinou boli sedliaci, ktorých usadlosti sa skladali z domu, hospodárskych budov, záhrady a z oren pôdy a lúk. Tieto hospodárstva boli zapisované do urbárskych súpisov, ktoré v modifikovaných formách pretrvali do súčasnosti. V 50-tych rokoch sa začalo budovať družstvo, čo bolo poznačené násilnou kolektívizáciou. Družstvo intenzívne obhospodarovalo ornú pôdu katastri a tiež bol vybudovaný hospodársky dvor pre živočíšnu výrobu.

Roľnícke družstvo Vavrečka-Ťapešovo-so sídlom v Ťapešove, má dva dvory – dva samostatné areály – na okraji zastavaného územia obce k.ú. Vavrečka a na okraji zastavaného územia k.ú. Ťapešovo.

V súčasnosti družstvo sa zaoberá rastlinnou aj živočíšnou výrobou. Obhospodaruje 409,2205ha poľnohospodárskej pôdy, z toho je 142,0466 ha orná pôda a 267,1739 ha sú trvalé trávne porasty.

Živočíšna výroba

V Hospodárskom dvore v k.ú. Vavrečka sa v súčasnosti chová 666 kusov hovädzieho dobytku. Predpokladaný nárast chovu hovädzieho dobytku je na 720 kusov. Pomer produkcie mäsa a mlieka sa prispôbuje trhu.

Rastlinná výroba

Na poľnohospodárskej pôde pestuje krmoviny a obilniny.

Ostatné poľnohospodárske odvetvia (ovocinárstvo, záhradníctvo, vinohradníctvo a pod.) sa v rozsahu významnejších podnikov alebo plôch nevykonávajú.

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia obce Vavrečka:

Kategória SKŠ	extravilán (ha)	intravilán (ha)	výmera v celom k.ú. (ha)
orná pôda	181, 28 89	3, 52 47	184, 81 36
vinice	0, 00 00	0, 00 00	0, 00 00

záhrady	0, 22 66	8, 09 86	8, 32 52
ovocné sady	0, 00 00	0, 00 00	0, 00 00
trvalé trávne porasty	428, 29 69	2, 36 78	430, 66 47
lesná pôda	199, 82 07	0, 00 00	199, 82 07
vodné plochy a toky	5, 33 17	0, 53 13	5, 86 30
zastavané plochy a areály	30, 37 42	22, 97 54	53, 34 96
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	8, 96 58	3, 72 56	12, 69 14
Spolu	854, 30 48	41, 22 34	895, 52 82

Návrh

Živočíšnu výrobu v prípade záujmu rozširovať na jestvujúcom hospodárskom dvore v smere od obce.

Rastlinnú výrobu uskutočňovať v súlade s požiadavkami na zvyšovanie ekologickej stability územia - viď návrh opatrení v kapitole Kostra ÚSES.

2.8.10 Lesné hospodárstvo

Súvislé lesy pokrývajú takmer polovicu územia obce Vavrečka. Obkolesujú celý chotár obce najmä z východnej strany. Sú listo-ihličnaté s väčšou prevahou smreka. Vyrubovaním a znovu výsadbou sa menil ich charakter. Zatiaľ čo v súčasnosti sú prevažne ihličnaté, v minulosti boli charakterizované ako zmiešané.

Tak isto ako poľnohospodárstvo, aj lesné hospodárstvo má svoje problémy, ktoré sa odrážajú na mnohých miestach. Predovšetkým je to dlhodobý rozpor medzi skutočným a žiadúcim (cieľovým) stavom lesného fondu. Ako aj druhý rozpor, ktorý sa otvoril začiatkom transformácie direktívneho a centralistického socialistického hospodárstva na hospodárstvo tržné.

Medzi konkrétne prejavy prvého z uvedených konfliktov patria: umiestnenie ťažieb a rozpis ťažieb vyšší ako plánovaný, narastanie objemu náhodných ťažieb, v dôsledku neprímeraného spôsobu obhospodarovania, narušenie vekovej štruktúry a niektorých parametrov priestorovej štruktúry lesov, nedostatočné využívanie vyťaženého dreva s nedostatočnou hygienou lesa, poškodzovanie lesného prostredia nevhodnou lokalizáciou lesníckych stavieb a používaním nevhodných technológií, nedodržovanie žiadúceho obnoviteľného zastúpenia drevín, vysoké straty pri umelej obnove lesa, nedostatočné využívanie prirodzenej obnovy lesa, nedostatočná výchova značnej časti mladých a stredne starých porastov, jednostranná exploatácia ekonomicky najatraktívnejších drevín a sortimentov a pod.

V druhom zo spomínaných konfliktov môžeme považovať za najdôležitejšie zmeny vlastníckych vzťahov k lesnému fondu, ktoré majú reprivatizačný charakter. Vyznačujú sa predovšetkým veľkou šírkou potenciálneho vplyvu, veľkým rozsahom úloh, značnou mierou vecnej neurčitosti a mimoriadnou organizačno - právnou a realizačnou náročnosťou. Riešenie týchto úloh má dlhodobý charakter.

Mezotrofné lesné spoločenstvá v podhorskom a nižšom horskom stupni (pôvodne hojne rozšírené, dnes nahradené polkami, lúkami, pasienkami, resp. sekundárnymi smrečinami) sú zastúpené kvetnatými bučínami a jedlinami. Bukové a jedľové lesy s bohatým bylinným podrastom pokrývali v minulosti prevažnú časť územia. V stromovom poschodí sa vyskytoval buk lesný (*Fagus syl vatica*), jedľa biela (*Abies alba*). Dnes ich nahradil smrek obyčajný (*Picea abies*). Napriek náhrade smrekom, v bylennom podraze týchto spoločenstiev možno nájsť viacero druhov typických pre jedľobučiny, napr. srnovník purpurový (*Prenanthes purpurea*), mliečnik mandľový (*Euphorbia amygdaloides*), lipka vec marinkový (*Galium odoratum*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*). Pôvodné jedliny, resp. jedľové smrečiny predstavujú spoločenstvá, ktorých výskyt je viazaný na najvyššie časti katastra obce v okolí Magurky. Stromové poschodie je tu tvorené smrekom s rôznou prímесou jedle.

V katastrálnom území obce Vavrečka Obvodný lesný úrad v Dolnom Kubíne eviduje 199,82 ha -200 ha lesných porastov, ktoré sú zaradené do kategórie hospodárskych lesov a ochranných lesov(subkategória ostatné lesy s prevažujúcou ochranou pôdy).

Lesné pozemky 199,82 ha – 200 ha

Lesy Slovenskej republiky š. p. OZ Námestovo – 16 ha

Jednotliví vlastníci lesných pozemkov (súkromné lesy) – 109 ha

Urbármi spolumajitelia obce Vavrečka – 75 ha

Návrh

V návrhu ÚPN-O sa neuvažuje so záberom lesných pozemkov na výstavbu. Návrh rešpektuje požiadavky na ochranu LP v zmysle § 5 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch. Navrhujeme lesy v riešenom území ponechať ako lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou. V rámci rekreačného využívania je dôležité venovať sa obnove lesného porastu. Pri realizácii peších a

cyklistických komunikácií venovať zvýšenú pozornosť ochranným opatreniam a minimalizovať zásahy do lesného porastu. Navrhované turistické a cyklistické komunikácie sú po jestvujúcich miestnych a lesných komunikáciách.

Nevhodnými aktivitami v lesných porastoch sú výstavba prístreškov, oddychových plôch resp. iných zariadení súvisiacich s cyklotrasami.

Ochranné pásmo

Je potrebné dodržiavať ochranné pásmo 50 m od hranice lesného porastu v zmysle § 10 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

2.8.11 Rekreačia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo

V riešenom území sa nachádzajú priestory s jedinečnou krajinou štruktúrou, malebným krajinným obrazom a tradíciou. Obec má potenciál rozvoja cestovného ruchu a turizmu hlavne využitím miestnych daností a dobudovaním prepojenia s turistickými trasami a cyklotrasami v okolí. Tento potenciál je zároveň východiskom aj pre rozšírenie vlastnej infraštruktúry cestovného ruchu a turizmu na území obce. Centrom rekreácie a turizmu sú lokality pod Oravskou Magurou a plocha pri vodnej nádrži Oravská priehrada.

V súčasnosti je potrebné posilniť hospodársku základňu obce poskytovaním služieb pre rekreáciu a cestovný ruch. Ide o rekreačné ubytovanie, stravovanie a súvisiace služby. Na rekreačné využitie je možné využívať turistické chodníky a cykloturistické trasy, ktoré je možné v zime využívať na bežkovanie.

Minerálne alebo liečebné pramene a kúpeľné zariadenia sa v riešenom území nenachádzajú.

Atraktivita prostredia pre cykloturistiku je zakotvená aj v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii, kde navrhnuté cyklotrasy prechádzajú katastrálnym územím obce, alebo sa jej dotýkajú.

V obci je činných niekoľko športových klubov. Telovýchovná jednota Slovan Magura Vavrečka (futbalové oddiely) - družstvo mužov, dorastu a žiakov,) – AWK Vavrečka (Armwrestlingový klub mužov a dorastu) a stolnotenisový oddiel.

Návrh

V rámci futbalového areálu je potrebné vytvoriť parkovacie plochy s kapacitou min 20 parkovacích miest + 1 pre autobus.

V územnom pláne navrhujeme možnosti rozvoja rekreácie na území obce pri zohľadnení environmentálnych aspektov a vyhodnotiť dopad navrhnutých zámerov na územie obce. Možnosti rozvoja vidieckeho turizmu - rozvoj chalupárstva, agroturistiky.

2.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Súčasnú zastavané územie obce

Zastavané územie obce Vavrečka vyhlásené v zmysle platnej legislatívy k 1.1.1990) je vymedzené hranicou súčasného zastavaného územia, ktorá je vymedzená v rámci k. ú. obce (hranica je znázornená v grafickej časti dvojbodkovou čiarkovanou čiarou).

Navrhovaná úprava hranice zastavaného územia

Navrhovaný územný rozvoj funkčných plôch si vyžaduje rozšírenie hranice zastavaného územia v lokalitách znázornených vo výkrese „Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia“ (č.3), číslo plochy je podľa výkresu „Vyhodnotenie záberu PP a LP na nepoľnohosp. účely (č.7):

- a) rozšírenie hraníc zast. územia o plochy existujúcej zástavby
- parcely v regulačnom celku 01 – okrem parciel č. 513/14, 513/12, 513/2, 513/3, 659/1, 513/9, 513/4, 513/5, 513/7, 513/8, 513/13, 513/11, 513/10, 513/1,
  - parcely v regulačnom celku 06 – okrem parciel č. 258/1, 258/10 267/1, 272/4, 272/3, 409/17, 409/19, 409/16, 409/86, 409/18,
  - parcely v regulačnom celku 07 – okrem parciel č. 409/104, 409/35, 409/87, 409/80, 409/37, 409/74, 409/81, 409/39, 409/113, 409/82, 409/41, 409/83, 409/43
  - parcely v regulačnom celku 08,

- v regulačnom celku č.11 parcely č. 766, 764/6, 767/10, 767/11, 767/1, 767/2, 767/3, 767/7, 767/17, 767/4, 767/18, 767/16, 767/15, 767/14,
  - v regulačnom celku č.16 parcely č. 763/5, 763/3, 763/4,
  - v regulačnom celku č.18 parcely č. 692/3, 692/2, 692/4, 693, 692/8, 692/5 (areál Drevoproduk P+P s.r.o.),
  - parcely v regulačnom celku č.20 (areál Rozvodne SSE, areál Punch Hotel***, areál Punch Campus Námestovo s.r.o.),
  - v regulačnom celku č. 21 parcely č. 732/30, 732/29, 732/31,
- b) rozšírenie hraníc zast. územia o plochy vyplývajúce z ÚPN Obce
- regulačný celok č.17 (južná časť) BI – výmera 1,13 ha,
  - regulačný celok č.19 (severozápadná časť) PSLZ – výmera 3,50 ha,
  - regulačný celok č.20 (severovýchodná časť) PR – výmera 4,55 ha,
  - regulačný celok č.24 (južná časť) BI – výmera 2,97 ha,
  - regulačný celok č.25 (južná časť) BH – výmera 2,43 ha,
  - regulačný celok č.26 (západná časť) BI – výmera 3,09 ha,
  - regulačný celok č.27 (západná časť) BI – výmera 8,51 ha,
  - regulačný celok č.28 (západná časť) OV – výmera 0,81 ha,
  - regulačný celok č.29 (západná časť) BI – výmera 8,11 ha,
  - regulačný celok č.30 (juhovýchodná časť) PR – výmera 3,99 ha,

Zoznam hlavných funkcií:

BI Bývanie individuálne - bývanie v rodinných domoch

BH Bývanie hromadné – bývanie v bytových domoch

OV Občianska vybavenosť

ZV Zmiešaná vybavenosť

PR Priemyselná výroba, sklady, odpadové hospodárstvo

PHV Poľnohospodárska výroba

PSLZ Pristávací a vzletová plocha pre športové lietajúce zariadenia

2.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

2.10.1 Ochranné pásma

V riešenom území sa nachádzajú tieto ochranné pásma ktoré je potrebné pri ďalšom územnom rozvoji obcí rešpektovať:

- Pásmo hygienickej ochrany 50 m od oplotenia cintorína sa stanovuje v zmysle zákona o pohrebníctve. V zmysle zákona o pohrebníctve sa v ochrannom pásme môžu umiestňovať len tie budovy, ktoré boli schválené v územnom pláne pred 1.11.2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50 m od pohrebiska pred 1.11.2005 zostanú zachované.
- ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesného porastu v zmysle zákona o lesoch.
- v zmysle zákona č. 143/1998 Z.z. §30 o civilnom letectve (letecký zákon) v znení neskorších predpisov, je potrebný súhlas Leteckého úradu Slovenskej republiky na stavby a zariadenia:
  - vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1, písm a),
  - stavby a zariadenia 30 m a viac umiestnené na prírodných, alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1, písm b),
- 25 m cesta II. triedy od osi vozovky na každú stranu v úseku mimo zastavané územie obce,
- ochranné pásmo elektrických zariadení v zmysle zákona č. 251/2012 Zb. o energetike:
  - vonkajšie nadzemné vedenie od 1 kV do 35 kV je 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia
  - vonkajšie podzemné vedenie je 1 m pri napätí do 110 kV na každú stranu vedenia
  - pre vzdušné vedenie VN 22 kV je ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia. Pre izolované vonkajšie VN 22 kV vedenie je určené ochranné pásmo 2 m na každú stranu vedenia.
  - vonkajšie vzdušné vedenie NN sa nechráni ochrannými pásmami. Ochranné pásmo zemných kábelových nn vedení je stanovené 1 m na každú stranu vedenia
  - 10 m od transformovne VN/NN
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
- 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice plynu)

- STL plynovod 10 m na každú stranu od osi plynovodu (bezpečnostné pásmo) na voľnom priestranstve a v nezastavanom území.
- 1m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavané územie obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0,4 MPa.
- 0,5 – 1,0 m od osi na každú stranu telekomunikačnej siete a diaľkového kábla.
- 2,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany.
- 1,5 m pásmo ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácie do priemeru 500 mm od vonkajšieho pôdorysného kraja potrubia na obidve strany.
- Vodojem a vodných zdrojov – PHO je stanovené oplotením.
- Pásmo hygienickej ochrany (PHO) hospodárskeho dvora 250 m v záveternej strane a 500m v smere prevládajúcich vetrov.
- 5 m od hydromelioračných zariadení.
- manipulačné pásma pobrežných pozemkov vodných tokov a vodohospodárskych objektov v šírke 5 m pre malé vodné toky, pretekajúce riešeným územím

2.10.2 Chránené územia

Osobitne chránené časti prírody a krajiny

- Chránená krajinná oblasť Horná Orava - na jej území platí druhý až piaty stupeň ochrany prírody a krajiny.
- Chránená krajinná oblasť Horná Orava - na jej území platí druhý až piaty stupeň ochrany prírody a krajiny.
- Ramsarskú lokalitu Mokrade Oravskej kotliny.
- Územie európskeho významu SKUEV 0658 Ústie Bielej Oravy – navrhované.
- Chránené vtáčie územie Horná Orava SKCHVU008.
- Významný strom – 400 - ročná Vavrekova lipa .
- Biokoridor hydrický nadregionálneho významu Oravská priehrada.
- Biokoridor regionálneho významu Alúvium Bielej Oravy.
- Biocentrá nadregionálneho významu Oravská priehrada.
- Biocentrá regionálneho významu Volarčická dolina a Slanický grúň.

2.11 RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

2.11.1 Riešenie záujmov obrany štátu

Pre záujmy obrany štátu nie sú limitované plochy pre rozvojové zámery rozvoja sídelnej štruktúry a priestorov v skúmanom území.

2.11.2 Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa pri územnom pláne obcí doložka civilnej ochrany nespracováva. Doložka je súčasťou územného plánu zóny.

Návrh ÚPN-O rieši a umožňuje vytvorenie podmienok a zároveň podmieňuje následnú výstavbu v obci pre ukrytie obyvateľstva obce podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Ďalej ÚPN-O rieši a umožňuje vytvorenie podmienok a zároveň podmieňuje následnú výstavbu v obci pre spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb podľa č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č.399/2012 o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších zmien a predpisov. Individuálna bytová výstavba je navrhovaná prevažne mimo území určených na výstavbu a prevádzkovanie výrobných zón. Výstavba je navrhovaná mimo zosuvných území a vymedzených území ohrozovaných 50-ročnou resp. 100-ročnou vodou.

2.11.3 Riešenie ochrany pred požiarmi

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z Námestova.

Zariadenie dobrovoľného hasičského zboru so základnou technikou hasičského zboru sa nachádza na v reg. celku 02, v susedstve s cintorínom. Súčasné priestory vyhovujú, v územnom plané sú akceptované bez zmien. Nároky na nové plochy a zariadenia neboli odborom hasičskej ochrany Okresného riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Námestove rámci prerokovania Zadania územného plánu požadované. Navrhovaná sieť zberných a obslužných komunikácií v zastavanom území obce umožní optimálny prístup požiarnej techniky do všetkých jej častí a k jednotlivým objektom.

Zásobovanie požiarou vodou v nových lokalitách bude riešené z verejnej vodovodnej siete z požiarnej hydrantov a z požiarnej nádrže.

V zmysle STN 73 5710 - Požiarna stanica, požiarne zbrojnice a požiarne bunky, nevyplýva potreba novej veľkej požiarnej stanice. Úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách sa budú aj naďalej vykonávať v spolupráci s Okresným hasičským a záchranným zborom v Námestove.

Podľa STN 920400, tabuľka 2, položka 4 (Nevýrobné stavby s plochou nad 2000m², výrobné stavby, sklady v jednopodlažnej stavbe s plochou nad 1000m², otvorene technologické zariadenia s plochou nad 1500m²) je potreba požiarnej vody 25,0 l/s.

Podľa Vyhlášky č.699/2004 Zb. (§4 odst.1) a článku 3.2. normy STN 920400, zdroje vody na hasenie požiaru musia byť schopne trvalo zabezpečovať potrebu vody na hasenie požiarov najmenej počas 30 minút, t.j. celková zásoba požiarnej vody je 25,0 l/s . 30 minút = 45 000 l = 45,0 m³.

Navrhovane vodovodne potrubia – HDPE DN/OD 90, 110, 125, 160 a 225mm pre perspektívne lokality výstavby bytových domov, rodinných domov, občianskej vybavenosti sú dimenzované v kap.20.1 Zásobovanie pitnou vodou.

Na základe § 15 zákona 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov je obec povinná označovať a trvalo udržiavať voľné nástupné plochy a príjazdové cesty, ktoré sú súčasťou zásahových ciest, na vykonanie hasiaceho zásahu hasičských jednotiek.

Urbanistické, dopravné a technické riešenie spĺňa požiadavky prístupu hasiacej techniky, ku všetkým funkčným plochám a budovám.

2.11.4 Riešenie ochrany pred povodňami

Základným právnym dokumentom ochrany podzemných a povrchových vôd je zákon č. č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb, o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Inundačným územím je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta vodného toku, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu.

Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Ak inundačné územie nie je určené, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

Cez územie obce Vavrečka pretekajú potoky a to : Adamka na hranici územia obcí Vavrečka a Ťapešovo ,Vavrečanka ,ktorá preteká priamo cez obec, Uhliská ,Snehuliak a bezmenný prítok. Potok Adamka preteká severozápadným smerom na pomedzí obcí Ťapešovo a Vavrečka, sprava sa oddeľuje vedľajšie rameno, ktoré pokračuje cez Vavrečku na sever a ústi do susednej Vavrečanky. Hlavný tok Adamky sa západne od obce Vavrečka vlieva vodného toku Biela Oravy. Uvedené potoky spadajú do Povodia Oravy . Správca tokov je Slovenský vodohospodársky podnik š.p Piešťany.

Návrh

Ochrana územia proti veľkým vodám vyžaduje venovať zvýšenú pozornosť zachovaniu plnej projektovanej kapacity prietokových profilov v upravených (regulovaných) úsekoch tokov, pravidelnú údržbu upravených úsekov koryt predovšetkým v zastavanom území obce (odstraňovanie nánosov splavenín z koryt, prirodzene sa vyskytujúcich drevín, kosenie trávnych porastov, údržba priečných objektov atď.)

Na základe poskytnutých podkladov, získaných informácií a prieskumu v teréne bolo zistené, že v riešenom území sa nachádzajú vodné toky Vavrečanka, jej dvojstranný prítok Uhliská, pravostranný prítok Snehuliak a bezmenný potok. Je potrebné ponechať manipulačný pás pre opravy, údržbu a povodňovú aktivitu v šírke 6,0 m od brehovej čiary toku Vavrečanka a min. 5,0 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov. Do vymedzeného predbežného pozemku nie je možné umiestňovať zariadenia a vedenia technickej infraštruktúry, stavby trvalého charakteru, súvislú vzrastlú zeleň, ani ho inak poľnohospodársky obhospodarovať. Situovanie nových stavebných objektov musí byť v súlade so Zákonom č. 7/2010 o ochrane pred povodňami. Je potrebné zabezpečiť ochranu inundačných území vodných tokov, zamedziť ich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle zákona.

Vodné toky v katastrálnom území obce nemajú vybudované ochranné hrádze.

V zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. podľa § 49 môže správca vodného toku pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

Pri zaistovaní dažďových vôd do potokov bude vypúšťané vody prečistiť a zbaviť ropných látok. Na spomaľovanie odtoku je potrebné zadržiavať prípadný zvýšený prítok v retenčných nádržiach.

Návrh protipovodňových opatrení v urbanizovanom prostredí:

- zabezpečiť úpravu korýt tokov na prítok Q100
- rešpektovať prirodzené terénne depresie ako recipient vôd z povrchového odtoku,
- zabezpečiť orbu na veľkoplošných plochách v smere vrstevníc
- pri akejkoľvek novej zástavbe v obci navrhujeme realizovať program zadržiavania dažďových vôd na vhodných lokalitách, to znamená dažďové vody zo striech domov a ostatných budov (vrátane halových) zachytávať (v záhradných jazierkach, retenčných nádržiach, príp. iných umelých vodných plochách)
- revitalizovať toky upravené na kanálový typ, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovin pozdĺž tokov, čím vzniknú podmienky na realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov
- Zabezpečiť ochranu inundačných území tokov, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle zákona č. 666/2004 Z.z.

Ďalšie protipovodňové opatrenia obce sú navrhované:

- odstraňovanie prekážok znemožňujúcich plynulý odtok vôd,
- narúšanie ľadových celín a zátarás,
- mimoriadna manipulácia na vodných stavbách,
- uzavieranie prietrží,
- odvádzanie vôd zo zaplaveného územia,
- odvádzanie alebo odčerpávanie vnútorných vôd,
- provízorne sprietočnenie zanesených korýt vodných tokov,
- opatrenia proti spätnému vzdutiu vody na vyústených kanalizáciách a cestných priepustoch,
- opatrenia na zamedzenie znečistenia vodného toku nebezpečnými látkami
- iné práce v zmysle zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami
- revitalizácia zelene
- zachovanie brehových porastov v ochranných pásmach potokov
- neodlesňovať územia nad obcou, kde sa zachytávajú maximálne zrážky
- v inundačnom území zákaz stavať objekty a iné stavby, budovať skládky, ťažiť zeminu, piesok a inak vykonávať terénne úpravy.

Ochranné pásma

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze tokov min. 10 m a pozdĺž kanálov a melioračných kanálov voľný nezastavaný priestor šírky 5,0 m ochranné pásmo od brehovej čiary kanála v zmysle §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov a dodržať STN 73 6961 Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami.

3. OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES

3.1 **Prírodné dedičstvo**

Základný rámec ochrany prírody vytvára zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z. z. v platnom znení a vykonávacie predpisy vydané na jeho vykonanie (vyhlášky). Okrem iného sú v ňom implementované dve ťažiskové smernice ES zamerané na ochranu - Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch) a Smernice rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch). Vstupom do Európskej únie Slovensko prijalo európsky systém ochrany prírody a rozvíja ho popri existujúcom národnom systéme, čím dochádza k čiastočnej zmene oproti doterajšej koncepcii ochrany prírody, kde sa zdôrazňovala najmä ochrana území a zameriava sa na účinnú ochranu biotopov a druhov, pre ktoré sa vyhlasujú chránené územia.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. sa ochranou prírody a krajiny rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Ochranou prírody sa rozumie aj starostlivosť o ekosystémy. Zákon má zabezpečiť ochranu prírody prostredníctvom územnej ochrany (chránené územia), ochrany druhov (rastliny, živočíchy, nerasty a skameneliny), ochrany drevín rastúcich mimo lesa a ochrany biotopov.

Pre územnú ochranu sa ustanovuje 5 stupňov ochrany. Stupne ochrany sa od seba líšia zoznamom činností, ktorých uskutočňovanie je v tom-ktorom stupni možné iba so súhlasom orgánu ochrany prírody a krajiny, alebo úplne zakázané. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. (§ 12 až 16 zákona č. 543/2002 Z. z.), najprísnejšia ochrana sa uplatňuje v 5. stupni ochrany.

Väčšia časť územia katastra obce Vavrečka sa nachádza mimo chránených území a platí 1.stupeň územnej ochrany v zmysle zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. Časť katastrálneho územia v jej severnom okraji(3,3% územia katastra) sa nachádza v zóne D Chránenej krajinej oblasti Horná Orava.

3.1.1 **Chránené územia**

V riešenom území sa nachádzajú veľkoplošné a maloplošné chránené územia:

a) Veľkoplošné chránené územia:

Národné parky (NP)	- nenachádzajú sa v riešenom území
Chránená krajinná oblasť (CHKO)	- CHKO Horná Orava (CHKO)

Chránená krajinná oblasť Horná Orava(CHKO) - na jej území platí druhý až piaty stupeň ochrany prírody a krajiny. Pôvodne vyhlásená vyhláškou MK SSR č.110/1979Zb. a novelizovaná vyhláškou MŽP SR č. 420/2003Z.z. Cieľom je ochrana a zachovanie rozptýlených ekosystémov významných z hľadiska biologickej stability a charakteristického vzhľadu krajiny. CHKO Horná Orava predstavuje rozsiahlejšie územie s rozptýlenými ekosystémami(zachovalé lesné komplexy ,skupiny a solitéry stromov ,rašeliniská, vodné toky s Oravskou priehradou),významnými pre zachovanie biologickej rozmanitosti a ekologickej stability a charakteristickým vzhľadom krajiny. Veľkú časť tvoria flyšové pohoria tvorené flyšovými horninami ,na území CHKO predovšetkým horninami tzv. magurského flyšu-pieskovce a ílovce.

b) Maloplošné chránené územia:

Prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia (PR, NPR)	- nenachádzajú sa v riešenom území
Prírodná pamiatka , národná prírodná pamiatka (PP, NPP)	- nenachádzajú sa v riešenom území
Chránený areál (CHA)	- nenachádza sa v riešenom území
Chránený krajinný prvok	- nenachádza sa v riešenom území

c) Chránené stromy:

Významný strom – 400-ročná Vavrekova lipa.

V rámci katastra sa nachádza významný strom Vavrekova lipa. Odhadovaný vek je 400 rokov. Ochranné pásmo tvorí 10 m od obvodu koruny. Lipa je vlastne pamiatka na zakladateľa obce.

3.1.2 **Lokality medzinárodného významu**

Územia svetového prírodného dedičstva UNESCO	- nenachádzajú sa v riešenom území
„Ramsarské“ mokrade	- Územie chránené v rámci medzinárodných dohovorov –Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny

Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny predstavuje pôvodne rozsiahle rašeliniská a močiare, lesné aj nelesné rašeliniská vrchoviskového, slatinného a prechodného typu, vodné toky, krovité močiare aj vodnú nádrž Oravská priehrada. Územie sa na 90% prekrýva s územím CHKO Horná Orava. Významná fauna v území je nasledovná: žltáček čučoriedkový, bocian čierny, orol krikľavý, tetrov hôľniak, chapkáč poľný, močiamica mekotavá a iné. Z flóry možno spomenúť: diablik močiarny, ostrica barinná, rojovník močiarny, kľukva močiarna, rosička anglická, ostroplod biely.

3.1.3 Európska sieť chránených území – NATURA 2000

Územie európskeho významu (ÚEV) - SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy SKUEV0658 - navrhované
Chránené vtáčie územia (CHVÚ) - Chránené vtáčie územie Horná Orava – SKCHVU008

Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy SKUEV0658. Územia vyhlásené za chránené na základe kritérií stanovených v smernici biotopov – tzv. osobitné územie ochrany (Special Area of Conservation, SAC). V riešenom území sa nenachádzajú územia európskeho významu.

Chránené vtáčie územie Horná Orava(CHVÚ) – SKCHVU008 je dané vyhláškou MŽP SR č.173/2005Z.z. Horná Orava je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov kuvik vrabčí(glaucidium passerinum), chriaštel' poľný(Crex crex),ďateľ trojprstý(Picoides tridactylus),tetrov hlucháň(Tetrao urogallus),terov hoľniak(Teátro tetrix),orol krikľavý(Aguila pomarina),bocian biely(Ciconia ciconia),bocian čierny(Ciconia nigra),jedným z piatich pre hniezdenie kalužiaka červenonohého(Tringa totanus) a pravidelne tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie druhov straškoščekvenochrbtý(Lanius collurio),jariabok hômy(Bonasa bonasa),kuvik kapcavý(Aegolius funereus),ďateľ čierny(Dryocopus martius),žlna sivá(Picus canus),rybárik riečny(ALcedo atthis),lelek lesný (Caprimulgus europaeus),výr skalný(Bubo bubo),sova dlhochvostá(Strix uralensis),chriaštel' bodkovaný(Porza porza),orol skalný (Aguila chrysaetos),chriaštel' malý (Porzana parva),prepelica poľná(Coturnix coturnix),žltouchvost lesný (Phoenicurus phoenicurus) a strakoš sivý(Lanius excubitor),včelár lesný(Pernis apivorus) a rybár riečny(Sema hirundo).

3.1.4 Biotopy európskeho a národného významu

Predmetom ochrany je biotop európskeho významu 91EO lužné vrbovo-topoľové lesy, ktorý je prioritný biotop a ostatnú časť lokality tvoria vodné plochy, premenené lužné lesy a iné lesy.

Nelesné biotopy: Lk1 - biotopy poloprírodných a prírodných trvalých trávnatých porastov. V súčasnosti ich možno nájsť v rôznych vývojových štádiách, ktoré sa vytvorili vplyvom dlhodobého pasenia a sekundárnej sukcesie po jeho ukončení. Pre priaznivý stav biotopov je potrebný určitý manažment vo forme kosenia a pasenia. Inak sa biotopy v procese sukcesie menia a dostávajú sa tak do nepriaznivého stavu.

Interakčné prvky prepájajú pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením.

3.1.5 Navrhované manažmentové opatrenia sú predovšetkým:

Chránené vtáčie územie Horná Orava(CHVÚ) – SKCHVU008 je dané vyhláškou MŽP SR č.173/2005Z.z

- Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva.
- Zvyšovanie rubnej doby.
- Ponechávanie stromov a drevnej hmoty v porastoch (ojedinele stojacich stromov, skupiny stromov a ležaniny).
- Stráženie (napríklad. hniezd dravcov).
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov.
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne.
- Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov (chrapkáč, drop a drobné pernaté vtáctvo, alebo cicavce).
- Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob).

Územie európskeho významu SKUEV0658 Ústie Bielej Oravy

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu:Lužné vrbovo – topoľové a jelšové lesy (91EO). Predmetom ochrany je biotop európskeho významu 91EO lužné vrbovo – topoľové lesy, ktorý je prioritný biotop a ostatnú časť lokality tvoria vodné plochy, premenené lužné lesy a iné lesy. Z európsky významných druhov sa tu vyskytujú tieto druhy: rybárik

riečny(Alcedo atthis),bocian čierny(Ciconia nigra),rybár riečny(Sterna hirundo),kalužiak červenonohý(Tringa totanus),kačica chriplavka(Anas strepera),kunka žltobruchá(Bombina variegata),mlok karpatský(Triturus montandoni),vydra riečna(Lutra lutra).

Navrhované manažmentové opatrenia sú predovšetkým:

- Územie európskeho významu SKUEV0658 neodvodňovať a nebudovať na ňom stavby.
- Stráženie (napríklad. hniezd dravcov).
- Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov.
- Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne.
- Špeciálny manažment poľnohospodárskych plôch z titulu ochrany živočíšnych druhov.
- Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hosp. spôsob).
- V prípade lesného hospodárenia postupovať podľa schváleného Lesného hospodárskeho plánu alebo Programu starostlivosti o les.

Druhová ochrana

Chránené druhy rastlín aj živočíchov sa nachádzajú v celom území katastra v rôznych biotopoch.

Chránené druhy rastlín aj živočíchov možno nájsť na viacerých miestach riešeného územia. K najvýznamnejším miestam výskytu patria legislatívne vyhlásené územia, kde možno nájsť druhy spomínané vyššie ako aj napr. falia zlatohlavá (Lilium martagon), vemeník dvojlistý (Platanthera bifolia), rebrovka rôznolistá (Blechum spicant), plavún obyčajný (Lycopodium clavatum), plavún pucrvý (Lycopodium annotinum), chvostníkjedfovitý (Huperzia selago).

Z európsky významných druhov sa tu vyskytujú tieto druhy: rybár riečny(Alcedo atthis),bocian čierny(Ciconia nigra),rybár riečny(Sterna hirundo),kalužiak červenonohý (Tringa totanus),kačica chriplavka (Anas strepa),kunka žltobruchá (Bombina variegata),mlok karpatský (Triturus montandoni),vydra riečna(Lutra lutra).

V zmysle R-Úses do južnej časti katastra zasahuje terestický biokoridor nadregionálneho významu Malá Fatra – Oravská Magura – Tatry. Do južnej časti katastra zasahuje hydrický biokoridor biocentrum nadregionálneho významu Oravská priehrada. V tejto časti katastra tečie aj rieka Biela Orava, ktorá s brehovými porastami tvorí hydrický biokoridor regionálneho významu Alúvium Bielej Oravy. Do katastra obce zasahujú biocentrá regionálneho významu Volarčická dolina a Slanický grúň. V katastri sa nachádza ešte viacero miestnych biocentier, miestnych biokoridorov a interakčných prvkov.

3.2 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém.

V zmysle GNÚSES Slovenska, ÚPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja a RÚSES okresu Námestovo sa v riešenom území nachádzajú nasledovné prvky ÚSES: nadregionálny terestický biokoridor Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry, hydrický biokoridor a biocentrum nadregionálneho významu Oravská priehrada.V tejto časti katastra tečie aj rieka Biela Orava ,ktorá s brehovými porastami tvorí hydrický biokoridor regionálneho významu Aluvium Bielej Oravy. Do katastra zasahujú biocentrá regionálneho významu Volarčická dolina a Slanický grúň. V katastri sa nachádza ešte viacero miestnych biocentier, miestnych biokoridorov a interakčných prvkov.

3.2.1 Genofondové významné lokality

Tvorí sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch v k.ú. obce, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné

plochy – významné krajinné prvky boli vybrané tie územia v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber ekologicky významných segmentov krajiny je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou boli vymedzené genofondovo významné lokality, ktoré v danom širšie posudzovanom priestore predstavujú významné krajinné prvky:

V katastri obce Vavrečka Správa CHKO Horná Orava eviduje túto genofondovú plochu(GP):

Názov GP	Typ GP	Kataster GP	Opis GP	Navrhované opatrenia
Podjavoriny	GPR	Vavrečka	Vlhké lúky v okolí svahových pramenísk s výskytom vzácnych a ohrozených druhov rastlín(napr. vstavačovitých).V minulosti boli pravidelne kosené alebo spásané ,v súčasnosti sú málo využívané a podliehajú sukcesii.	Nemeniť kultúru (neodvodňovať, nezalesňovať, Nebudovať stavby...) Zintenzívniť kosenie, spásanie.

3.2.2 Biocentrá nadregionálne

- NRBc Oravská priehrada – sa nachádza v katastrálnych Trstená, Bobrov, Oravské Hámre, Osada Ústie nad Priehradou a Slanica. Celková výmera je 1584,9988HA a druh pozemku – voda. Chránené územie zaberá severnú a severovýchodnú časť Oravskej priehrady o celkovej rozlohe 15,58 km². Je významnou zoologickou lokalitou a predstavujejednu z najvýznamnejších lokalít výskytu vtákov na Slovensku.

Na území sa odporúča zamedziť výstavbe, odvodneniu lúk, resp. ich rozorávaniu, nenavrhopovať aktivity, ktoré by vyrušovali vtáctvo.

3.2.3 Biokoridory nadregionálne

- NRBk teristický Malá Fatra-Oravská Magura-Tatry – zasahuje do južnej časti katastra obce Vavrečka
- NRBk hydriický bioridor Oravská priehrada – zasahuje do južnej časti katastra obce Vavrečka

3.2.4 Biocentrá regionálne

- RBc Volarčická dolina
- RBc Slanický grúň

3.2.5 Biokoridory regionálne

- RBk Aluvium Bielej Oravy(hydriický) – severnou časťou katastrálneho územia preteká rieka Biela Orava, ktorá je zaujímavá svojimi brehovými porastami.

3.2.6 Miestny ÚSES

3.2.6.1 Biocentrá miestneho významu

- BC-M Stred - nachádza sa v najstaršej centrálnej časti obce. Predstavuje územie priamo zahŕňajúce rieku Vavrečku a jej najbližšie okolie, s porastom náletových druhov drevín a krovín.. Je výborným biotopom pre vodné a pri vode žijúce vtáctvo.

3.2.6.2 Biokoridory miestneho významu

- BK-M potok Vavrečka – nad obcou, najprv príberá prítok zo severného svahu Magurky ,následne stáča na sever a

prechádzajúci priamo cez obec. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine.

- BK-M potok Adamka – prechádzajúci na hranici k.ú.obcí Vavrečka a Ťapešovo. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine.
- BK-M potok Uhliská
- BK-M potok Snehuliak
- BK-M Zlamáný potok
- BK-M Jelení potok – prechádzajúci na hranici katastrálneho územia obce Vavrečka, mesta Námestovo a mesta Tvrdošín. Brehový porast vyvinutý, významný biokoridor v poľnohospodárskej krajine.

3.2.6.3 Doplnenie prvkov miestneho ÚSES

Novo navrhované miestne biokoridory a biocentrá (viď mapovú prílohu č.8) sú navrhnuté tak, aby prirodzene prepájali jednotlivé už existujúce miestne biokoridory a miestne biocentrá. Takto vzniknuté súvislé prepojené biokoridory budú významným biotopom najmä vtáctva a súčasne budú vytvárať charakteristický prírodný prvok výrazne sa esteticky uplatňujúci, najmä vo vzťahu k obci. Pri výsadbe nových biokoridorov využívať najmä druhovú skladbu stromov.

3.2.7 **Návrhy na zlepšenie ekologickej kvality krajiny a kvality životného prostredia**

Líniové prvky

Zakladanie líniových interakčných prvkov spočíva vo výsadbe prirodzených druhov drevín vo vymedzenom spone, v niekoľkoročnej starostlivosti a v zabezpečení drevín pred poškodením (ohryzom, mrazom, vyschnutím a pod.). Ideálne je vytvorenie dvojvrstevnatého porastu – stromov a zapojených krovin.

Nové líniové prvky /nové miestne biokoridory/ navrhujeme najmä pozdĺž existujúcich potokov a poľných ciest v minimálnej šírke 6 m, základné kostrové prvky v šírke 10 m. Líniové prvky plnia viacej funkcií – najmä ekologickú (zvýšenie ekologickej stability územia, vytvorenie siete bioticky pozitívnych prvkov v území) a pôdoochrannú (ochrana pred vodnou a veternou eróziou).

Plošné interakčné prvky

Interakčné prvky prepájajú pôsobenie ostatných prvkov ÚSES na okolitý priestor a sú navrhované z prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, lúk a pasienkov, sprievodných vodných biotopov a na biotopoch s prirodzenejším druhovým zložením.

3.2.8 **Návrh opatrení pre zvýšenie hodnoty stupňa ekologickej stability**

Navrhované opatrenia spracovaného krajinnoekologického plánu obce Vavrečka, sú podkladom pre optimalizáciu činnosti v území, skvalitnenie ekologickej stability krajiny a minimalizáciu negatívnych javov v území, územné zabezpečenie zachovania a rozvoja druhovej rozmanitosti rastlín a živočíchov v ich prirodzenom prostredí, vytvorenie optimálneho priestorového základu ekologickej stability plôch a línii, zachovanie unikátnych krajinných prírodných prvkov, udržanie a zvýšenie prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny.

Rámcové krajinnoekologické odporúčania:

- udržať a neustále skvalitňovať súčasnú organizáciu krajiny – predpoklad zachovania vysokého stupňa územného systému ekologickej stability a priestorovej diverzity, vysoká estetická hodnota, rámcovo zachovať súčasný charakter jej využívania
- hospodárenie v lesných komplexoch vykonávať podľa platného lesného hospodárskeho plánu
- na lesnom pôdnom fonde dbať na ochranu druhov najmä fauny, viažúcej sa na tento krajinný priestor, ponechávať dostatočný počet starých /aj odumretých stromov/ v závislosti na ornocenózach a ďalších špecifických podmienkach
- v lesných komplexoch s funkciou ochrannou dodržiavať legislatívne platné štatutárne podmienky
- orné pôdy obhospodarovať (orať, siať) po vrstevnici, zabrániť plošnému odvodneniu, obmedziť, prispôbiť /vhodné chemické hnojivá/, zvýšiť podiel prirodzených hnojív
- limitovať prípadne zakázať rozvoj antropických aktivít (regulácie tokov, rekreácia, poľnohospodárstvo, odvodnenie, doprava, výstavba, skládky)
- na území realizovať celoplošný základný ekosozologický prieskum dopĺňujúci súčasné poznatky, najmä z hľadiska vegetačného krytu a vybraných skupín fauny (napr. cicavce, obojživelníky, plazy, bezstavovce)
- vypracovať špeciálne projekty starostlivosti (napr. osobitné režimy ochrany)

- zachovať pôvodnú morfológiu tokov, nezasahovať do hydrologického režimu tokov, zabezpečiť existenciu pôvodnej pobrežnej vegetácie na celej dĺžke tokov
- v šírke približne 50 m od brehovej čiary ponechať TTP (zasakovací ochranný pás) tzn. na miestach s omou pôdou realizovať zmenu kultúry
- v severnej časti katastra nenavrhopvať plochy rekreačnej vybavenosti a rekreačnej zástavby. Plochu ponechať na súčasné využívanie (lesy).

Návrh

- Všetky genofondovo významné lokality a ekologicky významné segmenty krajiny /nadregionálne, regionálne a miestne biocentrá a biokoridory/ obhospodarovať v súlade s podmienkami trvalo udržateľného rozvoja tak, aby bola zachovaná a postupne zvyšovaná ekologická stabilita územia a aby sa zachovali a vytvárali podmienky pre zvyšovanie biologickej diverzity.
- Na základe vopred spracovanej dokumentácie výsadby verejnej zelene rozšíriť zeleň v intraviláne obce plošne a druhovo.
- Zachovať súčasný charakter brehových porastov pri hlavných miestnych tokoch
- Vylúčiť znečisťovanie najmä k obci príslušného územia domovými odpadmi.
- Vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd.
- Zamedziť výrubu rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa.
- Pri údržbe melioračných kanálov, ktoré v súčasnosti plnia funkciu miestnych biokoridorov, postupovať tak, aby nedochádzalo k výrubu brehových porastov. Výrub náletových drevín umožniť iba v ich prietochnom profile.
- Zabezpečiť inštaláciu ochranných zariadení na stĺpoch elektrických 22 kV vedení, proti úhynu vtáctva.
- Postupne obnoviť pricestnú líniovú zeleň vedľa štátnej cesty.
- Doplniť prvky miestneho ÚSES o novonavrhopvané miestne biokoridory, pritom použiť stanovištne a druhovo vhodnú drevinnú vegetáciu.
- Plne rešpektovať zonáciu územia CHKO Horná Orava aj príslušnými stupňami ochrany prírody a krajiny v zónach A,B,C neplánovať výstavbu stavieb.
- Rešpektovať sústavu európskych chránených území NATURA 2000 s chráneným vtáčim územím Horná Orava a územia európskeho významu Rašeliniská Bielej Oravy, Oravská vodná nádrž.
- Rešpektovať prvky Ramsarskej lokality Mokrade Oravskej kotliny.
- Stavby, vrátane oplotení umiestňovať minimálne 6m od vodných tokov, zároveň zachovať brehové porasty v rozmedzí uvedeného ochranného pásma.
- Pravidelne čistiť brehy Oravskej priehrady a zaviesť systém kontroly a postihu nedisciplinovaných rybárov .
- Na základe vopred spracovanej dokumentácie výsadby verejnej zelene rozšíriť zeleň v zastavanej časti obce plošne a druhovo.
- Zachovať a rozšíriť súčasný charakter brehových porastov vodných tokoch.
- Vylúčiť znečisťovanie najmä k obci príslušného územia domovými odpadmi.
- Zákaz porušovať hydrologický režim.
- Vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd.
- Zamedziť výrubu rozptýlenej zelene a stromov rastúcich mimo lesa.
- Pri údržbe melioračných kanálov, ktoré v súčasnosti plnia funkciu miestnych biokoridorov, postupovať tak, aby nedochádzalo k celoplošnému výrubu brehových porastov. Pri údržbe melioračných kanálov výrub náletových drevín umožniť iba v ich prietochnom profile, prípadne z dôvodu prístupu techniky - jednostranne.
- Zabezpečiť inštaláciu ochranných zariadení na stĺpoch elektrických 22 kV vedení, proti úhynu vtáctva, nové elektrické vedenia navrhovať káblovým vedením.
- Vo voľnej krajine dodržiavať stavebnú uzáveru.
- Zabezpečiť ochranu ornitofauny - hniezdisk vtáctva.

4. NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

4.1 DOPRAVA A DOPRAVNÉ ZARIADENIA

4.1.1 Letecká doprava

Na území okresu Námestovo sa nenachádza letisko. Najbližšie medzinárodné civilné letisko je v Poprade, letisko Poprad – Tatry. Po cestách I, II triedy a medzinárodnej ceste D1/E50 trvá dopravné spojenie Vavrečka – Poprad 1 hodinu 50 minút.

Návrh

V lokalite Uhliská pod futbalovým ihriskom navrhujeme umiestniť vzletovú a pristávaciu plochu pre lietajúce športové zariadenia v smere severovýchod-juhozápad 40 x 400 metrov. Plocha musí ležať mimo obytného územia vo vzdialenosti najmenej 100 m od obytných budov a pri prevádzke nebudú vo vzdialenosti menšej než 50 m od športových lietajúcich zariadení osoby nezúčastnené na prevádzke.

Upozorňujeme však na skutočnosť, že v zmysle § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Leteckým úradom SR:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písmeno a)
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm. b)
- zariadenia, ktoré môžu narušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písmeno c),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods.1 písmeno d).

4.1.2 Železničná doprava

Priame spojenie do obce Vavrečka po železničnej trati nie je. Najbližšie spojenie po železnici je do stanice Tvrdošín (trať č. 181), odtiaľ potom po ceste II/520 ešte 15,8 km do obce Vavrečka.

Najbližšia železničná trať Kraľovany – Trstená (v cestovnom poriadku pre verejnosť označená ako železničná trať číslo 181) je jednokolajná železničná trať. Kraľovany sú prestupnou stanicou na hlavnú železničnú trať Bratislava – Košice.

4.1.3 Širšie dopravné vzťahy – cestná doprava

Obec Vavrečka leží 8,8 km juhozápadne od Námestova na ceste II/520 Krásno nad Kysucou – Suchá Hora. Z toho je spojenie s Námestovom 3,5 km po ceste II/520 a 5,3 km po ceste I/78. Táto trasa predstavuje časovo najkratšiu cestu do Námestova.

Spojenie s okolitými obcami zabezpečujú len cesty II/520 a I/78.

Spojenie nadregionálneho významu :

Cesta II/520 prechádza severnou časťou kraja a pripája sa na cesty:

- I / 11 Čadca – Žilina – súčasť medzinár. cesty E 75 Český Tešín – Žilina - Bratislava
- I / 59 Trstená – Ružomberok – súčasť medzinár. cesty E77 Krakow - Budapešť
- I / 78 Oravská Polhora – Oravský Podzámok

4.1.3.1 Základná komunikačná sieť, kategorizácia a funkčné triedy

Cesta II/520 je hlavnou dopravnou trasou ktorá spája mesto Tvrdošín smerom na Oravskú Jasenicu, Lokcu až do Krásna n. Kysucou. Hlavným cieľom v tejto trase je okresné mesto Námestovo, do ktorého sa doprava odkláňa na križovatke pred obcou Vavrečka.

Táto cesta II/520 tvorí hlavný smer pohybu obyvateľov z obce za dochádzkou do zamestnania, za občianskou vybavenosťou, rekreáciou a do ostatných významných miest v širšom zázemí regiónu v základnom smerovaní:

- po ceste II/520 je vzdialenosť do mesta Námestovo 3,5 km, čo je asi 6 min autom,
- rekreácia – Oravská priehrada: vzdialenosť z obce Vavrečka po ceste II/520 je do Slanickej Osady 4,5 km, čo je asi 10 min autom,
- obec - Oravská Jasenica: po ceste II/520 a I/78 je vzdialenosť do mesta 3,5 km, čo je asi 6 min autom.

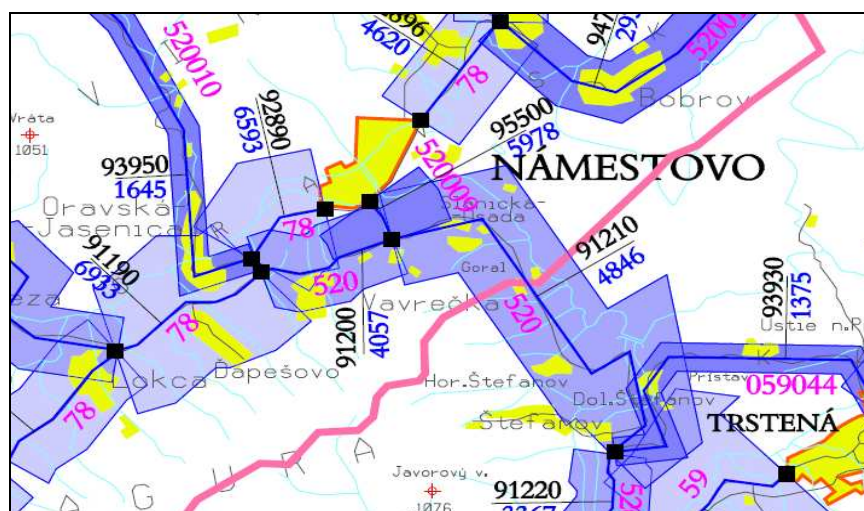
Obec Vavrečka leží mimo hlavnej príjazdovej trasy do okresného mesta Námestovo, ktorou je cesta I/78 Oravský Podzámok - Námestovo. Pripojenie po ceste II/520 na cestu I/78 je asi 3 km.

V rámci územnoprávnej hranice obce sú ťažiskovými smermi cestnej dopavy :

- tranzit po ceste celoštátneho významu II/520 Krásno nad Kysucou – Suchá Hora

Dopravno - inžinierske charakteristiky a predpokladanú hlučnosť trás je možné čiastočne popísať na základe prieskumov SSC z roku 2005 a 2010, prognózovaných koeficientov rastu intenzity automobilovej dopavy. Nakoľko na trase cesty je len jeden sčítací úsek, nemá obec povinnosť použiť ani zjednodušené metódy prognózovania dopravnej záťaže komunikácie (v zmysle MP 1/2006). Údaje uvedené v tabuľkách sú preto informatívne

Intenzita cestnej dopavy v roku 2005 cesta II/520

cesta	Rok	2005	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
II. tr.	Lahké voz.	1,00	1,12	1,23	1,34	1,44	1,54	1,63	1,72
	Ťažké voz.	1,00	1,07	1,14	1,20	1,26	1,32	1,38	1,43

Intenzita cestnej dopravy v roku 2010 cesta II. triedy

ÚSEK	CESTA	SPRÁVCA	OKRES	T	O	M	S
91200	000520	SK ZA DK	NO	972	3185	25	4182

ROČNÉ PRIEMERNÉ DENNÉ INTENZITY PROFILOVÉ (sk.voz./24 h) V ČLENENÍ:

T – nákladné automobily a prívesy, O – osobné a dodávkové automobily, M – motocykle, S – súčet všetkých automobilov a prívesov

Predpokladané zmeny v intenzite dopravy budú mať vplyv aj na dopravu na území obce. Uvedený stav dopravného zaťaženia na tejto ceste poukazuje na neustále zvyšovanie dopravnej záťaže v záujmovom území a potrebu riešenia tohto stavu. Preto je potrebné postupne riešiť rekonštrukciu jestvujúcej cestnej siete na tomto území, ako aj vybudovanie samostatnej cyklistickej trasy a chodníka popri ceste II/520 v zastavanom i nezastavanom území obce.

Funkčné delenie a kategorizácia ciest:

Cesta	Intravilán	Extravilán
II/520	min. MZ 8,5/50	C 9,5/70-60

Cesta II/520

Dĺžka trasy v extraviláne územnoprávnej hranice je cca 2,1 km. Cesta II/520 prechádza severným okrajom sídelného útvaru v dĺžke 515 m. Napájajú sa na ňu takmer všetky miestne komunikácie v obci. V obci má funkciu zbernej komunikácie v kategórii MZ 8,5/50. Trasovaná je v smere západ – východ s jednostrannou zástavbou. Smerové pomery sú vyhovujúce, šírkové usporiadanie podmienené – chýba cestička pre cyklistov a peších. Pripojenie miestnych komunikácií je husté.

Návrh

B.19.1.1 Cestná doprava

Cesta II/520

V zmysle ÚPN VÚC Žilinského kraja má cesta II/520 celoštátny význam. Všeobecne je uplatňované zaradenie ciest II. triedy do kategórie C9,5/80, 70, 60 .

5.3.31 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre homogenizáciu navrhovaného cestného ťahu I. triedy (súčasné cesty II/487 a II/520) v trase a úsekoch :

g) cesta II/520 Oravská Lesná - križovatka Vavrečka v kategórii C 9,5/60, cesta celoštátného významu,

h) cesta II/520 križovatka Vavrečka - obchvat Tvrdošín - križovatka s cestou I/59 v kategórii C 9,5/70-60, cesta

celoštátneho významu.

4.1.4 Obslužné a prístupové komunikácie

Povrchové vody z komunikácií sú prevažne odvedené priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do existujúcich otvorených rigolov a potoka. Časť povrchových vôd je z komunikácií odvedená priečnym a pozdĺžnym sklonom konštrukcie do nespevnenej krajnice a okolitého terénu, vzhľadom na to, že daná lokalita nemá dažďovú kanalizáciu.

Cestné komunikácie sú prevažne poškodené neustálou výstavbou inžinierskych sietí. Na jestvujúcich komunikáciách je nutné previesť povrchovú úpravu vozoviek rozprestretím nového živičného krytu, kde bude možné upraviť oblúky (body dopravnej kolízie). Smerové pomery týchto komunikácií sú nevyhovujúce. Vyskytuje sa niekoľko bodových závad spočívajúcich v malých polomeroch oblúkov.

Miestne komunikácie obce tvoria doplňujúcu dopravnú sieť. Takmer v celom rozsahu sa pripájajú na hlavnú dopravnú os a svojím charakterom obslužných komunikácií zabezpečujú spolu s upokojenými ulicami prístup takmer ku všetkým jestvujúcim objektom. Celú cestnú sieť v intraviláne i v extraviláne katastrálneho územia dopĺňajú poľné cesty spevnené a nespevnené.

Existujúca sieť miestnych komunikácií – rekonštrukcia.

V návrhu ÚPN obce sa miestne komunikácie čiastočne ponechávajú v pôvodnom stave. V prípade návrhu doplnenia komunikácií o pešie a cyklistické trasy, doplnenia plôch pre statickú dopravu, budú komunikácie rekonštruované v rozsahu potrebnom pre bezpečnú a plynulú cestnú premávku, podľa potreby a možností investora (obec Vavrečka).

Sieť miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe - zberných a obslužných bude zrekonštruovaná na komunikácie vo funkčnej triede C2, C3 a D1 v kategórii MO a MOU 8/40, 6,5/40, MO 4,5/40 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery. V stiesnených pomeroch budú použité modifikované kategórie.

U jestvujúcich komunikácií obojsmerných je potrebné dodržať minimálnu šírku jazdného pruhu 2,75 m, t.j. celkovú šírku vozovky min. 5,5 m – MO6,5/40. U komunikácií, kde priestorové pomery nedovoľujú cestu upraviť na požadovanú šírku pre obojsmerné komunikácie alebo svojím charakterom nevyžadujú rekonštrukciu (ulice na konci zástavby), je nutné preradenie do kategórie upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 potrebnej šírky. Prípadné zaslepenia trás riešiť v zmysle platných noriem. Pri rekonštrukcii je potrebné novú dopravnú situáciu doplniť dopravným značením.

Návrh

V územnom pláne je navrhovaná kategória zberných a obslužných komunikácií v zmysle STN 736110/01 a STN 736102 nasledovne:

- jestvujúce zberné komunikácie upraviť na požadovanú kategóriu C2 MO 7,0/50,
- ostatné jestvujúce obslužné komunikácie upraviť na požadovanú kategóriu C3 MO 6,5/30 a v stiesnených podmienkach na kategóriu C2 MO 5,5/30,
- novonavrhované obslužné komunikácie realizovať v kategórii C3 MO 6,5/30.

Komunikácie sú navrhnuté v priamke, resp. v oblúkoch s polomerom zodpovedajúcim kategórii cesty.

Navrhované miestne komunikácie budú dopĺňať existujúcu sieť komunikácií a zabezpečovať obsluhu v navrhovaných rozvojových lokalitách obce Vavrečka.

Výstavba miestnych komunikácií v navrhovanej zástavbe - zberných a obslužných, je navrhovaná vo funkčnej triede B3, C2, C3 v kategórii MZ8/50, MO a MOU 6,5/40, MOU 4,5/30 s prepojením na existujúcu sieť MK a na cestu II/520.

Riešené sú na záberovom území jednotlivých rozvojových plôch.

Regulačný celok 24, 26, 27, 28, 29

Lokalita je situovaná v západnej časti územia obce, v náväznosti na jestvujúcu zástavbu rodinných domov a miestne komunikácie. Predstavuje výstavbu nízkopodlažných rodinných domov, v uličnej obojstrannej zástavbe. Navrhovaná cestná sieť v danej lokalite uličnej zástavby RD má dĺžku ciest cca 3300 m a medzi sebou tvoria vzájomné prepojenia. Riešené komunikácie sú funkčnej triedy C3 MO 6,5/40 ako obojsmerné s dvoma jazdnými pruhmi a výškovo oddeleným chodníkom, zeleným pásom, s odvodnením do dažďovej kanalizácie resp. do rigolu a terénu. Celková šírka dopravného priestoru medzi pozemkami je min. 8,5 m. Šírku stavebnej čiary dodržať v zmysle platných vyhlášok. Pred každým stavebným pozemkom sa

navrhuje vjazd min. šírky 4 m. Parkovanie sa navrhuje na vlastnom pozemku RD mimo dopravného priestoru.

Z južnej strany od KBV, ďalej medzi celkami 24 a 26, pokračujúc pozdĺž východnej strany novej IBV, je navrhovaná trasa zbernej komunikácie tr.C2 kategórie MZ 8/50. Komunikácia zbiera dopravu z ostatných prístupových komunikácií KBV, IBV, ktoré sú na ňu pripojené a odvádza smerom k ceste II/520. Veľkosť navrhovaných plôch zástavby sa premietne aj do intenzity dopravy, čo by znamenalo v čase ranej a poobedňajšej špičky problémové výjazdy z prístupových komunikácií na zbernú komunikáciu. Preto je v trase zbernej komunikácie navrhnutá okružná križovatka, so štyrmi vetvami, jednopruhovými vjazdami/výjazdami oddelenými deliacimi ostrovčekmi a jedným samostatným odbočovacím pruhom. Návrh okružnej križovatky a následný nový výjazd na cestu II/520 umožní pripojenie časti najbližšej existujúcej zástavby rýchlejšie prepojenie s hlavnou dopravnou osou. Najbližší súčasný výjazd (od navrhovaného) z miestnej komunikácie na cestu II/520 bude zrušený. Miestna komunikácia bude ukončená slepo, s napojením na ostatnú sieť komunikácií v blízkosti MOK, t. j. v blízkosti nového vjazdu a výjazdu na cestu II/520.

Regulačný celok 28 - občianska vybavenosť

Plocha občianskej vybavenosti je umiestnená v strede plánovanej IBV, s dopravným prepojením na celú IBV miestnymi obslužnými komunikáciami.

Počet dvojpodlažných objektov pre občiansku vybavenosť - predpoklad 4, s celkovou úžitkovou plochou okolo 950 m²

Návrh statickej dopravy – plocha pre 48 stojísk Počet parkovacích miest bude bližšie špecifikovaný v prípravnej projektovej dokumentácii. V súčasnosti nie je možné vzhľadom na sústavne meniace podmienky podnikania a výstavby presne špecifikovať objekty občianskej vybavenosti.

Regulačný celok 25 – KBV

Lokalita je situovaná v juhozápadnej časti zastavaného územia obce v náväznosti na novonavrhovanú zástavbu rodinných domov – IBV a občiansku vybavenosť – reg. celok 24,,26, 27,28, 29. Dopravne je napojená cez prístupovú skľudnenú komunikáciu D1 MOU 4/30 na C2 MO 8/40, následne na navrhovanú zbernú komunikáciu B3 MZ 8/50, ktorá zbiera dopravu z KBV a IBV a následne privádza na cestu II/520.

Navrhnuté sú parkovacie plochy (STN 73 6110), v min rozsahu pre plánovanú výstavbu 3 obytných viacpodlažných domov, s predpokladaným rozdelením bytov

Počet 1 izbových bytov: 1 byt na každom podlaží – 1x4x3 = 12 bytov

Počet 2 izbových bytov: 1 byt na každom podlaží – 1x4x3 = 12 bytov

Počet 3 izbových bytov: 1 byt na každom podlaží – 1x4x3 = 12 bytov

Odhad parkovacích miest pre KBV je 96. Bližšie budú plochy špecifikované v prípravnej projektovej dokumentácii pre výstavbu KBV.

Regulačný celok 30 – plocha priemyselnej výroby a výrobných služieb

Jestvujúca priemyselná zóna obce Vavrečka je dopravne napojená na cestu II. triedy – II/520. Rozšírenie zóny o novú plochu nemá vplyv na toto pripojenie. Na samotnej ploche určenej pre priemysel, je predpoklad vytvorenia cca 48 miest pre odstavenie vozidiel zamestnancov. Do priemyselnej zóny je potrebné zriadiť samostatné cestičky pre cyklistov a peších, oddelené od automobilovej dopravy, nakoľko vzdialenosť zo zastavanej časti obce do priemyselnej zóny je 1500 m a pri očakávanej rastúcej intenzite automobilovej aj cykloturistickej dopravy je pohyb peších a cyklistov po ceste II/ 520 nežiadúci.

Odvodnenie ciest.

Jestvujúce odvodnenie v celej obci je do terénu a rigolov, ktoré treba vzhľadom na konfiguráciu terénu a rôzne spádovanie ciest prehodnotiť. Odvodnenie navrhovaných cestných komunikácií sa navrhuje do rigolov, žlabov a dažďovej kanalizácie.

4.1.5 Hromadná doprava

Hromadnú dopravu pre obec, ktorá je zamestnanosťou, školami a podobne naviazaná hlavne na mesto Námestovo, prípadne na okolité obce, zabezpečuje sieť liniek SAD.

Obec nemá autobusovú stanicu. Pre potreby zabezpečenia dochádzky z obce do cieľového miesta, slúži obyvateľom 5 autobusových zastávok. Po ceste II/520 je vedená ťažisková verejná autobusová doprava SAD, na tejto ceste sú situované 4 autobusové zastávky – 2 pri futbalovom ihrisku a dve pri priemyselnej zóne (vždy po jednej na každý smer). Piata zastávka je pri obchode v obci a slúži pre jeden smer.

Podľa dostupných údajov SAD Liorbus a.s. Námestovo (online cestovný poriadok www.cp.sk) hromadná doprava predstavuje toho času pravidelné obojsmerné linky za 24 hod :

- Linka 507 403 16 (18, 20,40, 68) Námestovo – Vavrečka - Lokca -Novoť
- Linka 510 410 2 (36, 44) Ružomberok - Námestovo
- Linka 507 414 24 (40, 44, 38, 54, 64,2,12,16) Námestovo – Lokca - Oravská Lesná
- Linka 503 419 23 (7,27,37,39,48,1,5) Istebné–Dolný Kubín–Oravský Podzámok -Námestovo
- Linka 510 402 6 (8,40,20,10) Trstená – Námestovo –Dolný Kubín – Kraľovany – Martin -Žilina
- Linka 507 416 34 (56,6,18) Námestovo – Lokca - Lomná
- Linka 507 402 3 (2,4) Námestovo – Oravská Lesná - Nová Bystrica - Žilina
- Linka 507 413 20 (24,26,30,2,10) Námestovo – Oravský Podzámok – Dolný Kubín - Kraľovany
- Linka 507 417 28 (2) Námestovo – Beňadovo – Mútne/Duľov
- Linka 507 429 9 (3) Zákamenné – Lokca – Námestovo – Tvrdošín

zabezpečuje súkromná autobusová doprava :

- Linka 507 512 2 Námestovo - Vavrečka - Banská Bystrica
- Linka 507 503 2 Námestovo - Vavrečka – Vrútky - Žilina

Bližšie údaje o počtoch cestujúcich, sezónnej vyťaženosti spojov a zastávok nie je známa.

Návrh

Autobusové zastávky budú zrekonštruované v zmysle platnej STN 73 6425. Zastávky budú v rámci možností pozemkov vedľa cesty II / 520 upravené tak, že sa zriadi samostatný zastávkový pruh na zastavovanie mimo priebežného jazdného pruhu komunikácie. Každá zastávka bude mať plochu pre nastupovanie a vystupovanie z autobusu a autobusový prístrešok. Ku nástupnej ploche každej zastávky bude po bezpečných trasách v rámci možností plôch okolo komunikácií v zastavanom území i mimo neho, privedený chodník pre peších.

V náväznosti na rozširovanie IBV a tým i rozširovanie intravilánu obce je potrebné riešiť množstvo i rozmiestnenie autobusových zastávok pre časovú dostupnosť 5 minút, t.j. cca 400 m. V rámci obslužnosti novej plochy pre IBV, sú v trase zbernej komunikácie navrhnuté dve autobusové zastávky, každá pre jeden smer, s vlastným zastávkovým pruhom, nástupišťom a prístreškom. Ku zastávkam budú dovedené pešie trasy z hlavných dochádzkových smerov.

4.1.6 Statická doprava

V obci existuje takmer v plnej miere bytová výstavba vidieckeho charakteru. Pre jej potreby je garážovanie a odstavovanie vozidiel vyriešené v rámci objektov rodinných domov alebo samostatnými garážami resp. odstavňými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Tieto zásady budú uplatňované i na plochách novej bytovej výstavby v návrhovom i výhľadovom období.

Pri existujúcej zástavbe bytových domov sa nachádzajú jestvujúce parkoviská, počet parkovacích miest je podľa počtu bytov, narastajúceho počtu automobilov a platnej STN 73 6110 nevyhovujúci, preto je potrebné dobudovať nové parkovacie plochy v centre obce, kde sa nachádza základná škola 1-4, telocvičňa, jedáleň, multifunkčné ihrisko a bytový dom. Tu je vytvorených okolo 10 miest na parkovanie pozdĺž krajnice, čo je pre potreby zariadení občianskej vybavenosti a služieb nepostačujúce.

Súčasnú rozmiestnenie parkovacích miest v obci a návrh

Názov	Jestv. parkovacie miesta	Návrh parkovacích miest (navýšenie)
• cintorín, obchod	9 parkovacích miest+BUS	0 parkovacích miest
• ZŠ 1-4, bytovka, ihrisko	6 parkovacích miest	34 parkovacích miest
• obecný úrad	8 parkovacích miest	0 parkovacích miest
• kostol, ZŠ	20 parkovacích miest	0 parkovacích miest

• futbalové ihrisko	0 parkovacích miest	Min 20 parkovacích miest
• KBV r.č.	0 parkovacích miest	96 parkovacích miest
• priemyselná zóna	0 parkovacích miest	50 parkovacích miest

Návrh

Počet požadovaných parkovacích miest pre výhľad je podľa STN 736110 pri stupni motorizácie 1:3,5 zabezpečiť pre bytové domy na 1 b.j. jedno parkovacie alebo garážové státie.

Potreba budovania parkovacích a odstavných plôch je nutná v návaznosti na súčasný stav na všetkých miestach novovznikajúcich prevádzkarní, objektov občianskej vybavenosti a ostatných spoločenských aktivít, športovo – rekreačných aktivít, ako i výstavby bytových domov a inej komplexnej bytovej výstavby. Pri nových podnikateľských aktivitách, alebo pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

V zmysle návrhu statickej dopravy je potrebné vytvoriť priestorové podmienky pre dobudovanie odstavných a parkovacích plôch na verejných priestranstvách, najmä v centrálnej časti obce, kde sa predpokladá vytvorenie parkovacích plôch v rámci celkovej rekonštrukcie miestnej komunikácie.

4.1.7 Pešie a cyklistické komunikácie

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť zväčša nevyhovujúcich chodníkov pozdĺž hlavnej dopravnej trasy v obci – OcÚ kostol, škola. Chodníky sú lemované zelených plôch okolo potoka, ktorý je osou v existujúcej zástavbe. Ich povrch je betónový, živičný, šírka je zväčša nevyhovujúca cca 1 m.

Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, základnej školy, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rekonštrukcie upraviť šírko, opraviť konštrukčne aj s vytvorením rozptylových plôch a bezbariérových trás a priechodov, v zmysle platných STN a TP.

V obci Vavrečka cyklisti nemajú samostatné cestičky pre pohyb, plne využívajú miestne komunikácie, poľné cesty a cestu II/520.

Obcou prechádza Oravská cyklomagistrála č. 006, ktorá prechádza chránenou krajinnou oblasťou Horná Orava, dolinou rieky Bielej Oravy, cez obce Zákamenné, Breza a Vavrečka, smerom na Oravskú priehradu. Cyklomagistrála vedie väčšinou po existujúcich cestách, neoddelená od automobilovej dopravy.

Návrh

Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky pre peších, do priemyselnej zóny samostatnú cestičku pre peších v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie.

V súlade s „Národnou stratégiou rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR“ je plánovaná realizácia oddelenej trasy Oravskej cyklomagistrály súběžne s cestou II/520 v územnoprávných hraniciach obce Vavrečka. V obci sú navrhované trasy cestičiek pre cyklistov s oddychovými plochami, ktoré doplnia hlavnú trasu o možnosť odbočenia a návštevy zaujímavých miest v okolí obce (biokoridor Oravská priehrada, Morový kríž).

V zastavanom území obce Vavrečka, tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc južným smerom k cieľom v prírode, za obcou. Tam už po existujúcich poľných cestách pokračujú cyklotrasy ako obojsmerné.

Juhozápadným smerom sa trasy pripájajú na hlavnú obojsmernú cestičku pre cyklistov. Táto je navrhovaná v novej IBV – riešené celky 24, 26, 27, 28, 29, ako samostatná trasa pozdĺž zbernej miestnej komunikácie. Od komunikácie ju bude deliť zelený pás a cestička pre peších. Po hlavnej trase sa cyklista dostáva zo zastavaného územia okrajom IBV, cez navrhovanú kruhovú križovatku až na priechod cez cestu II/520. Následne sa trasa napája na Oravskú cyklomagistrálu. Z magistrály je ešte plánovaná odbočka cyklotrasy na sever, po existujúcej ceste okolo ihriska smerom k Morovému krížu a jej znovupripojenie na magistrálu.

Celkom je v obci, v jestvujúcej zástavbe navrhovaných 1340 m jednosmerných cestičiek o šírke 1,5 m a 350 m obojsmerných cestičiek pre cyklistov v šírke 3,0 m.

V novej IBV je navrhovaných 1200 m obojsmerných cestičiek pre cyklistov v šírke 3,0 m.

V obci ako súčasť magistrály - pozdĺž cesty II/520 je navrhovaný obojsmerný úsek na prepojenie trás sever a juh obce – v dĺžke 430 m, šírke 3,0 m (od priechodu cez cestu II/520 po autobusovú zastávku pri ihrisku).

Na doplnenie trasy a bezpečný pohyb cyklistov od autobusovej zastávky pri ihrisku až po priemyselnú časť obce, je potrebné zriadiť obojsmernú trasu v dĺžke 1500 m, šírke 3,0 m (súčasť Oravskej cyklomagistrály).

Takto zokruhované cestičky pre cyklistov prinesú nielen bezpečnosť pre pohyb cykloturistov, obyvateľov obce zamestnaných v priemyselnej zóne, ale aj pre ostatných účastníkov cestnej premávky na ceste II/520. Trasy napojené na Oravskú magistrálu sprístupnia cykloturistom zaujímavosti a plochy pre oddych v okolí obce Vavrečka, čo prispeje k zvýšeniu atraktívnosti magistrály.

4.1.8 Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z.z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $L_{aeq} = 60\text{dB}$ a v noci $L_{aeq} = 50\text{dB}$.

Podkladom pre výpočet hlukovej záťaže boli výhľadové dopravno-technické údaje z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2010 (tabuľka č. 1).

sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%nákl. aut
		nákl.	osobné aut.	motocykle	vozidlá	
II/520 (91200) smer Krásno n/K – Suchá Hora	2005	786	3259	12	4057	19,37 %
	2010	972	3185	25	4182	23,24 %

Hlavná dopravná záťaž je na ceste II/520, pričom v zastavanom území má intenzita dopravy na tejto ceste bezprostredný negatívny dopad na kvalitu životného prostredia obce – hluk, prašnosť, vibrácie.

Opatrenia na zníženie negatívnych účinkov z dopravy.

Zníženie negatívnych vplyvov z dopravy sa navrhuje v zastavanej časti obce riešiť výsadbou izolačnej zelene vysokej i nízkej pozdĺž cesty, tam, kde to dovoľujú šírkové pomery pozemkov.

VÝPOČET VZDIALENOSTI IZOFONY NA DOPRAVNOM ÚSEKU CESTY 000520						
od účinkov cestnej dopravy podľa metod. pokynov min. dopravy sčítací úsek 91200						
hladina hluku	$L_A =$	50,0	55,0	60,0	65,0	dB(A)
intenzita dopravy	$M =$	972	972	972	972	voz./24h
podiel voz. > 5t	$N =$	23,24	23,14	23,14	23,14	%
maximálna návrhová rýchlosť	$v_{max} =$	50	50	50	50	km/h
výpočtová rýchlosť	$v =$	50	50	50	50	km/h
priemer. hodinová intenzita	$n =$	57,71	57,71	57,71	57,71	voz./h
Faktor sklonu	$F_2 =$	1,15	1,15	1,15	1,15	
Faktor rýchlosti	$F_1 =$	2,42	2,42	2,42	2,42	
	$X = F_1 * F_2 * F_3 * n$	160,18	159,70	159,70	159,70	
Základná ekvivalentná hladina hluku	$L_{aeq} =$	50,1	55,1	60,1	65,1	dB(A)
Vzdialenosť izofony	$d =$	169	63	21	6	m

Prekročenie prípustných hodnôt hluku z dopravy

- podľa Nariadenia vlády SR č.40/2002 zo dňa 16.1.2002 o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami, vykonané prepočty ukazujú, že dopravné zaťaženie na prieťahu cesty II/520 (zostatková doprava s podielom 23,14% obslužnej nákladnej dopravy nevyvolá prekročenie prípustných hodnôt 60 dB(A). Vzďialenosť dennej hladiny 60 db(A) od cesty je 21m.

4.1.8.1 Ochranné pásma

Pre cestné komunikácie v nezastavanom území obce platia ochranné pásma v zmysle zákona č. 8/2009 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky k zákonu o pozemných komunikáciách č.35/84 Zb.: - cesta II. triedy v nezastavanom území obce 25 m od osi vozovky

V zastavanom území obce dodržať ochranné pásma pozdĺž komunikácií v zmysle vyhlášky pre civilnú ochranu pre prejazdnosť komunikácií a proti zavaleniu (zák. č. 42/94 Zb. s vykonávacími vyhláškami) o civilnej obrane. Šírka OP = $(v1 + v2)/2 + 6$. Táto šírka je na zberných komunikáciách v obci zachovaná.

4.2 VODNÉ HOSPODÁRSTVO

4.2.1 Zásobovanie pitnou vodou

Obec Vavrečka má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe a v prenájme Oravskej vodárenskej spoločnosti (OVS) Dolný Kubín a.s. nasledovne:

- v správe OVS a.s je 2,8km, počet prípojok 118
- v prenájme je 4,9 km, počet prípojok 144.

Rozvodná sieť vodovodu je DN 100 z materiálu PVC tl. a PE. Vodovod v obci má dve tlakové pásma - vodovodné rády 1 a 2. Na vodovode sú osadené hydranty DN 80, ktoré zabezpečujú požiaru vodu pre obec.

Vodné zdroje pitnej vody

Verejný vodovod v obci je zásobovaný z dvoch zdrojov a to :

- vodné zdroje pitnej vody Javoriny č.1-3
- Oravský skupinový vodovod v správe OVS.a.s.

Vodné zdroje Javoriny sú v prenájme. Výdatnosť zdrojov Javoriny č.1-3 v roku 2012 : min: 1,1 l/s a priem. 1,4 l/s a kapacita 1,1 l/s . Vodný zdroj Javoriny č. 1-3 zásobuje vodou vodojem 2 x 100 m³ v Správe OVS a.s / , ktorý je zásobovaný aj z Oravského skupinového vodovodu.

Ochranné pásma vodného zdroja Javoriny č.1-3 - PHO I. a II. stupňa boli určené rozhodnutím Okresného úradu v Námestove, odbor ŽP D.Kubín č. 2001 /01181/k dňa 3.10.2001.

V katastri obce je aj vodný zdroj Vavrečský – pre mesto Námestovo , ktorý sa podľa Územného plánu Veľkého územného celku Žilinského kraja – zmeny a doplnky č.4 z marca 2011 vylučuje z vodných zdrojov .

Návrh

Hydrotechnické výpočty zásobovania vodou pre navrhované územie

V roku 2013 obec uvádza počet obyvateľov 1455.

Výpočet potreby vody je prevedený podľa Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006.

Výsledný variant návrhu je nárast pre obyvateľstvo do r. 2035 na 2 218 obyvateľov a rozšírenie priemyslu v regulačnom celku 30.

Výpočtová potreba vody:

a) pre obyvateľstvo:

Priemerná denná potreba vody pre obyvateľstvo: $Q_{dp} = 2\,218 \times 0,145 = 321,61 \text{ m}^3/\text{deň} = 3,722 \text{ l/s}$.

maximálna potreba vody pre obyvateľov: $Q_{d \max} = Q_{dp} \cdot k_d = 321,61 \times 1,6 = 514,576 \text{ m}^3/\text{deň} = 5,955 \text{ l/s}$

hodinová maximálna potreba vody pre obyvateľstvo: $Q_{hod. \max} = (321,61 : 24) \times 1,6 \times 1,8 = 38\,593,20 \text{ l/h}$

b) pre sociálnu vybavenosť (školsťvo, verejnú správu)

Potreba vody na žiaka základnej školy 25 l/deň, na učiteľa/26 uč./- 60l/deň, na dieťa v materskej škole 60l/dieťa a deň, v správe 60l/na zamest. a deň.

Priemerná denná potreba vody: $Q_d = 8,075 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,093 \text{ l/s}$.

maximálna potreba vody pre vybavenosť: $Q_{d \max} = 8,075 \cdot 1,6 = 12,92 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,149 \text{ l/s}$

hodinová maximálna potreba vody : $Q_{hod. \max} = (8\,075 : 24) \times 1,6 \times 1,8 = 378,515 \text{ l/h}$

c) pre občiansku vybavenosť/ osveťta, kultúra a telovýchova, verejne stravovanie , služby:

Priemerná potreba vody na pracovníka služieb, kultúry, služieb / prevádzky bez znečistenia / činí 60 l/deň, so znečistením alebo spotrebou vody – potreba podľa druhu , na cvičenca - športovca 60l/deň ,v stravovaní / pohostinstve/ cca 400 l/zam./deň, kultúrnych zariadeniach 5 l/os/deň pri využívaní 1x týždenne, ubytovaní -150 l/ lôžko

Priemerná denná potreba vody: $Q_d = 49,833 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,576 \text{ l/s}$.

maximálna potreba vody pre občiansku vybavenosť: $Q_{d \max} = 49,833 \cdot 1,6 = 79,732 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,922 \text{ l/s}$

hodinová maximálna potreba vody: $Q_{\text{hod. max.}} = (49833 : 24) \times 1,6 \times 1,8 = 5\,979,96 \text{ l/h}$

d) pre priemysel a poľnohospodárstvo:

Priemysel v návrhu nebude využívať pitnú vodu na výrobu, bude využívaná na potrebu , na ktorú je určená.

Priemerná denná potreba vody : $Q_d = 92,323 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,068 \text{ l/s}$.

maximálna potreba vody: $Q_{d \max} = 92,323 \cdot 1,6 = 147,716 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,709 \text{ l/s}$

hodinová maximálna potreba vody: $Q_{\text{hod. max.}} = (92323 : 24) \times 1,6 \times 1,8 = 11\,078,75 \text{ l/h}$

Denné množstvo potreby vody.

Spolu denné množstvo splaš. vôd pre:	Priemerná potreba vody(m ³ /deň)	Maximálna potreba vody(m ³ /deň)
Obyvateľstvo	321,61 m ³ /deň = 3,722 l/s	514,576 m ³ /deň = 5,955 l/s
Sociálna vybavenosť	8,075 m ³ /deň = 0,093 l/s	12,92 m ³ /deň = 0,149 l/s
Občianska vybavenosť	49,833 m ³ /deň = 0,576 l/s	79,732 m ³ /deň = 0,922 l/s
Výroba, priemysel a poľnohospodárstvo	92,323 m ³ /deň = 1,068 l/s	147,716 m ³ /deň = 1,709 l/s
Množstvo spl.vôd -výhľad obce	471 ,841 m ³ /deň = 5,461 l/s	754,944 m ³ /deň = 8,7377 l/s

Navrhované riešenie vodovodnej siete:

- preloženie zásobného potrubia :

V navrhovaných regulovaných celkoch 25, 26, 27 v ohľadom na navrhovanú IBV a KBV výstavbu je potrebné preloženie zásobných potrubí PE DN 100 a ocel. DN 80 a to do navrhovaných komunikácií a popri ramene vodného toku Adamky zaústenej do Vavrečky.

Okolo prírodného potrubia PE DN 100 / nakoľko bol vybudovaný v r. 2009 v rámci stavby „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu ,etapa I.“ s vecným bremenom / sa ponechá ochranné pásmo v predpísanej šírke 1,5m na obe strany.

- preloženie vodovodného potrubia podľa návrhu v projekte:

V regulovanom celku 04, preložka existujúceho vodovodu podľa projektu „Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu Etapa 2 –Stavebný súbor 66 Vavrečka –kanalizácia „, v celkovej dĺžke 66m s DN 100.

- rozšírenie vodovodného potrubia:

Do navrhovaných lokalít obce sa vybuduje vodovod a to :

- do navrhovaných regul. celkov 24,25,17 s napojením na existujúce zásobné a rozvodné potrubie z vodojemu 2x50 m³

- do ostatných regulovaných celkov aj priemyselnej časti z existujúceho zásobného a rozvodného potrubia zásobovaného z vodojemu 2x100 m³.

Vodovod bude prevedený z tlakových rúr plastových HDPE DN 100. V lokalitách, kde sa dá verejný vodovod po miestnych komunikáciách zokruhovať, navrhujeme tento vodovod zokruhovať v ostatnej zástavbe bude vodovod vetvový.

Vodovod bude zároveň spĺňať požiadavku na hasenie vodou podľa vyhlášky 699/ 2004 s osadením hydrantov DN 100 na potrubí, ktoré budú osadené aj na konci vetiev a budú slúžiť aj ako kalník alebo vzdušník.

Na potrubíach vetiev budú osadené v mieste napojenia napojeniach posúvače so zemnými súpravami - pre uzatvorenie jednotlivých vetiev pri poruchách a údržbe.

Novonavrhované potrubia budú z rúr HDPE o DN 110.

Ochranné pásma

Dodržiavať ochranné pásma verejného vodovodu podľa predpisu č.442/2002 Z. z. Zákon o verejných vodovodoch a

verejných kanalizáciách

Akumulácia pitnej vody

Pre verejný vodovod obce je akumulácia vo vodojemoch:

- 2 x 100m³ / v Správe OVS a.s / . Zásobovaný z vodných zdrojov Javorina I, II, III a z Oravského skupinového vodovodu, s kótami hladín – maximálna 702,5 m.n.m. a minimálna 699,2 m.n.m.

- 2 x 50m³ / v prenájme / , je zásobovaný len z Oravského skupinového vodovodu, s kótami hladín – maximálna 728,0 m.n.m. a minimálna 724,0 m.n.m.

Prívodné potrubie do vodojemov je HDPE DN 100. Zásobné potrubie z vodojemov je HDPE DN 100, z vodojemu 2x100 je PVC tl. DN 100 a oceľové DN 80.

V súčasnosti kapacita vodojemu postačuje.

Návrh

STN 73 66 50 a aj Úpravy vyhlášky č.684/2006 čiastka 261 MP SR z r. 2006 doporučuje, aby bola zabezpečená akumulácia vo výške 60 - 100 % z dennej potreby vody.

Posúdenie vodojemu :

Denná potreba vody:

Potreba vody -výhľad obce	471 ,841 m ³ /deň = 5,461 l/s	754,944 m ³ /deň = 8,7377 l/s
---------------------------	--	--

60% akumulácia vody z maximálnej potreby vody činí 452,96 m³ .

Uvedené potreby vody prekračujú min. požadovanú potrebu akumulácie 60%, preto je potrebné pre navrhované obdobie postupné dobudovanie vodojemu.

Zväčšenie akumulácie pitnej vody s výhľadom do r. 2035

Navrhujeme postupné rozšírenie existujúceho vodojemu 2x100 m³ o veľkosť 2x50 m³ – rozšírenie bude zohľadnené podľa dostavby priemyselnej časti / len na účel zásobovania pitnou vodou/ a jeho napojenia, nakoľko 60% potrebná akumulácia “ bez priemyselnej oblasti činí 364,33 m³.

Ochranné pásma

PHO je stanovené oplotením vodojemov.

Pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii dodržiavať ochranné pásmo v zmysle zákona č. č.442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Zb. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov. Ochranné pásmo vodovodného potrubia do priemeru 500 mm je 1,5 m na obidve strany od vonkajšieho okraja potrubia.

4.2.2 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

V obci Vavrečka nie je vybudovaná celoobecná splašková kanalizácia. V súčasnosti odpadové vody sú odvádzané do žúmp, čo nie je vyhovujúce.

V súčasnosti má obce Vavrečka spracovanú projektovú dokumentáciu (PD) pre stavebné povolenie „Zásobovanie vodou a kanalizácia Oravského regiónu ,etapa 2-SS 66 Vavrečka –kanalizácia a SS 67 Vavrečka ,kanalizačný zberač“ s odkanalizovaním obce a pripojením na ČOV Námestovo s kapacitou 46 000 EO.

Projekt „ Zásobovanie vodou a kanalizácia Oravského regiónu Etapa 2 –Stavebný súbor 66 Vavrečka –kanalizácia a Stavebný súbor 67 Vavrečka ,kanalizačný zberač“ vypracoval AQUA PROCON s.r.o. Brno bol schválený dňa 3.11. 2008.

Návrh

Oravská vodárenská spoločnosť Dolný Kubín a.s bude zrealizovať kanalizáciu podľa projektu „Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu Etapa 2 –Stavebný súbor 66 Vavrečka –kanalizácia a stavebný súbor 67 Vavrečka – kanalizačný zberač, ktorý je zakomponovaný do návrhu územného plánu obce a bude odvádzat' splaškové vody na ČOV Námestovo. Tento projekt je projektovaný s výhľadom do roku 2015 s Q d.m pre Vavrečku 14,81 l/s a zberač „A“ 15,63 l/s. Do navrhovaných regul. celkov bude rozšírenie splaškovej kanalizácie gravitačným ako aj tlakovým potrubím z navrhovaných čerpacích staníc.

Projekt „Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu Etapa 2 –Stavebný súbor 66 Vavrečka –kanalizácia rieši:

- SO 66.001 - stoky splaškovej kanalizácie /z PP kanalizačných rúr DN 300 o celkovej dĺžke 6 129,5m/
- SO 66.002 Odbočky pre domové prípojky
- SO 66.003 Opravy miestnych komunikácií po výkopoch

a stavebný súbor 67 Vavrečka – kanalizačný zberač :

- SO 67 001 ČS čerpacia stanica ČS-01 /so zbernou nádržou 800 l s dvoma čerpadlami s Q24 2,88 l/s ,Qč-9 l/s H= 8,5 m vs,P= 4 kW/,
- SO 67 002 Výtlačné potrubie/ celkovo dĺžka výtlačného potrubia 927,1m z materiálu PE a TLT DN 100 a 3m PE DN 80/
- SO 67 003 Kanalizačný zberač A /z PP kanalizačných rúr DN 150-500 o celkovej dĺžke 411,7m, kde sa výhľadovo počíta s napojením areálu PUNCH/.
- SO 67.004 Opravy miestnych komunikácií po výkopoch

V ÚPN navrhujeme vybudovanie novej splaškovej kanalizácie aj do navrhovaných regulovaných priestorov. Kanalizáciu navrhujeme gravitačnú a aj tlakovú .

Na kanalizácií v nových regulovaných celkoch navrhujeme tri nové prečerpávacie stanice:

- ČS 1v regulovanom priestore 23 s napojením výtaku do projektovaného zberača „A“ /SO 67 003/,
- ČS2 v regulovanom priestore 29 s napojením výtaku do projektovaného zberača „A“ /SO 67 003/ pri ČS 1
- ČS3 a pri regulovanom priestore 30 s napojením výtaku do projektovaného zberača „A“/ SO 67 003/ ako je v projekte uvažované .

Verejná, gravitačná, splašková kanalizácia bude prevedená z rúr kanalizačných DN 300. Na kanalizácií budú zriadené, pre údržbu typové, sútokové šachty. Výtaky z prečerpávacích staníc budú tlakovým potrubím HDPE zaústené do kanalizačných šacht gravitačnej kanalizácie projektovanej stoky „A“ - SO 67 003.

Pri dobudovaní kanalizácie aj o návrh pre všetky regulované celky bude potrebná rekonštrukcia SO 67 001 ČS čerpacia stanica ČS-01 so zvýšením výkonu čerpadiel alebo akumulácie splaškových vôd pre max. prítok 2x 8,73 l/s.

Výpočet množstva a znečistenia odpadovej vody.

Denné množstvo splaškových vôd.

Spolu denné množstvo splaš.vôd pre :	Priemerná potreba vody(m3/deň)	Maximálna potreba vody(m3/deň)
Obyvateľstvo	321,61 m3/deň = 3,722 l/s	514,576 m3/deň = 5,955 l/s
Sociálna vybavenosť	8,075 m3/deň = 0,093 l/s	12,92 m3/deň = 0,149 l/s
Občianska vybavenosť	49,833 m3/deň = 0,576 l/s	79,732 m3/deň = 0,922 l/s
Výroba, priemysel a poľnohospodárstvo	92,323 m3/deň = 1,068 l/s	147,716 m3/deň = 1,709 l/s
Množstvo spl.vôd -výhľad obce	471 ,841 m3/deň = 5,461 l/s	754,944 m3/deň = 8,7377 l/s

Pre navrhovaný rok 2035 je potrebné počítať na prítoku ČOV Námestovo s týmto množstvom splaškových vôd:

EO - podľa návrhu splaškových vôd – 5 207 EO

Prísun znečistenia na ČOV po dobudovaní kanalizácie obce aj pre navrhované lokality do roku 2035 bude nasledovný:

Denný prísun znečistenia BSK5 – 312,42 kg/deň

Denný prísun znečistenia RL – 650,875 kg/deň

Denný prísun znečistenia NL – 286,385 kg/deň

Denný prísun znečistenia CHSKCR – 624,84 kg/deň

Uvedené výpočtové hodnoty sú pre posúdenie výhľadovej potreby rozšírenia ČOV .

Intenzifikácia ČOV na požadovanú kapacitu 46 000 EO bola vybudovaná v stavbe "Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa 1" v období rokov 2006-2009 pre čistenie odpadových vôd z mesta Námestovo obcí kanalizácie vybudovanej v 1.etape a výhľad pre obce podľa Projektu „Zásobovanie vodou a kanalizácie Oravského regiónu Etapa 2.

Posúdenie rozširovania ČOV v správe OVS, a. s. Dolný Kubín do roku 2035 je potrebné podľa prítoku odpadových vôd všetkých napojených Obcí a mesta Námestovo .

Ochranné pásma

Dodržiavať ochranné pásma podľa predpisu č.442/2002 Z. z. Zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách - 1,5m potrubia na obidve strany.

4.2.3 Kanalizácia dažďová

Dažďové vody sú odvádzané povrchovými rigolmi do potoka a na terén.

Návrh

Dažďové vody z komunikácií z navrhovanej a existujúcej zástavby sa odvedú dažďovou kanalizáciou /s prečistením – zbavené ropných látok ,poprípade aj so zadržiavaním zvýšeného prítoku – spomaľovanie odtoku v retenčných nádržiach / do potokov Adamka a Vavrečanka cez výustné objekty. Potoky budú upravované vid. návrh protipodňovej ochrany a odtokových pomerov.

Dažďová kanalizácia bude prevedená z rúr kanalizačných ID DN 200 a 300. Na kanalizácií budú zriadené, pre údržbu typové, sútokové šachty.

Dažďové vody zo striech navrhovanej zástavby budú podľa možností zachytávané do vsakovacích blokov alebo napojené na dažďovú kanalizáciu.

4.2.4 Vodné toky

Cez územie Obce Vavrečka pretekajú potoky a to : Adamka, Vavrečanka, Uhliská ,Snehuliak a bezmenný prítok.

Potok Adamka preteká severo-západným smerom na pomedzí obcí Ťapešovo a Vavrečka, sprava sa oddeľuje vedľajšie rameno, ktoré pokračuje cez Vavrečku na sever a ústi do susednej Vavrečanky.

Hlavný tok Adamky sa západne od obce Vavrečka vlieva do vodného toku Biela Orava.

Vavrečanka je potok pretekajúci obcou Vavrečka. Nad obcou, sprava príberá prítok zo severného svahu Magurky ,následne sa stáča na sever, preteká obcou Vavrečka a na okraji obce príberá zľava vedľajšie rameno Adamky, potom sprava prítok Uhliská a bezmenný prítok . Potok Vavrečanka vteká do Bielej Oravy tesne pred Oravskou priehradou.

V katastri obce sú ešte potoky Snehuliak a Zlámaný potok.

Uvedené potoky spadajú do Povodia Oravy. Správca tokov je Slovenský vodohospodársky podnik š.p Piešťany.

Návrh

Pre ochranu pred povodňami s cieľom znížiť nepriaznivé dôsledky povodní na ľudské zdravie, životné prostredie, kultúrne dedičstvo a hospodársku činnosť navrhujeme:

- neodlesňovať územia nad obcou, kde sa zachytávajú maximálne zrážky
- v inundačnom území zákaz stavať objekty a iné stavby, budovať skládky, ťažiť zeminu, piesok a inak vykonávať terénne úpravy
- pravidelné povodňové zabezpečovacie práce napr. odstraňovanie prekážok obmedzujúcich plynulý odtok vody, odstraňovanie ľadových krýh a záatarás.

Ochranné pásma

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze tokov min. 10 m a pozdĺž kanálov a melioračných kanálov voľný nezastavaný priestor šírky 5,0 m ochranné pásmo od brehovej čiary v zmysle §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov.

4.2.5 Hydromelioračné zariadenia

V katastrálnom území obce Vavrečka je odvodňované územie troma hydromelioračnými systémami - odvodňovacími kanálmi v správe Hydromeliorizácie š.p a jedným zariadením /poľnohospodárske pozemky / s neznámym vlastníkom .

Hydromelioračné systémy - stavba „Odvodnenie pozemkov a ÚT Vavrečka :

- kanál krytý K1 (evid. č. 5303 043 002), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,120km,
- kanál krytý K2 (evid. č. 5303 043 003), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,143km,

- kanál krytý K3 (evid. č. 5303 043 004), vybudovaný v r. 1966 o celkovej dĺžke 0,516km. Odvodňovacie kanály majú ochranné pásmo 5m na obe strany.

Návrh

Všetky odvodňovacie kanály navrhujem vyčistiť od nánosov a náletových drevín.

Lokality, ktoré sú navrhované na území s hydromelioračnými zariadeniami musia rešpektovať hydromelioračné zariadenia (závlahové zariadenie a odvodňovacie kanály) a nezasahovať do nich stavebnou činnosťou.

Ochranné pásmo

Pre potreby údržby tokov ponechať pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze tokov min. 10 m a pozdĺž kanálov a melioračných kanálov voľný nezastavaný priestor šírky 5,0 m ochranné pásmo od brehovej čiary kanála v zmysle §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov a dodržať STN 73 6961 Križovanie a súběhy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami .

4.3 ENERGETIKA

4.3.1 Energetické zariadenia

Kat. územím obce Vavrečka prechádza koridor vzdušného elektrického vedenia 110 kV č. 7212 z katastrálneho územia Ťapešovo a druhá linka 110 kV vedenia č. 7213 z katastrálneho územia Horný Štefanov. Obidve linky končia v k.ú. obce Vavrečka distribučnej TR 110/22 kV rozvodni SSE Distribúcia a.s., ktorá je napojená dvoma vzdušnými 110 kV linkami, prechádzajúcimi z k.ú. Horný Štefanov.

Hlavným napájacím uzlom okresu Námestovo je 400/110 kV TR Liptovská Mara, z ktorej po 110 kV vedeniach cez uzol kV Mokrad sa privádza elektrický výkon do distribučnej TR 110/22 kV Vavrečka.

Z rozvodne prechádzajú cestou Vavrečka - Námestovo dve káblové VN linky, ktoré za cestou prechádzajú do vzdušného vedenia, ktoré napájajú el. energiou hornú Oravu.

Návrh

Známe zámery vyplývajúce z ÚPN VÚC ZK pre k.ú. obce Vavrečka:

V zámeroch, vyplývajúcich z ÚPN VÚC ZK pre k.ú. obce Vavrečka je pokračovanie 2x110 kV vedenie TR Vavrečka - TR Námestovo PP PUNCH. Tento zámer zatiaľ nebolo realizovaný.

4.3.2 Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Vavrečka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 1303, ktorá obchádza obec severným okrajom. Západným okrajom obce prebieha vzdušná VN linka č.1303 (AlFe6 3x50) na TV vysielateľ Magurka.

Z hlavnej trasy VN linky sú napojené existujúce TS vzdušnými VN prípojkami ako koncové TS.

Samotná obec je v súčasnosti napájaná zo 6 TS, ktoré sú rôznych typov a výkonov do 630 kVA.

Tabuľka distribučných trafostaníc nachádzajúcich sa v k.ú. obce Vavrečka:

Číslo TS / názov	typ	Výkon trafostatnic	Poznámka
TS 1 / Sídliisko	2-stĺpová	pre spracovanie výkon TS nebol poskytnutý vlastníkom SSE	
TS 2 / Obec 1	4-stĺpová		
TS 3 / PD	4-stĺpová		
TS 4 / OÚ	murovaná		
TS 5 / Obec 2	stožiar		
TS 6 / Vyšný koniec	2-stĺpová		
TS PUNCH		výkon TS nebol poskytnutý vlastníkom	TS napojená dvoma 22 kV VN linkami

Exist. NN rozvody obce, napojené z uvedených TS, sú prevážne vzdušné a závesnými káblami. Domové prípojky sú vzdušným vedením a závesnými káblami, resp. kábovým zvodom. Nové ulice sú napojené kábovým rozvodom, umiestneným v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých ulíc, v súběhu s ďalšími inžinierskymi sieťami.

Zhodnotenie súčasného stavu

Súčasne rozvody postačujú len pre terašiu zástavbu.

Pre plánovanú výstavbu je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a príslušné TS.

Stanovenie elektrického príkonu:

Merné zaťaženie na jednu bytovú jednotku bolo stanovené podľa Metodického pokynu riaditeľa divízie č. 2006001 – Zásady plánovania výstavby a rekonštrukcií sietí vysokého a nízkeho napätia, kde v bode 4.1 je uvedené:

- príkon bytových jednotiek:
  - 1,500 kVA ..... byty v bytových domoch s ústredným vykurovaním
  - 2,000 kVA ..... domy v oblastiach so zásobovaním plynom
  - 5,000 kVA ..... domy v oblastiach bez zásobovania plynom

Odber el. energie napriek plynofikácii domácnosti je vysoký. Vysoká spotreba el. energie ukazuje na využívanie elektrických bojlerov, elektrického náradia a el. spotrebičov aj napriek tomu, že v roku 2010 je spotreba el. energie nižšia oproti roku 2009. Vysoké odbory vyplývajú z prikurovaním cez elektr. spotrebiče, používaním elektr. bojlerov a rôzne elektr. náradie.

Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi na betónových stĺpoch s vodičmi AIFe a AES.

NávrhProjektové podklady

situácia

údaje SSE Dolný Kubín

text. podklady PD z OÚ

Spoločné elektrotechnické údaje

Rozvodná sústava

NN: 3 PEN ~ 50 Hz, 230/400 V / TN-C

VN: 3 ~ 50 Hz, 22 kV / IT

Ochrana pred zásahom el. prúdom:

Ochrana pred zásahom elektr. prúdom bude podľa STN 33-2000-4-41.

Stupeň dôležitosti dodávky el. energie : č.3 v zmysle STN 34 1610.

Dodávku el. energie nie je potrebné zaisťovať zvláštnymi opatreniami a môžu byť pripojené na jediný zdroj (prívod).

Energetická dilancia:

Pre výpočet nárastu odberu el. energie je počítané s nasledovnými hodnotami pre elektrifikáciu stupňa "B" a "C".

rodinný dom (RD), počítané s 50% el. vykurovaním	12 kW
rekreačný dom	8 kW
obchodná vybavenosť a služby s 50% el. vykurovaním podľa plošnej výmery -	90 W/m ²
	4 kW/ lôžko
Výrobné územie, zastavané 30% plochy	120 W/m ²

Počet domov a bytov v navrhovaných regulovaných celkoch UPN Vavrečka						
Reg. celok	Návrh			Spolu		
	Dom y	Ostat.(m ²)	Byty	Príkon Pi(kW)	β	Príkon Pp (kW)
04 BI	5		5	60	0,5	30
09 BI	5		5	60	0,5	30
10 BI	7		7	84	0,5	42
15 OV		2000		90	0,5	45
17 BI	9		9	108	0,5	54
24 BI	13		13	156	0,4	62
25 BH	3		36	300	0,3	90
26 BI	14		14	168	0,4	67
27 BI	54		54	648	0,3	194

28 OV		8147		367	0,5	183
29 BI	52		52	624	0,3	187
20 PRIEM		45500		1638	0,4	655
30 PRIEM		39900		1436	0,4	575
Spolu	162	8147	195	5739		2215
Výhľad						
23 BI	16		16	192	0,4	77
22 BH	3		36	300	0,3	90
31 L. vlek	1		1	50	0,8	42
Spolu	318	101694	417	11618		209

Súčasný príkon novej výstavby $P_p = P_i \times b = 2215 \times 0,8 = 1772 \text{ kW}$

Zdroje el. energie a VN vedenie

Plánovaná výstavba je rozdelená do blokov, pre ktoré je potrebné vybudovať nové VN a NN kabelové rozvody a nové trafostanice. Na navrhovaný stav zástavby navrhujem vybudovať 6 nových TS. Trafostanicu TS 6 navrhujem preložiť a zrealizovať ako kioskovú s výkonom 400 kVA. Existujúce trafostanice budú rekonštruované podľa potreby. Napojené TS budú káblovým vedením z exist. VN linky č. 1303, ktorá bude s postupom výstavby preložená do káblového vedenia v zelenom páse vedľa cesty.

Prehľad jestvujúcich a navrhovaných transformátorových staníc (TS)

Tabuľka distribučných trafostaníc:

Číslo TS / názov	typ	navrhovaný typ	Navrhovaný Výkon trafa
TS 1 / Sídliisko	2-stĺpová	bez zmeny	
TS 2 / Obec 1	4-stĺpová	bez zmeny	
TS 3 / PD	4-stĺpová	bez zmeny	
TS 4 / OÚ	murovaná	bez zmeny	
TS 5 / Obec 2	stožiar	bez zmeny	
TS 6 / Vyšný koniec	2-stĺpová	kiosková	250 kVA
Navrhované transformačné stanice (TS)			
TS 7 / lokalita „25“		kiosková	250 kVA
TS 8 / lokalita „27“		kiosková	250 kVA
TS 9 / lokalita „28“		kiosková	250 kVA
TS 10 / lokalita „29“		kiosková	250 kVA
TS 11 / lokalita „30“		kiosková	250 kVA
TS 12 / lokalita „21“		kiosková	250 kVA
TS 13 / lokalita „23“ – výhľad		kiosková	250 kVA

Sekundárna NN sieť

Objekty budú na el. energiu pripájané zo sekundárnej kábelovej NN siete. Tie budú umiestnené v chodníkoch a zelených pásoch jednotlivých nových ulíc, v súbehu s ďalšími inžinierskými sieťami. V zástavbe RD budú situované po jednej strane cesty, so spoločným prívodom pre 2 RD.

Sekundárna NN sieť bude kábelová, mrežová, napájaná z uvedených TS. Tým sa dosiahne prepojenie napájacích distribučných TS, dosiahne sa vylepšenie parametrov existujúcej NN siete a napájanie z viacerých strán.

4.3.2.1 Vonkajšie osvetlenie

Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných trafostaniciach. Rozvod je vzdušný samostatným vodičom AlFe. Ovládanie je prepojené s regulačným systémom obce.

Centrálne časti obce a nové ulice majú samostatný káblový rozvod a osvetľovacie stožiare.

Návrh

Nové komunikácie bude osvetľovaná sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Stožiarové svietidlá budú osadené energeticky úspornými výbojkami. Rozvody budú v trase kabelových NN rozvodov.

4.3.2.2 Ochranné pásma

Pre jednotlivé vzdušné VN a VVN vedenie v zmysle Zákona č. 251/2012 Z.z. je nasledovný rozsah ochranných pásiem vzdušného vedenia:

- VVN do 110 kV – 15 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia
- VN do 35 kV – 10 m od krajného vodiča na každú stranu vedenia
- pre izolované vonkajšie VN 22 kV vedenie je určené ochranné pásmo 2 m na každú stranu vedenia. VN kábel uložený v zemi má ochranné pásmo 1m na každú stranu vedenia.

V ochrannom pásme vonkajšieho el. vedenia a pod vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby a konštrukcie,
- b) pestovať porasty s výškou presahujúcou 3m, vo vzdialenosti
- c) presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby pri páde sa nemohli dotknúť el. vedenia
- d) uskladňovať ľahko horľavé a výbušné látky,
- e) vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť el. vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

V ochrannom pásme podzemného vedenia a nad týmto vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzanie trvalého porastu a jazdiť osobitne ťažkými mechanizmami,
- b) vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa el. vedenia zemné práce a činnosti, ktoré by mohli ohroziť el. vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadneby podstatne sťažili prístup k nemu.

4.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM, PLYNOM

4.4.1 Zásobovanie plynom

Zásobovanie obce Vavrečka zemným plynom je z jestvujúcej RS Vavrečka, umiestnenej v poli vedľa obce. RS Vavrečka je napojená na VTL plynovú prípojku DN 80 PN 4 MPa. Prípojka je vysadená z jestvujúceho VTL distribučného plynovodu DN 200 PN 4 MPa.

Pre zásobovanie obce je vybudovaná VTL/STL regulačná stanica plynu. Miestna sieť je v stredtlakovom prevedení. V súčasnej dobe je obec Vavrečka splynofikovaná na cca. 25 %.

Návrh

Návrh na zásobovanie zemným plynom musí zohľadňovať ustanovenia určené platnou legislatívou STN, vrátane ostatných záväzných predpisov a vyhlášok.

Musia byť tiež rešpektované dané skutočnosti, ako sú komunikácie, zástavba, terénne úpravy, spády terénu a podobne, pri dodržaní bezpečnostných predpisov a ochranných a bezpečnostných pásiem uvedených v Zákone o energetike č. 251/2012 Z.z.

Koncepcné nadväzujú na doposiaľ splynofikovanú časť v obci. V návrhu je plynofikácia riešená v rámci jestvujúceho zastavaného a mimo zastavané územie obce. Územný plán obce Vavrečka komplexne rieši zásobovanie plynom v novonavrhovaných rozvojových plochách bývania, pričom sa rešpektuje zákon č. 251/2012 Z. z. - ochranné a bezpečnostné pásma. V rozvojových plochách mimo kompaktnej zástavby, kde plynofikácia nie je ekonomicky výhodná (športovo-rekreačné plochy) preferovať energie z obnoviteľných zdrojov.

Najväčším odberateľom zemného plynu je príľahlá priemyselná zóna v areáli Punch Campus Námestovo, spol. s.r.o. pôsobia tam aj iné spoločnosti, ktoré nie sú priamo naviazané na výrobu spoločnosti Punch Campus: Počet zamestnancov 200. (SLC RALLY SPORTS s.r.o., EASTERN ELECTRONICS s.r.o, TFC CABLE ASSEMBLIES s.r.o., AWS- SLOVAKIA s.r.o., TONREC SLOVAKIA s.r.o.).

V obci sú vybudované STL plynovody na prevádzkový tlak PN 0,3 MPa. STL plynovody PN 0,3 MPa sú dispozične rozvedené tak že sú vytvorené dobré tlakové pomery v distribučnej sieti pre súčasťný a nový plánovaný rozvoj obce, vrátane prípadného rozšírenia priemyselnej zóny. V súčasnej dobe sú v obci pre odberateľov vybudované STL plynové prípojky-pripojovacie plynovody, sú zhotovené PE rúr, ukončené HUP a DRZ – Meracie a doregulačné zariadenia plynu na hranici pozemku odberateľov. Riešená časť stavby navrhuje systém zásobovania zemným plynom pre potreby novo navrhovaného územia. V projektovej dokumentácii je zakreslené rozšírenie STL miestnej distribučnej siete.

Priestorové uloženie navrhovaných sietí - križovanie a súbeh podzemných vedení bude v zmysle STN 73 6005.

Predpokladaná spotreba zemného plynu odvodená odborným odhadom od nožnej zástavby projektovaného územia a predbežného zamerania budúcich užívateľov jednotlivých častí územia.

Parametre vonkajšieho prostredia v zmysle STN 73 0540, STN EN 12831

Miesto : Vavrečka

Nadmorská výška: 650 m.n.m BpV

Teplotná oblasť: 4

Návrhová vonkajšia výpočtová teplota θ_e -18°C

Priemerná ročná vonkajšia teplota $\theta_{m,e}$ 8,8°C

Vonkajšia výpočtová teplota vo vykurovacom období $\theta_{e,s}$ -12°C

Priemerná vonkajšia teplota vo vykurovacom období $\theta_{e,s}$ + 3,7 °C

Spôsob transformácie: plynový spotrebič

Účinnosť výroby tepla η : 0,90

Palivo: zemný plyn

Výhrevnosť paliva B: 34,28 MJ/m³

Energia plynu = 1 (m³) *10.550*0.996 = 10.51 kWh= 37.83 MJ = 9035.13 kcal

Objemové prepočítavacie číslo: 0.996

Členenie budúcich jednotlivých etáp výstavby a ich predpokladaná spotreba plynu :

1. Varenie: 0 do 2 110 kWh/rok vrátane, približne od 0 do 200 m³/rok (priemer 180 m³/rok)
0,18 m³/hod
2. Varenie ohrev TUV: od 2 110 kWh/rok do 17 935 kWh/rok vrátane, od 200 do 1 700 m³/rok (priemer 180 m³/rok)
0,3 m³/hod
3. Varenie, ohrev vody a kúrenie v domácnosti:
17 935 kWh/rok do 68 575 kWh/rok vrátane, od 1 700 do 6 500 m³/rok vrátane (priemer 2 300 m³/rok)
1,8 m³/hod
4. Varenie, ohrev vody a kúrenie v bytovom dome-bytová jednotka:
8967 kWh/rok do 34287 kWh/rok vrátane, od 850 do 3 250 m³/rok vrátane (priemer 1100 m³/rok)
1,2 m³/hod
5. Umývanie osôb: 1,4 kWh/osobu= 0,133 m³/osobu
6. Príprava a výdaj jedál: 0,2 kWh/jedlo = 0,019 m³/jedlo
7. Upratovanie: 0,8kWh/100m² = 0,076 m³/100 m²

Napojenie jednotlivých rodinných domov riešiť samostatnými STL plynovými prípojkami so samostatnou reguláciou plynu , osadením vhodných typov domových regulátorov tlaku zemného plynu.

Ochranné a bezpečnostné pásma plynovodov.

V zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany od osi plynovodu na každú stranu. Ochranné pásmo na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia.

Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je 4m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm, 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, 8 m pre technologicke objekty (Regulačná stanica plynu).

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich vplyvov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

Bezpečnostným pásmom sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu

plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzďialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, v zmysle TPP 906 01 je vzdialenosť pre umiestnenie stávieb všetkých kategórií od plynovodu s projektovaným tlakom 300 kPa je 2 m (miestne siete STL rozvod plynu 0,3 MPa a NTL rozvod plynu 2,1 kPa)
- 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,

4.4.2 Zásobovanie teplom

Teplu vykurovanie, na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody sa získava:

- individuálne v rodinných domoch z kotlov na plynné a tuhé palivo

Návrh

Zásobovanie teplom v obci navrhujeme do roku 2025 zabezpečiť na báze ekologických zdrojov (biomasa, električka, tepelné čerpadlá, kolektory a pod.).

Občianska vybavenosť:

Pre objekty občianskej vybavenosti možno zobrať priemernú hodnotu 100 kWh / m² a rok podlahovej vykurovanej plochy objektu. V tejto hodnote je zahrnutá potreba tepla na ÚK aj TUV. Pozn.: 100 kWh / m² a rok = 0,36 GJ / m² a rok

4.5 TELEKOMUNIKÁCIE

4.5.1 Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia

Miestne rozvody sú prevedené metalickými káblami uloženými v zemi vedľa miestnych komunikácií. Okrajové časti mimo kábel siete sú napojené vzdušnými rozvodmi závesnými káblami. Telekomunikačné rozvody patria do primárnej oblasti Námestovo s digitálnou telefónnou ústredňou HOST Námestovo.

Riešené územie je pokryté signálom mobilných operátorov. Bezdrôtové telefónne spojenie zabezpečuje na území obce spoločnosť Orange Slovensko, a.s., Slovak Telekom a.s. a Telefónica Slovakia s.r.o.

Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén. Príjem TV signálu je zabezpečený televíznym vysielačom Magurka, nachádzajúci sa v k.ú. obce. Káblová televízia nie je k dispozícii.

Návrh

Vo výstavbe a v projektovej príprave sú dve trasy optického kábla, ktoré sa pripája na exist. opt. kábel pri 110 kV rozvodni. Jedna kopíruje ľavý okraj št. cesty smer Ťapešovo. Pri PD odbočuje vetva popri obecnej komunikácii, cez novú zástavbu blokov 24 a 25 a pokračuje do obce Ťapešovo.

Druhá trasa realizovaná DSI DATA s.r.o. bude zemným optickým SM 24 vl. káblom v HDPE rúre prechádza pravým okrajom št. cesty smer Ťapešovo na exist. betón. stĺp NN siete SSE. Odtiaľ pokračuje a rozvetňuje sa vzdušný káblový rozvod opt. kábla po obci k jednotlivým účastníkom. Rozvod z ekonomických dôvodov bude vzdušný po exist. stĺpoch SSE.

V nových trasách NN káblových rozvodov budú položené nové metalické (optické) káble miestnej telekomunikačnej a dátovej siete podľa poskytovateľa tejto služby. V trase VO budú uložené aj káble ozvučenia obecným rozhlasom. Rozvody budú smerované do centa obce, kde je Obecný úrad s rozhlasovou ústredňou.

Pri investičnej výstavbe je potrebné dodržať ochranné pásma telekomunikačných vedení:

- ochranné pásma diaľkových a spojovacích vedení je 1,5 m na každú stranu od trasy ich uloženia, 3 m do výšky a 3 m do hĺbky od úrovne terénu

- ochranné pásma miestnych telefónnych vedení je 1 m od trasy ich poklady.

Ochranné pásma sú vymedzené vyhláškou.

Vstupom nových spoločností na telekomunikačný trh sa zabezpečí v ďalšom období vytváranie konkurenčného prostredia, čo prinesie pre budúcich užívateľov rast kvality služieb a zároveň ich cenový pokles.

4.5.2 Obecný rozhlas

Existujúce rozvody obecného rozhlasu sú totožné s trasou vonkajšieho osvetlenia. Napojené sú z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.

5. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

5.1.1 Základné zložky životného prostredia

Najvýznamnejšími faktormi negatívne ovplyvňujúcimi životné prostredie skúmaného územia je aj hluk z cesty tr. II / 520 ktorá spája mesto Tvrdošín smerom na Oravskú Jasenicu ,Lokcu až do Krásna n Kysucou.

5.1.2 Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia

V obci a v jej bližšom okolí nie je žiadny významnejší zdroj priemyselného znečistenia ovzdušia a vody .Potenciálnym zdrojom znečistenia vody a pôdy je poľnohospodárska výroba v súvislosti s používaním agrochemikálií ,prípadne nedisciplinovanosťou pri rozvoze zneškodňovaní organických hnojív živočíšneho pôvodu.

Hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v oblasti je doprava a miestne vykurovacie systémy. Významným zdrojom znečistenia je:

1. Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technicky stav vozidiel).
2. Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočne čistenie ulíc, nedostatočne čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimne zaprašenie ciest.
3. Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi).
4. Minerálny prach zo stavenísk.
5. Veterná erózia z neupravených verejných priestorov a skládok sypkých materiálov.
6. Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.
7. Malé a stredné lokálne priemyselne zdroje, ktoré sú obvykle koncentrovane v priemyselných zónach sídiel

V obci nie je vybudovaná kanalizácia a z dôvodu rôzneho stavu bytového fondu nie je všade bezpečne zaistené zacytávanie a likvidácia tekutých odpadov,čím dochádza k znečisťovaniu miestneho potoka a spodných vôd.

Návrh

Územný plán obce nenavrhuje umiestnenie nového veľkého ZZO na území obce. Z hľadiska kvality ovzdušia budú nové objekty a prevádzky v území emitovať do ovzdušia znečisťujúce látky najmä v dôsledku vykurovania budov (v obci je zavedený plyn, ale mnoho domácností využíva aj kombinované vykurovanie s tuhým palivom), dopravnej obslužnosti obce automobilovou dopravou.

Územný plán obce v rozvojových lokalitách navrhuje vykurovanie plynom, ďalším energetickým zdrojom je elektrická energia. Nové zdroje z domácností na tuhé palivo (napr. kachle, kozuby) sú začlenené do kategórie malých ZZO. Z hľadiska návrhov prezentovaných v územnom pláne bude ich príspevok k znečisteniu ovzdušia malý.

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia,
- ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky

Na exaktné hodnotenie úrovne znečistenia ovzdušia v obci Vavrečka, je potrebné zriadiť monitorovaciu meraciu sieť na meranie úrovne znečistenia. Na základe výsledkov meraní je možno stanoviť podmienky ochrany ovzdušia a prípadne sprísnenie emisných limitov pre stacionárne zdroje a emisné limity a podmienky ochrany ovzdušia pre mobilne zdroje (automobilova doprava).

5.1.3 Odpadové hospodárstvo

Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 223/2001 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného

stavebného odpadu ktorý vzniká na území obce.

Obec Vavrečka nemá vypracovaný program odpadového hospodárstva. Odpadové hospodárstvo v obci je možné rozdeliť do skupín: odpad produkovaný obyvateľmi obce a malými prevádzkami v obci. Jednou z ciest ako by mohla obec problém s TKO riešiť je separovaný zber, ktorý v súčasnosti ešte uskutočňuje. Obec začala so separáciou v roku 2004, kedy sa podarilo odseparovať 5,73 ton triedeného odpadu. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma BOLECH a Technické služby Námestovo.

Obec nemá vytvorený zberný dvor, ale má v regulovanom celku č.16 umiestnený uzavretý kontajner do ktorého môžu obyvatelia obce nosiť vyseparovaný papier, sklo, plasty, železné kovy, autobatérie, textil a pneumatiky. Všetky vyseparované zložky sú zhodnotené ako druhotná surovina. Zhromažďované boli v kontajneroch, ktoré zabezpečuje obec a sú odváhané spoločnosťami zaoberajúcimi sa likvidáciou vyseparovaného odpadu na spracovanie.

Najväčší podiel skládkovaných odpadov tvorí zmesový komunálny odpad. K zhodnocovaniu biologicky rozložiteľných odpadov dochádza priamo u pôvodcov odpadu, u obyvateľov obce, ktorí využívajú tieto odpady na domáce záhradné komposty. V návrhu sa neuvažuje s vytvorením nového areálu kompostoviska a zberného dvora odpadov.

Významný podiel produkovaného odpadu predstavuje odpad z verejných priestranstiev.

Pri využívaní územia je nutné rešpektovať nasledovné zásady:

- Do riešeného územia neumiestňovať prevádzky tvoriace nebezpečný odpad.
- Komunálny odpad separovať
- Zabezpečiť správne nakladanie s nebezpečným odpadom.
- V území obce nezriaďovať skládky odpadu.
- Organický odpad kompostovať.
- Nepoužiteľné časti odpadu ukladať na regionálnej skládke komunálneho odpadu.

5.1.3.1 Iné odpadové vody

Odpadové vody z hnojísk a maštali sú samostatne zvádzané do žump. Ich likvidáciu zabezpečí majiteľ.

Dažďové vody zachytávajú prícestné priekopy a odtekajú terénymi priehlbami do rigolov.

Návrh

Stav kanálovej siete v súčasnej dobe nie je vyhovujúci. Mnohé z nich sú zanesené a zarastené, čo má nepriaznivý vplyv na odvádzanie vody z územia počas povodňových situácií.

Všetky odvodňovacie kanály navrhujem vyčistiť od nánosov a náletových drevín.

Rešpektovať nasledovné zásady starostlivosti o životné prostredie v obci:

- realizáciu navrhovaných rozvojových plôch podmieniť vybudovaním rozvodov verejných inžinierskych sietí (vodovod, plynovod, kanalizácia) s dostatočnou kapacitou a v potrebnom časovom predstihu – zabránenie znečisteniu podzemných vôd, ovzdušia,
- zabezpečiť kvantitatívne i kvalitatívne vyhovujúce hromadné zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou podľa požiadaviek NV SR č. 354/2006 Z. z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, ako aj hygienicky vyhovujúce zneškodňovanie splaškových odpadových vôd (budovanie kanalizácie) – inžinierske siete budovať v predstihu alebo súbežne s navrhovaným riešením,
- regulovať rozvoj obce tak, aby sa eliminovalo možné nežiaduce ovplyvňovanie chránených funkcií (bývanie, šport rekreácia,) prevádzkami nadmerne zaťažujúcimi životné prostredie hlukom, emisiami škodlivín a pachov (priemyselná výroba, poľnohospodárska výroba, výrobné služby, dopravné zariadenia),
- v prípade realizácie funkčných plôch priemyslu v dotyku s funkciou bývania môžu byť realizované len také výrobné činnosti, ktoré nebudú nadmerným zápachom alebo prachom znehodnocovať úroveň kvality bývania v tejto oblasti (betonárka, drevovýroba, kovovýroba, lakovne) vo vzdialenosti kratšej ako 300-500 m od obytnej zóny. Dodržanie dostatočných odstupových vzdialeností od závažnosti zdroja znečisťovania ovzdušia sa odporúča podľa prílohy E normy OTN ŽP 2 111:99,
- urbanizáciu územia usmerňovať s ohľadom na maximálnu ochranu existujúcej zelene a podzemných vôd,
- obmedziť podiel zastavaných a spevnených plôch vhodnou reguláciou,
- usporiadanie a konfiguráciu jednotlivých objektov navrhnuť tak, aby sa vylúčilo ich vzájomné tienenie a dodržali sa vo vnútorných priestoroch určených na dlhodobý pobyt ľudí vyhovujúce svetlotechnické podmienky podľa NV SR č. 353/2006 Z. z. o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na

- ubytovacie zariadenia,
- pri umiestňovaní živočíšnej výroby na plochách hospodárskeho dvora je potrebné postupovať tak, aby OP hygienické živočíšnej výroby neovplyvnilo funkčné využitie kontaktných navrhovaných plôch bývania, resp. ostatné funkcie,
  - v riešení odpadového hospodárstva navrhovať minimalizáciu vzniku odpadov, správne zneškodňovať odpady a maximalizovať podiel recyklovateľných surovín,
  - limity emisií a všetkých sledovaných látok vypúšťané do ovzdušia, ktoré boli evidované na príslušných orgánoch ochrany ovzdušia ku dňu 31.12.2012 považovať za maximálne limity všetkých znečisťujúcich látok vypúšťaných do vodných tokov alebo podzemných vôd, ktoré boli evidované na príslušných orgánoch ochrany vôd ku dňu 31.12.2012 považovať za maximálne
  - aktualizovať Program odpadového hospodárstva obce Vavrečka,
  - zabezpečiť zlepšenie využitia poľnohospodárskej pôdy návrhom protieróznych opatrení,
  - pri návrhu zástavby resp. iných aktivít v území rešpektovať všetky existujúce územia ochrany prírody.

5.1.3.2 Separovaný zber odpadov

Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov. Umiestnenie nových zariadení sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť.

Zvoz komunálneho odpadu z územia obce Vavrečka je zabezpečené zmluvným odberateľom na riadenú skládku komunálneho odpadu.

V obciach sa s realizáciou separovaného zberu začalo v roku 2005. V obci doposiaľ nie je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu).

5.1.3.2.1 Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

Umiestňovanie nových zariadení na zhodnocovanie odpadov sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť. Počet zariadení bude závisieť na ich kapacite tak, aby spolu mali dostatočnú kapacitu na zhodnocovanie všetkých uvedených odpadov na území obce.

5.1.3.2.2 Zloženie a produkcia odpadov

Produkcia komunálneho odpadu v obci Vavrečka v roku 2006 - 2008

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu N/O	Množstvo v t / rok 2006	Množstvo v t / rok 2007	Množstvo v t / rok 2008
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	310,46	330,22	350,53
20 01 01	Papier a lepenka	O			
20 01 02	Sklo	O	10,01	11,05	12,22
15 01 02	Obaly z plastov	O			
20 01 39	Plasty	O	2,21	3,42	5,43
15 01 05	Kompozitné obaly	O			
20 01 23	Vyradené zariadenia	O			
20 01 35	Vyradené elektrické a elektr. zariadenia	O	0,53	1,22	1,72
20 01 36	Vyradené elektrické a elektr. zariadenia	O	0,53	0,65	0,82
16 01 03	Opotrebované pneumatiky	O			
16 01 03	Opotrebované pneumatiky	O			
Celkom			323,74	346,56	370,72

Návrh

Jedným zo strategických cieľov rozvoja je komplexné riešenie problematiky ochrany a tvorby životného prostredia, vrátane zberu a triedenia domového odpadu a jeho likvidácia resp. zhodnocovania.

Komplexne riešenie tejto oblasti obci chýba. Stúpa produkcia odpadov a narastá ekonomická náročnosť ich likvidácie aj napriek zvýšeným aktivitám samosprávy, pretrvávajú problémy s „divokými“ skládkami. V súlade s výstupmi stratégie, obec potrebuje komplexné koncepčné a realizačné riešenie zberu a triedenia odpadov, jeho likvidáciu resp. zhodnotenie jeho zložiek – keďže ide o vidiecke prostredie prioritne likvidáciu a zhodnotenie jeho biologickej zložky.

Efektívne a ekologické nakladanie s odpadom v podmienkach obce znamená riešiť nielen jeho zneškodňovanie, ale aj účinnejšiu organizáciu zvozu, riadenie efektívnejšieho separovaného zberu (papier, plast, kov, sklo a kovy, estetizáciu a umiestnenie zberných miest, skvalitňovanie podmienok a dodržiavanie bezpečnosti pri nakladaní s odpadom pre občanov a organizáciu zabezpečujúcu separovaný zber. V snahe racionalizácie nakladania s odpadom územný plán navrhuje lokalizovanie zberných miest na pozemkoch obce a zberný dvor na vyseparované komodity a kompostovisko v severnej časti zastavaného územia obce.

V súčasnosti v obci nie sú zberné miesta na separovaný zber. V obci je kontajner (VOK), ktorý je súčasťou cintorína na zber zelene (biologicky rozložiteľného odpadu a KUKA nádoby (110 l) na zber komunálnych odpadov. Separovaný zber sa realizuje predovšetkým do zberových vriec.

Odpad zo žump sa bude postupne minimalizovať a predpokladá sa, že na konci návrhového obdobia budú všetky domácnosti napojené na verejnú kanalizáciu.

V rámci obce je navrhované:

- V ÚPN-O navrhujeme zabezpečenie ochrany vodných zdrojov vybudovaním kanalizácie s prípojkami v celej obci,
- V rámci IBV (rodinné domy) sa navrhuje systém zberu lokálny (každý držiteľ má vlastné zberové vrecia a zberné nádoby.
- Realizovať nakladanie s drobným stavebným odpadom a s oddelene vytriedeným odpadom s obsahom škodlivín.
- Odstránenie existujúcich a prevencia voči novo vznikajúcim čiernym skládkam (lokality vyznačené v mape). Permanentný monitoring a sanácia neriadených skládok.

5.1.4 Biota

Ochrana bioty ako zložky životného prostredia je riešená vo vzťahu k charakteru a jej významu. V riešenom území sa vyskytuje lesná stromová a bylinná vegetácia, nelesná stromová a krovinná vegetácie, trávo-bylinná vegetácia, vegetácia záhrad tvoriaca súčasť stavebných pozemkov a vegetácia mestského prostredia. Odporúčané opatrenia na ochranu sú zamerané na :

- dôsledné dodržiavanie podmienok ochrany lesnej vegetácie v zmysle zákona č. 326/2005 Zb. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- ochranu stromovej a krovinej vegetácie brehových porastov vodných tokov,
- výber druhov tráv pri zmene kultúry z omej pôdy na trvalý trávny porast zodpovedajúci daným pôdnym podmienkam a klimaxovej jednotke,
- postupnú premenu produkčných záhrad na záhrady oddychu a relaxu, pri sadovníckych úpravách verejných priestranstiev, obytných území a území vybavenosti maximálne využívať miestne druhy a obmedziť introdukované druhy,
- pre náhradnú výsadbu zelene sú určené jestvujúce plochy verejnej zeleň a navrhovaná plocha pri rímskokatolíckom kostole,
- výber druhov drevín pri výsadbe verejnej a krajinnej vegetácie zodpovedajúci pôdnym a klimatickým podmienkam,
- ochranu vodných tokov v zmysle vodného zákona č. 134/2010 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách ako prirodzeného ekosystému v krajine,
- pravidelné a mechanické odstraňovanie buriny a ničenie invázných druhov drevín,
- odstránenie nežiadúcich skládok rôzneho odpadu z území špecifikovaných ako ekologicky významný krajinný prvok a zabránenie vytvárania nelegálnych skládok odpadu na celom riešenom
- v území realizovať rekultiváciu všetkých neriadených skládok v k.ú. obce – viacvrstvovým zásypom s vhodnou zeminou, príp. štrkom a následnou úpravou plôch výsevom trávnatého semena.

5.1.5 Zeleň

5.1.5.1 Súkromná zeleň

Systém zelene v obci je tvorený súkromnou zeleňou. Súkromné záhrady sú väčšinou upravené a udržiavané. Určitým nedostatkom je prehustenosť výsadiel a výskyt hospodárskej zelene v predzáhradkách.

Návrh

Navrhujeme výskyt hospodárskej zelene v predzáhradkách nahradiť zeleňou okrasnou. Pre výsadbu hospodárskej zelene navrhujeme vyčleniť plochy za zastavanou časťou.

5.1.5.2 Verejná, izolačná a ostatná zeleň

Verejná zeleň sa nachádza na verejných priestranstvách, ako sú priestory okolia kostolov, obecného úradu, v strede obce, materskej školy, základnej školy, cintorína ,popri ceste a pod. Táto zeleň je pomerne k celkovej ploche dostatočne zastúpená. Niektoré úseky si vyžadujú doplnenie zelene a zdravotný rez drevín.

Pozdĺž miestnych komunikácií sa vo verejnom priestore nachádzajú pásy využívané na uloženie technickej infraštruktúry. Zeleň pri komunikáciách je v sídle na priemernej úrovni. Tvoria ju trávnaté pásy s výsadbou vzrastlej zelene. Zeleň pozdĺž kanálov a tokov je dostatočne zastúpená.

Návrh

Verejná zeleň

Verejnú zeleň navrhujeme doplniť a parkovo upraviť okolo potoka pretekajúceho cez stred obce.

Izolačná a vizuálna zeleň

Izolačnú a vizuálnu zeleň navrhujeme okolo navrhovanej športovej plochy a cesty II/ 520 cintorína.

5.1.5.3 Zeleň k náhradnej výsadbe

K náhradnej výsadbe navrhujeme plochu:

- pozdĺž cesty II/520 (mimo OP ciest),
- po obvode cintorína dosadiť ochrannú – vizuálnu zeleň,
- pri navrhovanom rozšírení športového areálu – lokalita 18

6. VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBYVACÍCH PRIESTOROV

6.1.1 Ťažba nerastných surovín

V katastrálnom území obce Vavrečka neevidujeme územie určené na ťažbu nerastných surovín.

6.1.2 Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory, staré banské diela

V rámci katastra obce nie sú evidované.

6.1.3 Svahové deformácie

V rámci katastra obce sú evidované. Zosuvy sú zaregistrované vo výkresoch č.1,č.2a č.3 v územnoplánovacej dokumentácii v grafickej časti.

6.1.4 Skládky

V rámci katastra obce evidujeme skládky odpadov , tak ako sú zakreslené vo výkresoch č.1,č.2 a č.3 v územnoplánovacej dokumentácii v grafickej časti.

7. VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

7.1.1 Záplavové územie

Pre toky v k.ú. obce Vavrečka nebol doposiaľ určený rozsah inundačného územia, v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. Do doby určenia inundačného územia sa v zmysle zákona o vodách v znení neskorších predpisov, vychádza z doposiaľ dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

V zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami sa v inundačnom území nesmú umiestňovať stavby

taxatívne vymenované týmto zákonom.

Návrh

Novú výstavbu v južnej časti regulačného celku č. 27 a v severnej časti regulačného celku č.26 je možné povoliť na území za podmienky dodržania ochranného pásma pozdĺž oboch brehov resp. vzdušnej päty hrádze tokov min. 10 m v zmysle §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov

7.1.2 Územie znehodnotené ťažbou, svahovými deformáciami

Na základe podkladov poskytnutých MŽP SR, Odbor štátnej geologickej správy, v severovýchodnej, juhovýchodnej a južnej časti katastrálneho územia obce Vavrečka sú evidované zosuvy.

Návrh

Novú výstavbu je možné povoliť na území, kde sú lokalizované zosuvy územia za podmienky podrobného geologického prieskumu a následnej stabilizácie svahu.

7.1.3 Chránené územia

V riešenom území sa nachádzajú tieto chránené územia, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu:

- severovýchodná časť k.ú – Chránená krajinná oblasť Horná Orava (CHKO)
- severovýchodná časť k.ú – Územie chránené v rámci medzinárodných dohovorov –Ramsarská lokalita Mokrade Oravskej kotliny,
- severovýchodná časť k.ú – Územie európskeho významu (ÚEV) - Ústie Bielej Oravy SKUEV0658
- severovýchodná časť k.ú – Chránené vtáčie územia (CHVÚ Horná Orava – SKCHVU008.

8. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP

Navrhovaná koncepcia funkčného využitia územia obce vychádza z existujúcej funkčnej štruktúry, z reálnych územno-technických daností, a z týchto ďalších koncepčných zásad.

V územnom pláne okrem plôch bývania navrhujeme plochy pre občiansku vybavenosť, technickú vybavenosť a šport. Podrobné zdôvodnenie navrhovaného riešenia záberu pôdneho fondu je v samostatnej textovej časti: *Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely a v grafickej prílohe (výkres č.08).*

Tabuľka: Bilancia predpokladaného použitia PP a LP na nepoľnohospodárske využitie:

Vavrečka	V zastavanom území (ha)	Mimo hranice súčasne zastavané územie (ha)	Záber celkom (ha)
Celkový záber	4,2225	44,0249	48,2474
z toho: PP	4,0553	39,0507	43,1060
z toho:			
orná pôda	1,6476	33,1378	34,7854
záhrady	2,1189	0,0000	2,1189
TTP	0,2888	5,9129	6,2017
z toho:			
najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda	2,9982	23,7962	26,7944
nepoľnohospodárska pôda	0,1672	4,9742	5,1414
Celkový záber lesných pozemkov	0,0000	0,0000	0,0000

9. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Návrh územného plánu obsahuje urbanistickú koncepciu, ktorá označuje spoločnú myšlienku a zámer ako usporiadať dedinu a stavať v nej tak, aby to nebolo len účelné ale aj pekné. Urbanistická koncepcia určila jednotný zámer zástavby, vymedzila ťažiská či centrum obce. Urbanistická koncepcia nemá na mysli len individuálne záujmy stavebníkov domov, ale sa zamerala na spoločné vybavenie obce. Územný plán má pripravenú koncepciu spoločensko-kultúrneho významu, určuje kde, čo

a ako stavať s predvídavosťou potrieb budúcnosti. Nebudú to len nové stavebné pozemky pre rodinné domy, budú to hlavne pozemky pre stavby zabezpečujúce novú prosperitu a spoločenský život obce. Návrh ÚPN O vymedzil územie s týmto poslaním, očakáva od občanov pochopenie pre stavby verejného záujmu.

Urbanistická koncepcia nastolila nový územný rozvoj sídelného útvaru. V návrhu sa uvažuje s rozšírením funkcií riešeného územia, hlavne vidieckej turistiky.

Návrh ÚPN-O výrazne stavia územný rozvoj obce na ochrane a využití potenciálu krajiny. Ekostabilizačný systém je pilierom budúcnosti obce.

Environmentálne hodnotenie

Návrh zachováva základný princíp zelených koridorov v centre obce, pozdĺž odvodňovacích kanálov na území obce. Rieši ďalší rozvoj obce s minimálnym zásahom do prírodného prostredia. Pre lepšie životné prostredie obce navrhujeme výstavbu kanalizácie s odvedením odpadových vôd do ČOV v Námestove.

Ekonomické hodnotenie

Hlavným návrhom ÚPN-O je rozšírenie ponukových plôch najmä pre bytovú výstavbu. Celková ponuka plôch je 26,25 ha bytov, z toho 159 v rodinných domov a 3 v nájomných domoch. Navrhované plochy pre rozvoj výroby rozlohou 8,54 ha. Vytvárajú podmienky pre vznik nových pracovných miest. Ďalšie investície predstavujú v oblasti občianskej vybavenosti, športu a rekreácie.

Časť obce je navrhovaná na obnovu verejného priestranstva – priestor od kostola. Architektonické a materiálové riešenie má vylepšiť estetický vzhľad súčasných plôch, návrh jednotlivých oddychových plôch, plochy zelene a komunikácií. Rekonštrukciu plôch sa vytvoria priestory pre oddych nielen obyvateľov obce ale aj turistov.

Územno - technické dôsledky

ÚPN Obce hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce. Navrhuje spôsob zásobovania vodou, elektrickou energiou, odkanalizovanie a odvedenie splaškovej kanalizácie do ČOV v Námestove. Úpravou šírkových pomerov miestnych komunikácií a dobudovaním chodníkov a zastavovacích pruhov pre autobusové zastávky a parkovísk pri zariadeniach občianskej vybavenosti.

10. NÁVRH ZÁVAZNEJ ČASTI

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť. Ako verejnoprospešné stavby v riešenom území sa stanovujú podľa vyznačenia vo výkrese schéma verejnoprospešných stavieb:

Verejnoprospešné stavby:

VPS – 1 Stavby pre dopravu(VD):

- VD 1 Rekonštrukcia a vybudovanie obslužných a prístupových komunikácií, dopravných zariadení vrátane cestných mostov a dopravných nájzdov.
- VD 2 Výstavba okružnej križovatky v regulovanom celku č.28, 29.
- VD 3 Rekonštrukcia a výstavba plôch statickej dopravy(parkovacie a odstavné plochy).
- VD 4 Rekonštrukcia a výstavba autobusových zastávok
- VD 5 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov pre peších v zastavanom území a mimo zastavaného územia obce.
- VD 6 Výstavba cyklotrasy s prepojením na Oravsko- liptovskú cyklotrasu.
- VD 7 (5.3.30) V návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu cesty II/78 v trase a úsekoch: b)Lokca-križovatka Vavrečka s cestou II/520 cestným ťahom celoštátneho významu.
- VD 8 (5.8.1) Územný koridor pre vybudovanie Oravsko-liptovskej cyklomagistrály.

VPS – 2 Stavby pre vodné hospodárstvo(VH):

- VH1 Rozšírenie vodojemu 2x100 o 2x50 m²
- VH2 Stavby zásobovacích a výtlačných vodovodných potrubí technických zariadení pre zásobovanie vodou.
- VH3 Stavby hlavných zberačov kanalizačnej siete a koridory trás nadväzujúcich na uličné stoky v obci.
- VH4 Vybudovanie dažďovej kanalizácie so zaústením do potoka Adamka a Vavrečka.
- VH5 Výstavba čerpacích staníc odpadových vôd.

VPS – 3 Stavby pre energetické zariadenia, telekomunikácie, rozvod plynu(VE) :

- VE1 Rozšírenie a rekonštrukcia rozvodov STL plynovodov.

- VE2 Rekonštrukcia, preložka jestvujúcich trafostaníc a výstavba nových trafostaníc.
- VE3 Rekonštrukcia, preložky, výstavba a prípojky VN a NN elektrickej siete.
- VE4 Rekonštrukcia verejného osvetlenia.
- VE5 Rekonštrukcia, preložky a výstavba telekomunikačnej káblovej siete a súvisiacich technologických zariadení.
- VE6 (7.6.12)Chrániť územné koridory a plochy pre 2x 110kV vedenie TR Vavrečka – TR Námestovo.

VPS – 4 Stavby všeobecné(VS) :

- VS1 Revitalizácia verejnej zelene-plošnej a líniovej.
  - VS2 Sanácia a rekultivácia starých environmentálnych záťaží.
-

Koniec sprievodnej správy.

V Ružomberku, 08/2014

Ing. arch. Katarína Konfálová